



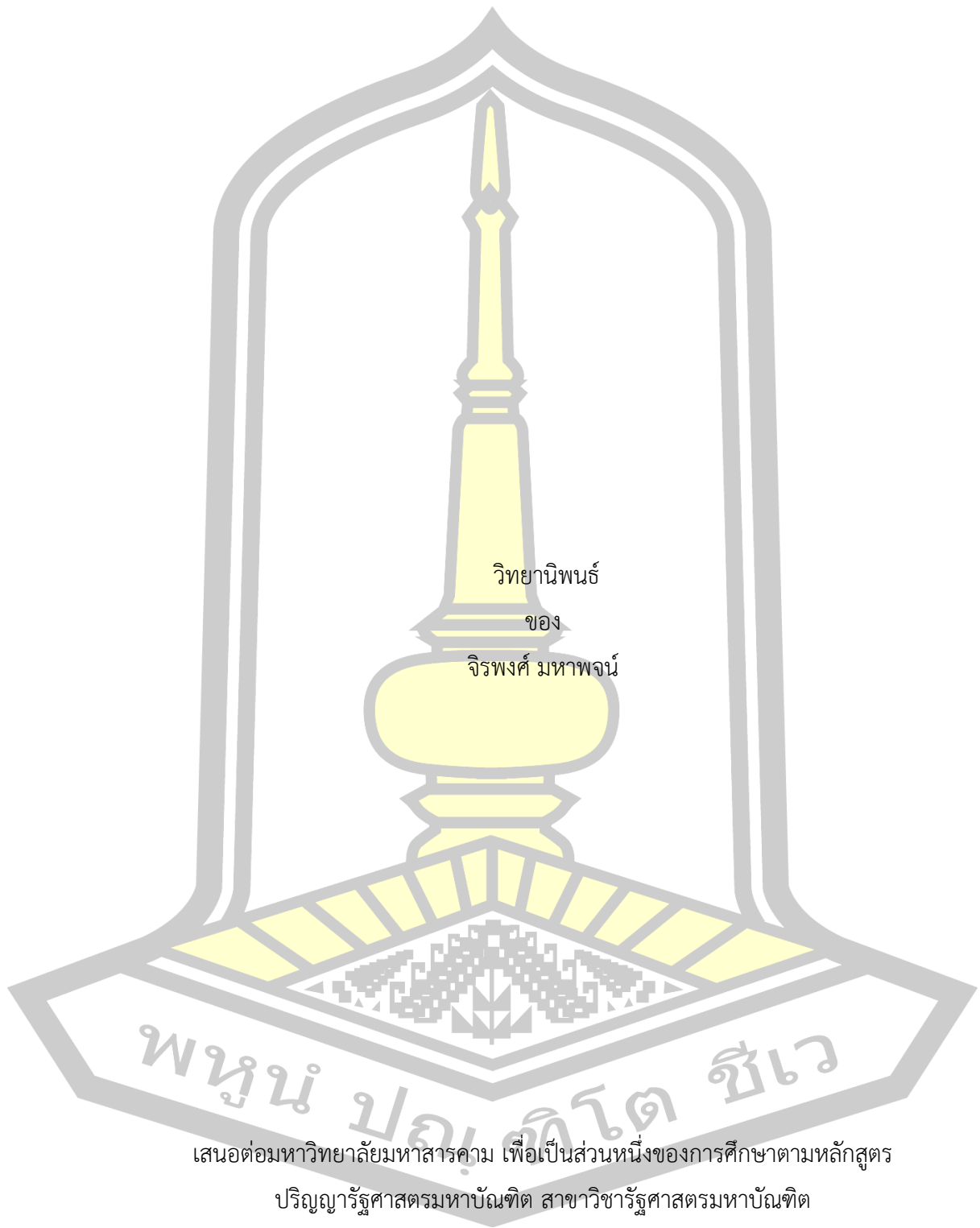
ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน

วิทยานิพนธ์
ของ
จิรพงศ์ มหาพจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน



กรกฎาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Manner Authoritarianism in Getting Younger Activities of the Department of
Political Science University of the East

Jirapong Mahaphot

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Political Science (Politics and Government)

July 2021

Copyright of Mahasarakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายจิรพงศ์ มหาพจน์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ณัฐกานต์ อัครพงศ์พิศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. อลงกรณ์ อรรคแสง)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. วนิดา พรหมล้ำ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ดร. ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. กันตา วิลาชัย)

คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
แห่งหนึ่งในภาคอีสาน

ผู้วิจัย จิรพงศ์ มหาพจน์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อลงกรณ์ อรรคแสง

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2564

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ได้นำเสนอความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน กล่าวคือ งานศึกษาชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่มย่อย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ตัวแทนศิษย์เก่าสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน และตัวแทนนักศึกษารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ผลการศึกษา พบว่า การผลิตซ้ำของการเมืองแบบเผด็จการอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ได้แก่ (1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องโดยนักศึกษารุ่นพี่ (2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม (3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ (4) การยึดถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง (5) การไม่เคารพความแตกต่างหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง (6) การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม (7) การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง (8) การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆของนักศึกษารุ่นพี่

คำสำคัญ : ลักษณะอำนาจนิยม, การรับน้อง, สาขาวิชารัฐศาสตร์

พจนัน ปณ สกิต ชีเว

TITLE	The Manner Authoritarianism in Getting Younger Activities of the Department of Political Science University of the East		
AUTHOR	Jirapong Mahaphot		
ADVISORS	Associate Professor Alongkorn Akkasaeng , Ph.D.		
DEGREE	Master of Political Science	MAJOR	Politics and Government
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

This Thesis Presents an Understanding of the Nature of Authoritarianism in the Admissions Activities of Political Science Disciplines at a University in the Isan Region. That is to Say, This Study Uses a Qualitative Research Method. Through in-depth Interviews, Non-participatory Observations and Focus Group by Key Informants including Representative of the Lecturer in Political Science a University in the Northeast a Representative of Students in the Field of Political Science A University in the Northeast and a Representative of Political Science Alumni a University in the Northeastern Region The Results of the Study Showed that the Reproduction of Authoritarianism and Authoritarian Politics in the Admissions Activities of Political Science Disciplines at a University in the Isan Region. Including, (1) Blocking the Opinions and Expressions of junior students. (2) Student freedom Intervention from Teachers. (3) Using emotion is Beyond the Reasons of the Senior Students. (4) Respect to the Seniority System Extremely. (5) Disrespect for the Diversity of Junior Students. (6) Discrimination Against Junior Students Unequally. (7) Sexual Intimidation Against Junior Students. (8) Adhering to the traditional Values of Senior Students.

Keyword : Authoritarianism, Getting Younger Activities, Department of Political Science

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ “ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน” เกิดขึ้นได้จากการที่ผู้ศึกษาได้ผ่านกระบวนการเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องเมื่อครั้งเรียนระดับปริญญาตรี และเล็งเห็นว่าสิ่งที่ถูกกระทำผ่านกิจกรรมการรับน้องนั้น ไม่ได้เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ตามครรลองประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด หน้าที่ยังถูกผลิตซ้ำทางความคิดแบบเผด็จการอำนาจนิยม เป็นการกดขี่ทางความคิดรวมถึงทางร่างกายระหว่างนักศึกษารุ่นพี่กับนักศึกษารุ่นน้องอยู่เรื่อยมา โดยที่ไม่มีการพัฒนากิจกรรมการรับน้องให้สร้างสรรค์ขึ้น แต่ในทางกลับกันยังเป็นการฝังรากหยั่งลึกของปัญหาในกิจกรรมการรับน้อง อันเป็นโรคร้ายที่ทำให้สังคมไทยเกิดความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะสังคมการศึกษาไทย ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา จึงนำพาผู้วิจัยอุทิศคิดค้นหาความจริงถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้การผลิตซ้ำเผด็จการอำนาจนิยมผ่านกิจกรรมการรับน้องนั้นยังคงอยู่ และพร้อมเสนอแนะแนวทางพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานนี้ เพื่อทำให้กิจกรรมการรับน้องนั้นเกิดความสร้างสรรค์เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยหวังว่าผลการศึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ หากถูกเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณะ อาจจะทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นเตือนถึงปัญหาดังกล่าวได้บ้าง ไม่มากก็น้อย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อลงกรณ์ อรรคแสง ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำ พร้อมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจ ให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจงานของตนเองอย่างลึกซึ้ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

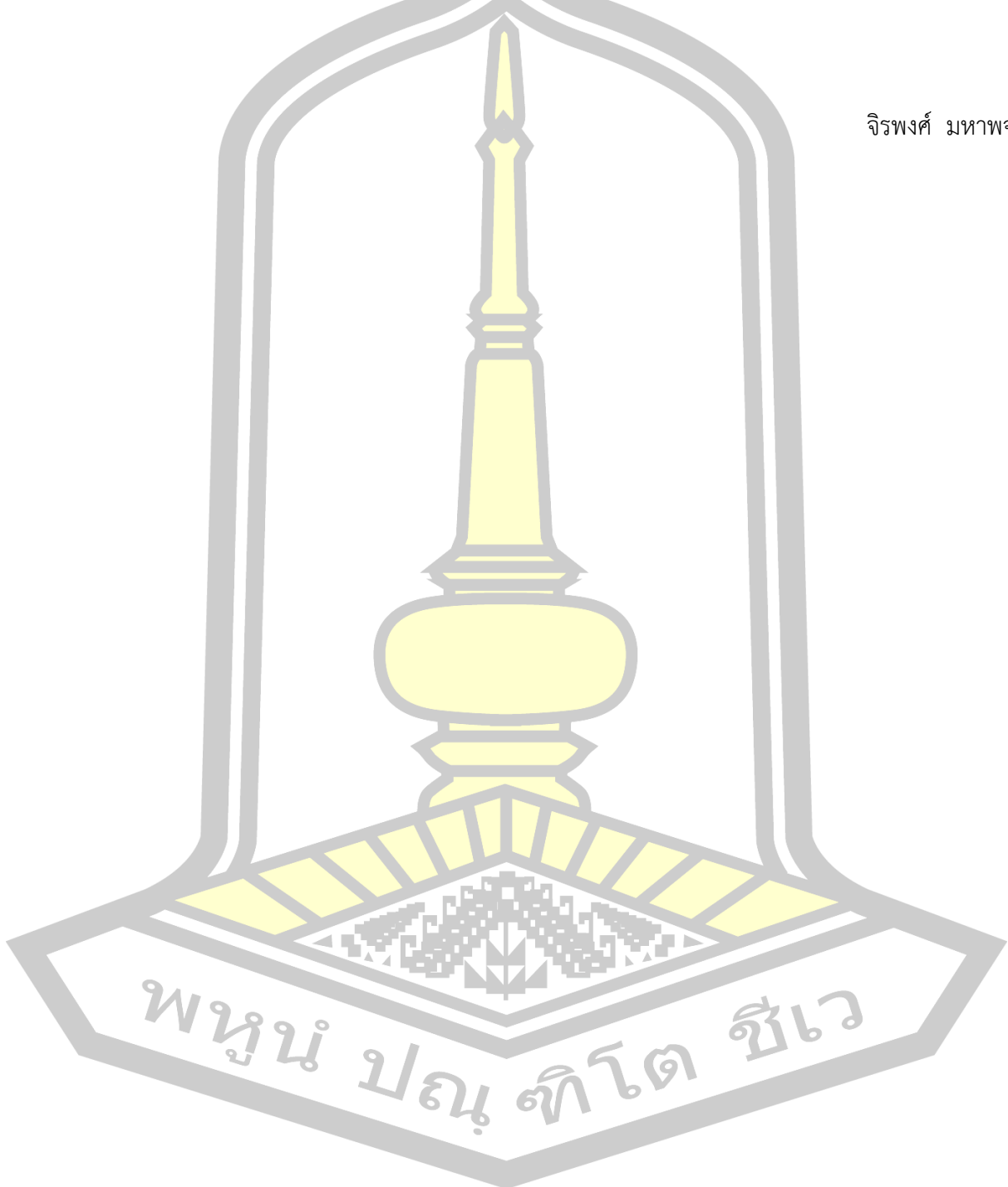
ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกานต์ อัครพงศ์พิศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา พรหมกล้า กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ช่วยให้คำชี้แนะ ในการศึกษาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ อันได้แก่ ตัวแทนอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ตัวแทนศิษย์เก่าสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน และตัวแทนนักศึกษาปัจจุบันสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันสำคัญยิ่งต่อการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ส่งเสริมมอบทุนอุดหนุนโครงการวิจัย งบประมาณเงินรายได้ของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ประจำปี 2562 ให้แก่ข้าพเจ้า จนทำการศึกษาวิจัยเสร็จสิ้นไปด้วยดี

และที่สำคัญ ขอขอบคุณครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้การสนับสนุนอันกำลังใจผู้วิจัยเสมอมา ซึ่งผู้วิจัยหวังว่า วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อสังคมโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมการรับน้องให้เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จิรพงศ์ มหาพจน์



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลัง.....	1
2. ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
3. คำถามของการวิจัย.....	5
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	5
5. ความสำคัญของการวิจัย.....	6
6. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. แนวคิดว่าด้วยอำนาจนิยม (Authoritarianism).....	7
2. ว่าด้วยการรับน้องในมหาวิทยาลัย.....	11
3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	20
1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	20
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	21
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	22

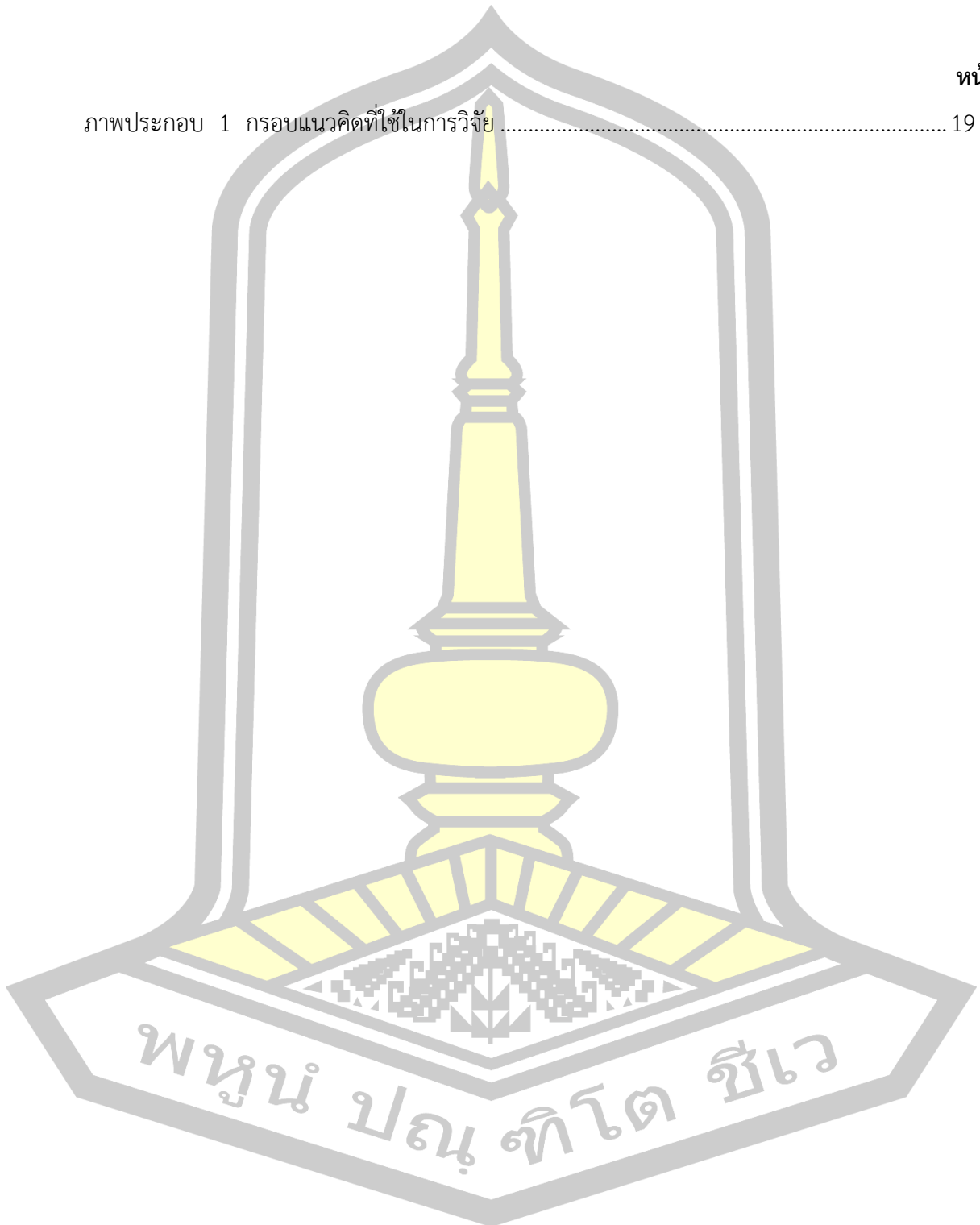
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน	23
1. การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้อง	23
2. การแทรกแซงเสรีภาพของนักศึกษาจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม	26
3. การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่	27
4. การนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง	30
5. การไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง	32
6. การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม	33
7. การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง	37
8. การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่	39
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
1. สรุปผลการศึกษา	46
2. อภิปรายผล	49
3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่ง หนึ่งในภาคอีสานให้สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่อาศัยแนวคิดอำนาจนิยม	56
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	58
บรรณานุกรม	59
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก แนวคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	65
ประวัติผู้เขียน	67

สำนักพิมพ์ ปณ จีโต้ ชีเว

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	19
--	----



บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

เป็นที่แน่ชัดและเข้าใจว่าการให้การศึกษาแก่สมาชิกในสังคมถือว่ามีสำคัญต่อการบ่มเพาะสมาชิก ในสังคมให้เป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสถาบันที่ทำหน้าที่กล่อมเกลாத่างสังคม (Socialization) อันได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันทางการเมือง สถาบันศาสนา สถาบันสื่อมวลชน กลุ่มเพื่อน และสถาบันการศึกษา โดยสถาบันการศึกษานั้นเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลาท่างสังคม ต่อจากสถาบันครอบครัวเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของสมาชิกในสังคมในปัจจุบันสถาบันการศึกษาเป็นสถานที่ที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนทำให้สมาชิกในสังคมมีโอกาสในการพบปะสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกัน สถาบันการศึกษาจึงมีอิทธิพลและมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของสมาชิกในสังคม เพราะสมัยใหม่มักใช้ชีวิตอยู่ในระบบการศึกษามีเวลายาวนาน สถาบันการศึกษาจึงหล่อหลอมทัศนคตินิสัยใจคอของสมาชิกในสังคมได้ไม่ยาก (สุพัตรา สุภาพ, 2540 : 56) โดยกระทำการผ่านกระบวนการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรม ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน อย่างไรก็ตาม หากระบบศึกษาไทยยังคงติดอยู่ในวงจรวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยม โดยเฉพาะเรื่องของการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาและกิจกรรมนอกหลักสูตรการศึกษา การพัฒนาที่มุ่งเน้นสังคมให้เป็นสังคมประชาธิปไตยย่อมไม่เป็นผล อีกทั้งยังส่งผลให้มีการสืบทอดวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยมในระบบการศึกษาอยู่เรื่อยๆ หนทางที่มุ่งสู่การเป็นสังคมประชาธิปไตยยิ่งถดถอยลง

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติภารกิจที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป คือ การสอนวิชาการและวิชาชีพหรืออาจเรียกได้ว่าการผลิตบุคลากรและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การผลิตบัณฑิตนั้นเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนจึงต้องมีความพร้อมทั้งฝ่ายสถาบันและฝ่ายนักศึกษา ทั้งนี้ เพราะในแต่ละปีจะมีนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เป็นจำนวนมาก นักศึกษาเหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ดังนั้น จึงต้องมีการสร้างความพร้อมทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกายและสังคม ดังที่ สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2545 : 2-4) กล่าวว่า การผลิตบัณฑิตเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องไม่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ที่เป็นทักษะวิชาชีพให้กับนิสิตนักศึกษา

เท่านั้น กล่าวคือ การศึกษาในห้องเรียนตามหลักสูตรที่สถาบันกำหนดหรือการเรียนในชั้นเรียนอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอต่อการเป็นผู้นำทางภูมิปัญญาสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีหน้าที่สร้างให้นิสิตนักศึกษา มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล รู้จักการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และเสริมสร้างความเจริญงอกงามอยู่เสมอ การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต้องมุ่งเน้น ในเรื่องการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างความรู้ทั้งด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และในเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรควบคู่กันไป เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนอกหลักสูตรจะเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพ และสมรรถภาพในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับตัวนักศึกษา นอกเหนือกิจกรรมการศึกษาตามหลักสูตรในชั้นเรียน เพื่อจะทำให้เป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมสุขภาพแข็งแรง และมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ ดังที่ Williamson กล่าวว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งระบบอุดมศึกษาในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สมบูรณ์ (Williamson, 1961 อ้างถึงใน จักรพรรดิ นาวายนต์, 2560 : 1)

อย่างไรก็ตาม กิจกรรมการรับน้องใหม่ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยที่ผ่านนั้น ในแต่ละปีมักจะเกิดการบาดเจ็บและถึงขั้นเสียชีวิตจนเป็นข่าวคราวใหญ่โต สร้างความเศร้าโศกแก่ครอบครัวและความเสียหายต่อประเทศชาติที่ต้องสูญเสียทรัพยากรมนุษย์อันมีค่า แต่บรรดารุ่นพี่ทั้งหลายก็ยังคงสืบทอดกิจกรรมนี้อย่างต่อเนื่องทุกปีโดยไม่สนใจใยดีว่าสิ่งที่ได้กระทำลงไปนั้น นอกเหนือจากไม่ได้ส่งผลดีต่อสังคมไทยโดยรวมแล้ว ยังก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบในระยะยาวแก่สังคมไทยอีกด้วย ผลกระทบด้านลบที่สำคัญของพิธีกรรมรับน้องใหม่คือ การปลุกฝังรุ่นน้อง ให้ยอมรับและสืบทอดวัฒนธรรมอำนาจนิยมให้ดำรงอยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป เราปฏิเสธไม่ได้ว่า ปัญหาหลายอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากวัฒนธรรมที่คุ้นชินกับการใช้อำนาจในการดำเนินการและแก้ไขปัญหา การยอมรับในอำนาจหรือการยอมจำนนต่ออำนาจของคนส่วนใหญ่ แม้กิจกรรมการรับน้องใหม่มองในแง่ดี อาจจะเห็นว่าเป็นกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในหมู่รุ่นพี่รุ่นน้อง สร้างความเหนียวแน่นเป็นปึกแผ่นในหมู่คณะ แต่เป้าหมายที่ว่านี้ สามารถกระทำได้ภายใต้วิธีการหรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ซึ่งมีมากมายหลายวิธีไม่จำเป็นต้องเล่นบพโหดรุนแรงอย่างที่กระทำกันเป็นส่วนใหญ่ กิจกรรมรับน้องใหม่ที่กระทำกันอยู่นั้นไม่มีเหตุผลทางจริยธรรมใดๆ รองรับเพื่อให้สืบทอดต่อไปได้ กิจกรรมรับน้องใหม่ที่กระทำกันอยู่เปรียบเสมือนการฝึกฝนให้รับฟังคำสั่งและปฏิบัติตามโดยไม่มีเงื่อนไข คือการยอมรับในอำนาจยอมจำนนต่ออำนาจโดยไม่สามารถโต้แย้งได้เพราะมาตรการลงโทษที่หนักหน่วงทั้งทางร่างกายและจิตใจจะตามมา วิธีการเช่นนี้ก่อให้เกิดประโยชน์อันใดในการศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย หากเป็นสถาบันการศึกษาด้านความมั่นคง สถาบันการศึกษาของกองทัพ วิธีการนี้อาจจะเหมาะสมเพราะภารกิจต้องข้องเกี่ยวกับความเป็น ความตาย การฝึกฝนให้รับฟังคำสั่งเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่าง

ยิ่ง อะไรคือต้นตอของปัญหาหรือความคิดที่อยู่เบื้องหลังผลักดันให้รุ่นพี่ต้อนรับน้องใหม่ด้วยวิธีการที่โหดร้าย แสดงอำนาจบาตรใหญ่สั่งรุ่นน้องให้แสดงพฤติกรรมแปลกประหลาดที่ในชีวิตประจำวันปกติไม่กระทำกัน เช่น ยกมือไหว้เสาไฟฟ้า เลื้อยคกิ้งไปมา บนพื้นถนนหรือดินโคลน ใช้เสียงข่มขู่ กระชอกโฮกฮากเพื่อให้ยำเกรงหวาดกลัว ฯลฯ ความคิดที่ผลักดันรุ่นพี่ให้มีพฤติกรรมเช่นนี้ต่อรุ่นน้อง คือ วัฒนธรรมอำนาจนิยมที่ฝังรากลึกมาอย่างยาวนานในสังคมไทย ผ่านกระบวนการอบรมกล่อมเกลாதงสังคม (Socialization) ในเรื่องของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับครอบครัว เรื่อยมาจนกระทั่งถึงในระดับโรงเรียน เมื่อมาถึงระดับอุดมศึกษาที่ค่อนข้างมีอิสระเสรีจากกฎระเบียบต่างๆ พอสมควร รุ่นพี่จึงกลายเป็นผู้แสดงบทบาทสืบทอดวัฒนธรรมอำนาจนิยมนี้เสียเอง แทนพ่อแม่และครูในโรงเรียนที่ตนเองได้รับการปลูกฝังมา แต่เดิมนั้นคณะที่มีธรรมเนียมประเพณีพิธีกรรมต้อนรับใหม่มักเป็นคณะที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจเมื่อจบการศึกษาแล้วไปทำงาน โดยเฉพาะในระบบราชการ เช่น คณะรัฐศาสตร์ แต่ปัจจุบันการต้อนรับใหม่ได้แพร่กระจายไปยังคณะต่างๆ อย่างแพร่หลาย ยังผลให้เกิดการผลิตซ้ำและสืบทอดความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันในสังคมให้ดำรงคงอยู่ต่อไป ปัญหา คือ ขณะที่สังคมไทยกำลังเร่งปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตย วรรณคดีให้ผู้คนทั้งหลายตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียมกัน แต่ในรั้วมหาวิทยาลัยกลับมีการบ่มเพาะให้สมาชิกยอมรับและสืบทอดวัฒนธรรมที่ขัดขวางวิถีประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นก็คงยากที่จะประสบความสำเร็จ

โดยเฉพาะกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ของสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นถูกสื่อไทยกล่าวถึงมากที่สุดในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา กล่าวคือ การต้อนรับในมหาวิทยาลัยไทยเกิดผลกระทบเชิงลบมากกว่าผลกระทบเชิงบวก ทำลายมากกว่าสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาค การปิดกั้นและไม่เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการทำร้ายร่างกายจนนำไปสู่การเสียชีวิตของรุ่นน้อง ดังจะเห็นได้จากข่าวที่ปรากฏ อาทิ กรณีนักศึกษารุ่นพี่ทำร้ายร่างกายรุ่นน้องร่วมสาขาเดียวกันจนม้ามแตกอาการสาหัส (ฐิติพล ปัญญาธิมปพันธ์, 2561) กรณีนักศึกษารุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องผู้หญิงทำท่าอมอวัยวะเพศของนักศึกษาชาย (ข้าวสด, 2561) กรณีนักศึกษารุ่นพี่ให้รุ่นน้องกว่า 20 คน ผลัดกันอมลูกอมและให้ใช้วิธีส่งปากต่อปาก (PPTV HD 36, 2561) กรณีนักศึกษารุ่นพี่บังคับให้นักศึกษาสาวประเภทสองถอดเสื้อจนเหลือเสื้อกล้ามเพียงตัวเดียว (M NEWS, 2560) กรณีนักศึกษารุ่นน้องขออนุญาตกลับบ้านอย่างเร่งด่วนเนื่องจากรุ่นน้องได้ทราบข่าวว่าผู้เป็นบิดาจะฆ่าตัวตาย แต่รุ่นพี่ไม่อนุญาตให้รุ่นน้องกลับบ้านโดยอ้างว่าอยู่ระหว่างการทำกิจกรรมซ้อมเชียร์ของมหาวิทยาลัย (M NEWS, 2559) กรณีนักศึกษารุ่นพี่สั่งรุ่นน้องแก้ผ้าแถมให้สำเร็จความใคร่ กรณีนักศึกษารุ่นพี่สั่งรุ่นน้องถ่ายภาพสุตสยิวโดยให้รุ่นน้องชายหญิงจับคู่กัน กรณีนักศึกษารุ่นพี่ให้รุ่นน้องแปลงฟันด้วยพริกแกง กะปิ น้ำปลา ที่ตอกไขดิบลงไปด้วย โดยอ้างว่าทำไปเพื่อทดสอบจิตใจน้องๆ และรุ่นพี่อ้างว่าตนเองเคยผ่านมาแล้ว กรณีนักศึกษารุ่นพี่สั่งรุ่นน้องแก้ผ้า

และจุดไฟเผาหุ่นน้องขณะเปลือยผ้าพร้อมถ่ายภาพหุ่นน้องที่กำลังร้องไห้ซึ่งมีผลตามตัว กรณี นักศึกษารุ่นพี่หยดน้ำตาเทียนลงที่ผิวกายของหุ่นน้อง จนหลายคนได้รับบาดเจ็บ กรณีนักศึกษารุ่นพี่ ส่งให้หุ่นน้องผู้ชายโกนหัวแต่ไม่โกนคิ้ว โดยอ้างว่าเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา กรณีนักศึกษารุ่นพี่ให้ หุ่นน้องกินเหล้าขาวทั้งดิ่งทะเล ทำให้หุ่นน้องเสียชีวิตระหว่างร่วมกิจกรรมรับน้อง กรณีนักศึกษารุ่นพี่ เตะหุ่นน้องเพื่อรับเสื้อจากรุ่นพี่ โดยถูกส่งให้นั่งคุกเข่าเอามือโพล่หลัง ก่อนจะถูกรุ่นพี่ใช้เท้าเตะที่ หน้าอกอย่างแรงจนหมดสติ โดยภายหลังแพทย์ระบุสาเหตุการเสียชีวิตว่า เนื่องจากสมองได้รับการ กระแทกกระเทือนอย่างรุนแรงและบริเวณปอดทางด้านขวาฉีกขาด กรณีนักศึกษารุ่นพี่บังคับกินของที่ เหมือนอุจจาระและสั่งเลียหัวนมกินนมชั้น (ไทยรัฐ, 2560ก, 2560ข)

ดังนั้น หากมหาวิทยาลัยทั้งหลายควรให้ความสนใจดูแล และหามาตรการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นนี้ เพราะหากปล่อยให้เป็นไปอย่างนี้ต่อไปเรื่อยๆ การรณรงค์ให้ผู้คนในสังคมคำนึงสิทธิ มนุษยชนจะไร้ความหมาย เสียบบประมาณ เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์ เพราะแม้กระทั่งในสังคม มหาวิทยาลัยที่พำสอนผู้คนทั้งหลายให้ตระหนักถึงเรื่องนี้ ผู้คนของตนเองกลับไม่สนใจและ กลายเป็นผู้ละเมิดเสียเอง

วงการรัฐศาสตร์สมัยใหม่ ถือเป็นศาสตร์ที่พยายามแก้ไขปัญหาเรื่องอำนาจนิยม และ พยายามที่จะเรียกร้องสิ่งที่ตรงข้ามกับอำนาจนิยม โดยเฉพาะประชาธิปไตย ขณะที่สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานนั้น ถือเป็นสถาบันในวงวิชาการด้านรัฐศาสตร์น้องใหม่ ในประเทศไทย จะมีกิจกรรมในการรับน้องในแบบอำนาจนิยมหรือไม่ อย่างไร และจะมีแนว ทางการพัฒนาให้สร้างสรรค์ขึ้นได้หรือไม่ อย่างไรนั้น ประเด็นดังกล่าวนี้ คือสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะ หาคำตอบ

2. ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) เพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน
- 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ให้สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่อาศัยแนวคิดอำนาจนิยม

3. คำถามของการวิจัย

กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานมีลักษณะอำนาจนิยมอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เน้นวิเคราะห์ถึงเฉพาะลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานเท่านั้น

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาเฉพาะกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาค อีสานเท่านั้น

4.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ศึกษาวิเคราะห์ผ่านผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับน้องของ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานเท่านั้น โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ใน การศึกษาคือ ตัวแทนอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ ตัวแทนนักศึกษาที่เป็นศิษย์ปัจจุบันผู้เคย เข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ตัวแทนนักศึกษาที่เป็นศิษย์เก่าผู้เคยเข้าร่วม กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

งานวิจัยชิ้นนี้ในเวลารับการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564

พูน บณฺฑิต ชีวะ

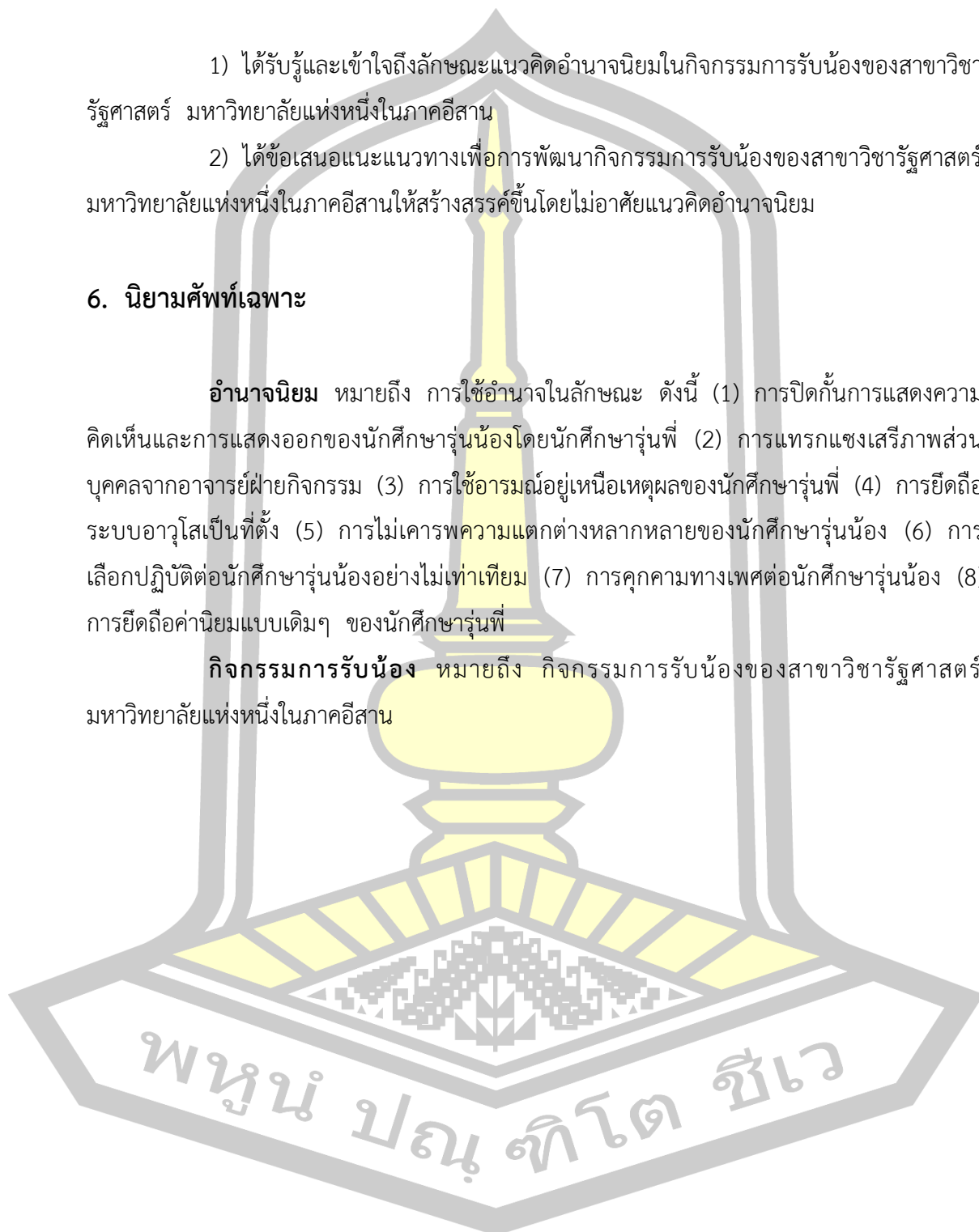
5. ความสำคัญของการวิจัย

- 1) ได้รับรู้และเข้าใจถึงลักษณะแนวคิดอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน
- 2) ได้ข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานให้สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่อาศัยแนวคิดอำนาจนิยม

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

อำนาจนิยม หมายถึง การใช้อำนาจในลักษณะ ดังนี้ (1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องโดยนักศึกษารุ่นพี่ (2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม (3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ (4) การยึดถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง (5) การไม่เคารพความแตกต่างหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง (6) การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม (7) การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง (8) การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่

กิจกรรมการรับน้อง หมายถึง กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน



บทที่ 2

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดว่าด้วยอำนาจนิยม
2. ว่าด้วยการรับน้องในมหาวิทยาลัย
3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวคิดว่าด้วยอำนาจนิยม (Authoritarianism)

แรกเริ่มเดิมทีนั้น แนวคิดอำนาจนิยม (Authoritarianism) สมัยใหม่เกิดขึ้นจากความกลัว ที่มีต่อการปฏิวัติประชาชน โดยเฉพาะความหวาดกลัวที่มีต่อการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 (the French Revolution 1789) การปฏิวัติบอลเชวิคของรัสเซียในปี ค.ศ. 1917 (the Bolshevik Revolution 1917) เป็นอาทิ กล่าวคือ ผลพวงในด้านลบจากการปฏิวัติได้นำมาสู่การละเมิดเสรีภาพของปัจเจกบุคคล ทั้งโดยรัฐ สังคมหรือแม้แต่ปัจเจกบุคคลด้วยกัน (Edward Webb, 2011 : 252)

แนวคิดอำนาจนิยมปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนหลังทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา ที่โลกได้แบ่งระบอบการปกครองหลักๆ ออกเป็น 2 ฝ่ายใหญ่ๆ คือ

- 1) ระบอบประชาธิปไตย และ
- 2) ระบอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย

โดยระบอบอำนาจนิยมถูกตีความว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของระบอบที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะอำนาจนิยมคือเผด็จการชนิดหนึ่งที่ผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจสามารถใช้อำนาจเหนือกลุ่มคนหรือปัจเจกบุคคลเพื่อรักษาอำนาจของตนไว้

เผด็จการอำนาจนิยมมักจะไม่นำถึงสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล เช่น ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์ต่อผู้ปกครองหรือผู้มีอำนาจ ควบคุมสื่อที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ผูกขาดการใช้อำนาจ จำกัดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจจากผู้อื่น เป็นอาทิ (สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และคณะ, 2557 : 54-57)

Juan J. Linz (2000 : 159-261) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันแห่ง Yale University ได้ชี้ให้เห็นว่า ระบอบอำนาจนิยม มีลักษณะสำคัญๆ อยู่ด้วยกัน 3 ลักษณะ คือ

- 1) มีความเป็นพหุนิยมแบบจำกัด
- 2) มีเป้าหมายเพื่อควบคุมจิตใจมากกว่าปลูกฝังอุดมการณ์ และ
- 3) ปราศจากซึ่งการระดมกำลังทางการเมืองเพื่อการสนับสนุนในระยะยาว

กล่าวคือ ความเป็นพหุนิยมแบบจำกัดทำให้ระบอบอำนาจนิยมมีลักษณะแกว่งอยู่กึ่งกลางระหว่างเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จ (Totalitarianism) กับประชาธิปไตย (Democracy) โดยระบอบประชาธิปไตยจะเปิดโอกาสให้มีพหุนิยมแบบเต็มที่ ขณะที่ระบอบเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จจะไม่เปิดโอกาสให้มีพหุนิยมขึ้นในสังคมเลย แต่สำหรับระบอบอำนาจนิมนั้นจะเปิดโอกาสให้มีความแตกต่างหลากหลายได้อยู่บ้าง แต่อย่างไรก็ตาม ผู้มีอำนาจก็มักจะควบคุมให้มีได้อย่างจำกัด กล่าวคือ ความแตกต่างหลากหลายจะมีอยู่ได้ก็ด้วยความยินยอมของผู้มีอำนาจเท่านั้น หรือมีได้ตามที่ผู้มีอำนาจกำหนดให้เท่านั้น

อนึ่ง การที่ผู้มีอำนาจยอมให้มีความแตกต่างหลากหลายในสังคมได้นั้น เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ผู้มีอำนาจเองเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ระบอบอำนาจนิยมมักจะไม่มีการจัดระบบโครงสร้างอำนาจที่ชัดเจน ไม่มีอุดมการณ์ที่ใช้อ้างอิงอย่างชัดเจน นั่นก็เพราะระบอบอำนาจนิยมมุ่งควบคุมจิตใจมากกว่าปลูกฝังอุดมการณ์ ซึ่งส่งผลให้ระบอบอำนาจนิยมไม่สามารถระดมสรรพกำลังทางการเมืองเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนในระยะยาวอย่างต่อเนื่องได้ โดยเฉพาะการสนับสนุนจากคนหนุ่มสาว นักศึกษา และปัญญาชน

Lowell W. Barrington (2015 : 155-158) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ชาวอเมริกันแห่ง Marquette University ได้ชี้ให้เห็นว่า ระบอบอำนาจนิยมมีลักษณะสำคัญๆ อยู่ด้วยกัน 4 ลักษณะ คือ

- 1) ลดทอนกำลังอำนาจของปัจเจกบุคคลทั่วไปผู้เป็นสมาชิกของสังคม
- 2) ขาดอุดมการณ์กลางที่จะคอยบังคับควบคุม
- 3) อ้างอิงความชอบธรรมบนฐานของความมีประสิทธิภาพ
- 4) ไม่มีขอบเขตที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระทำของผู้มีอำนาจ

นอกจากนี้ Barrington ยังชี้ให้เห็นว่า ในสังคมประชาธิปไตย ถ้าหากวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตยอ่อนกำลังลง วัฒนธรรมอำนาจนิยมอาจเข้ามาผสมอยู่ด้วยได้เช่นกัน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของระบอบกึ่งประชาธิปไตย (Semi-Democracy) ระบอบกึ่งอำนาจนิยม (Semi-Authoritarianism) ระบอบผสมระหว่างอำนาจนิยมกับประชาธิปไตย (a Hybrid Between Authoritarianism and Democracy) ระบอบอำนาจนิยมที่มีการแข่งขัน (Competitive Authoritarianism) ระบอบอำนาจนิยมที่ยังมีการเลือกตั้ง (Electoral Authoritarianism)

ระบอบประชาธิปไตยที่มีจุดบกพร่อง (Defective Democracy) ระบอบอำนาจนิยมที่ยังให้คำปรึกษา (Consultative Authoritarianism) เป็นอาทิ

William A. Darity Jr. (2008 : 213-214) นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองและนโยบายสาธารณะชาวอเมริกัน แห่ง Duke University ชี้ให้เห็นว่า อำนาจนิยมมักจะเป็นอำนาจ ที่เกิดจากการใช้อำนาจของคนๆ เดียวหรือกลุ่มคนเพียงจำนวนน้อยนิดต่อปัจเจกบุคคลคนอื่น ๆ ในสังคม ผู้มีอำนาจมักใช้อำนาจตัดสินใจดำเนินนโยบายต่างๆ ทั้งหมดตามที่ตนต้องการ ความต้องการของผู้มีอำนาจมักจะสำคัญกว่าความต้องการของคนทั่วไป

เสรีภาพของปัจเจกบุคคลในสังคมดังกล่าวมักจะได้รับการสนับสนุนก็แต่เพียงในขอบเขตที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจเท่านั้น ปัจเจกบุคคลผู้เป็นสมาชิกของสังคมมักจะไม่ได้รับโอกาสให้รวมตัวกันเพื่อต่อรองหาทางจำกัดอำนาจของผู้มีอำนาจไว้มิให้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ

อำนาจนิยมมักไม่มีอุดมการณ์ที่ชัดเจนและตายตัว เพราะการใช้อำนาจขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้มีอำนาจ ซึ่งสามารถแปลเปลี่ยนได้ตลอดเวลา อำนาจนิยมมักเกิดขึ้นในสังคมที่ขาดความมั่นคงทางการเมือง ดังนั้นในช่วงแรกของวิกฤติการเมือง อำนาจนิยมอาจได้รับการสนับสนุนจากคนส่วนใหญ่ในสังคม อย่างไรก็ตาม ท้ายที่สุดอำนาจดังกล่าวมักจะกลับกลายเป็นอำนาจที่กลับมากดขี่หรือละเมิดเสรีภาพของปัจเจกบุคคลผู้เป็นสมาชิกของสังคมดังกล่าว ผู้มีอำนาจในสังคมดังกล่าวมักเป็นผู้ควบคุมกลไกการห้ามปรามต่างๆ จำกัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควบคุมการเคลื่อนไหวทางกิจกรรมทุกด้าน และผู้มีอำนาจก็มักจะชอบสมาชิกที่เชื่อฟัง และไม่แยแสต่อสิทธิเสรีภาพของตน ผู้มีอำนาจมักจะห้ามปรามการแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยต่างๆ ของสมาชิกในสังคม เพราะนั่นอาจทำให้อำนาจของพวกเขาอ่อนแอลง

นอกจากนี้ William A. Darity Jr. (2008) ยังชี้ให้เห็นว่าในมิติของการเมืองระดับประเทศ อำนาจนิยมมักเกิดขึ้นในสถาบันสำคัญ 3 สถาบัน ได้แก่

- 1) ทหาร ตัวอย่างเช่น ชิลีในยุคของเผด็จการทหารอย่าง Augusto Pinochet ในช่วงปี ค.ศ. 1973-1988 เป็นอาทิ
- 2) พรรคการเมือง ตัวอย่างเช่น สหภาพโซเวียตในยุคของพรรคการเมืองพรรคเดียวที่ผู้นำอย่าง Joseph Stalin และเยอรมนีในยุคของพรรคการเมืองพรรคเดียวที่ผู้นำอย่าง Adolf Hitler เป็นอาทิ และ
- 3) ระบบราชการ ตัวอย่างเช่น อาร์เจนตินาในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 ถึงกลางทศวรรษที่ 1970 เป็นอาทิ

Dirk Berg-Schlosser (2005 : 172-175) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ชาวเยอรมัน แห่ง University of Marburg ได้ชี้ให้เห็นว่า คำว่าอำนาจนิยมสามารถใช้ได้ในบริบทที่หลากหลาย เช่น อาจใช้อ้างถึงพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสังคมก็ได้ หรือจะใช้อ้างถึง

ระบอบเมือง การปกครองก็ได้ โดยสำหรับในทางการเมืองการปกครอง ลักษณะสำคัญของระบอบอำนาจนิยม คือ การมีพหุนิยมแบบจำกัด มีกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์หรือการเคลื่อนไหวทางสังคมในระดับต่ำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะเป็นเพียงแค่เรื่องของผู้นำเท่านั้น เป็นอาทิ

คำว่า อำนาจนิยม ถูกนำมาใช้นับแต่ศตวรรษที่ 19 เมื่อจำเป็นต้องแยกความแตกต่างระหว่างระบอบเผด็จการออกจากระบอบเสรีนิยมประชาธิปไตย กล่าวคือ ระบอบเสรีนิยมประชาธิปไตยจะมีลักษณะสำคัญ คือ มีพหุนิยมที่เปิดกว้าง มีการแข่งขัน มีส่วนร่วม มีการแบ่งแยกอำนาจ มีนิติธรรม มีสิทธิมนุษยชน เป็นอาทิ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2519 : 51-53) นักรัฐศาสตร์คนสำคัญของไทย ได้ชี้ให้เห็นว่า อำนาจนิยมมี 3 แบบ ได้แก่

1) อำนาจนิยมในฐานะแนวความคิด ซึ่งมีรากฐานทางความคิดมาจากแนวคิดทฤษฎีพลังกำลัง (Force Theory) ที่เชื่อว่ารัฐเกิดจากการยึดครองและการใช้อำนาจที่แข็งแกร่งกว่าบังคับต่อผู้ที่อ่อนแอกว่า และคนที่แข็งแกร่งกว่าย่อมเป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่า และมีสิทธิที่จะปกครองผู้ที่อ่อนแอกว่าเสมอ

2) อำนาจนิยมในฐานะระบบการเมืองการปกครอง ซึ่งอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองมักจะอยู่ในมือของผู้นำเพียงคนเดียวหรือกลุ่มคนเพียงไม่กี่คน ทุกอย่างขึ้นกับผู้นำ มักจะมีการกีดกันไม่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง มักจะมีการใช้กำลังปราบปรามผู้ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้นำ

3) อำนาจนิยมในฐานะวิถีชีวิต ซึ่งก็คือวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคลที่อยู่ในสังคมเผด็จการ ที่มักจะมีความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ที่นิยมการใช้อำนาจเด็ดขาดในการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งต่างๆ ในสังคม ไม่ชอบการอภิปรายถกเถียง ยึดถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มักจะยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการ เป็นอาทิ

นอกจากนี้ ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2519 : 21-24) ยังชี้ให้เห็นว่า บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมเป็นบุคลิกภาพที่ไม่เกื้อกูลต่อการปกครองแบบประชาธิปไตย ผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะมีบุคลิกภาพ แบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการคือบุคคลซึ่งจะยอมรับอะไรง่าย ๆ ตามค่านิยมของสังคม โดยไม่มีความคิดที่จะโต้แย้ง ทั้งนี้ เพราะบุคคลประเภทนี้ต้องการการยอมรับจากสังคมจึงไม่ต้องการให้ตนเองมีความเห็นที่แตกต่างออกไปจากสังคม ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็ไม่ต้องการให้คนอื่น ๆ มีความเห็นที่ไม่ตรงกันกับพวกเขา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ร้าย กล่าวคือ พวกเขามักจะเห็นว่าโลกนี้มีแต่ความหลอกลวงไม่มีอะไรแน่นอน ทั้งขาดความมั่นคงและปลอดภัย ทำให้ผู้ที่มีจิตใจปั่นป่วนจนต้องยึดถือเอาบุคคล หรือสิ่งของเป็นที่พึ่งอย่างมกมาย บุคคลประเภทนี้จึงมักชอบผู้นำเผด็จการ โดยมักจะมีทัศนคติว่า สิ่งในโลกหรือชาติต้องการมากที่สุดคือการมีผู้นำที่เข้มแข็ง พวกเขา มักจะเป็นคนที่เคร่งครัดจนเกินไป อนุรักษ์นิยม มีจิตใจคับแคบต่อเพื่อนมนุษย์

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของอำนาจนิยมที่ไม่ว่าจะถูกนำไปใช้กับสังคมใด ระดับใด ใครเป็นผู้กระทำ หรือใครเป็นผู้ถูกกระทำก็ตาม ย่อมนำไปสู่ปัญหาที่สำคัญดังนี้

- 1) ปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของปัจเจกบุคคล
- 2) แทรกแซงเสรีภาพของปัจเจกบุคคล
- 3) ใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล
- 4) ยึดมั่นถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง
- 5) ไม่เคารพความแตกต่างหลากหลายของปัจเจกบุคคล
- 6) เลือปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม
- 7) คุกคามทางเพศ
- 8) ยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ

2. ว่าด้วยการรับน้องในมหาวิทยาลัย

2.1 กำเนิดและการพัฒนาการการรับน้อง

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2549 : 68-71) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ได้กล่าวว่า พิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการรับน้องและการว่ากน้องในสถาบันอุดมศึกษาของไทย แม้ว่าในตอนแรก จะเกิดจากการนำเข้ามาจากตะวันตก แต่โดยส่วนใหญ่ มันไม่ได้พัฒนาเติบโตใหญ่ในสังคมของไทย สังคมไทยเข้าใจว่าเอาโรคร้ายนี้มาจากฝั่งตะวันตก ไม่ได้เป็นผู้เพาะและพัฒนาโรคร้ายนี้

ในประเทศตะวันตก สถาบันที่รุ่นพี่บังคับให้รุ่นน้องต้องทำงานต่างๆ อาทิ ทำความสะอาดห้องนอนและห้องน้ำ การซักผ้า เทกระโถน คือโรงเรียนกินนอน การที่นักศึกษาหลายรุ่นมาอยู่ด้วยกัน การสร้างกฎระเบียบต่างๆ เพื่อควบคุมความประพฤติและฝึกวินัยของนักศึกษา จึงเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 อังกฤษมีอาณานิคมทั่วโลก จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่จำนวนมากเพื่อควบคุมและปกครองประชาชนในประเทศเมืองขึ้น การสร้างคนที่จะไปทำงานด้านนี้จึงเน้นกฎระเบียบ ความแข็งแกร่งของร่างกาย และความพร้อมที่จะต้องเผชิญกับสภาพดินฟ้าอากาศในประเทศเขตร้อนที่คนอังกฤษไม่คุ้นเคย ด้วยเหตุนี้ ระบบโรงเรียนกินนอนของอังกฤษ จึงมีวิวัฒนาการสร้างวินัยให้แก่นักศึกษาหลงเหลืออยู่ไม่น้อย ประเด็นสำคัญการสร้างคนไปปกครองอาณานิคม นั้นเป็นโรงเรียนกินนอนไม่ใช่โรงเรียนหรือวิทยาลัยใดๆ ในอังกฤษก็ทำเช่นนั้น

ในสหรัฐฯ มีชมรมที่เรียกว่า Fraternity Club (สำหรับนักศึกษาชาย) และ Sorority Club (สำหรับนักศึกษาหญิง) ในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง สมาชิกทั้งใหม่และเก่าของชมรมต้องผ่านกระบวนการฝึกฝนตนเอง เพื่อให้มีระเบียบวินัย มีการรับน้อง มีระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง มีระบบที่รุ่นพี่ ออกคำสั่งให้รุ่นน้องต้องทำสิ่งต่างๆ มีระบบอาวุโส มีกฎเกณฑ์มีการลงโทษผู้ฝ่าฝืน และแม้จะเกิดปัญหารุนแรง แต่ก็ถือว่า การเป็นสมาชิกของชมรมเหล่านี้เป็นการสมัครใจ กิจกรรมทุกอย่างล้วน เป็นการกระทำโดยสมัครใจของสมาชิกทุกคน นักศึกษาทุกคนมีสิทธิที่จะเลือกทำกิจกรรมหรือเลือก ที่จะลาออกจากชมรมเมื่อใดก็ได้ และเลือกเป็นสมาชิกของชมรมใดๆ ก็ได้

ในช่วงทศวรรษที่ 2490 สถาบันอุดมศึกษาไทยมีเพียง 5 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์ ธรรมศาสตร์ มหิดล เกษตรศาสตร์ และศิลปากร ลักษณะสำคัญที่สถาบันเหล่านี้มีร่วมกันคือ ความเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงสุดของประเทศ ความเป็นสถาบันของชนชั้นนำที่ผลิตคนออกไปเป็นชนชั้นนำ เนื่องจากสถาบันเหล่านี้ก่อตั้งโดยชนชั้นนำ และเกือบทั้งหมดมีอุดมการณ์ที่จะผลิตคนออกไปเป็นผู้ปกครอง มีใช้พลเมืองที่เข้มแข็งในระบบประชาธิปไตย สถาบันเหล่านี้จึงกลายเป็นหน่วยราชการ มีวิธีคิดและวิธีการทำงานแบบราชการ ผู้สอนส่วนใหญ่ก็คือ ข้าราชการชั้นสูง ที่สละเวลา มาสอน ผลก็คือพวกเขามาย่ำยทอดความรู้ และการปฏิบัติแบบราชการ

ขณะที่มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ที่สุดมีสภาพเช่นนี้ บริบททางสังคมคือ สภาพนอกมหาวิทยาลัยในช่วงทศวรรษที่ 2490 และ 2500 คือระบบการปกครองแบบเผด็จการทหาร ระบบประชาธิปไตยถูกทำลาย อาชีพที่ดีที่สุดของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยคือ อาชีพรับราชการ ในแง่หนึ่ง การที่มหาวิทยาลัยกลายเป็นสถาบันผลิตข้าราชการ (Bureaucratization of the Universities) จึงไม่มีใครมองว่านั่นคือปัญหา ทั้งๆ ที่นั่นคือปัญหาที่สำคัญที่สุด

แต่ในบริบทของสังคมไทยนั้น มหาวิทยาลัยตั้งแต่แรกตั้งในปี พ.ศ. 2459 และมหาวิทยาลัยแห่งอื่นๆ มีแต่ชื่อเท่านั้น ในทางปฏิบัติสถาบันดังกล่าวคือโรงเรียนผลิตข้าราชการ และบริหารงานโดยข้าราชการในต่างประเทศ โดยเฉพาะยุโรป แม้ว่ารัฐจะเป็นผู้ก่อตั้งและเป็นเจ้าของมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากรัฐเห็นความสำคัญของภารกิจของมหาวิทยาลัย รัฐจึงมีมาตรการหลายด้าน เพื่อมิให้มหาวิทยาลัยกลายเป็นสถาบันของข้าราชการ เช่น การกำหนดให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญสูงสุดต่อความรู้และงานวิชาการ การจ่ายค่าตอบแทนสูงให้ผู้มีผลงานทางวิชาการที่ยอดเยี่ยม (ขณะที่ของไทยตอบแทนที่อายุการรับราชการ) และการให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารงานเพื่อบรรลุเป้าหมายทางวิชาการ ซึ่งในสหรัฐฯ และญี่ปุ่นมีเอกชนและคหบดีหลายราย เห็นความสำคัญของภารกิจทางวิชาการ จึงรวบรวมทุนและกำลังคน สร้างมหาวิทยาลัย ขึ้นมาโดยไม่พึ่งรัฐ มหาวิทยาลัยเหล่านี้จึงไม่มีความเป็นสถาบันขุนนาง แต่สามารถทำงานด้านวิชาการได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยที่สร้างโดยคนท้องถิ่นสามารถทำงานด้านวิชาการเพื่อรับใช้ท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ นายชาติสังคัม (2554 : 15-24) ผู้ที่เขียนหนังสือ“วิพากษ์ว้าก” ยังได้อธิบายประวัติศาสตร์การรับน้องในประเทศไทยไว้ว่า การรับน้องในประเทศไทยก่อนสมัยโชติสันนั้นเริ่มจากในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระหว่างคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลกับคณะวิทยาศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์ เมื่อ พ.ศ. 2474 ได้มีเหตุการณ์ไม่งามเกิดขึ้น คือ แบ็คของคณะแพทยศาสตร์ได้ถูกผู้เล่นในทีมตรงข้ามวิ่งเข้าต่อย ซึ่งสโมสรสาขาศิริราชสืบทราบว่าได้มีการตระเตรียมวางแผนการไว้ก่อนแล้ว จึงได้ส่งหลักฐานฟ้องร้องไปทางสโมสรกลางให้จัดการลงโทษ ผู้กระทำผิดนั้น ต่อมาได้มีการพิจารณาและไต่สวนกันหลายครั้ง แต่ในที่สุดบรยเวกซ์ (ผู้ดูแลทั่วไป เป็นตำแหน่งในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย) ก็ได้อะลุ่มอล่วยให้เลิกแล้วกันไป นิสิตแพทย์ส่วนมากไม่พอใจ เนื่องจากด้วยนิสิตคณะวิทยาศาสตร์บางส่วนจะต้องเข้ามาเรียนปีสองที่คณะแพทยศาสตร์ จึงได้มีเสียงหายามันจะแก้มือด้วยประการต่างๆ ซึ่งไม่ต้องสงสัยว่าจะต้องรู้ไปถึงหูพวกที่เป็นต้นเหตุ แต่ครั้นใกล้เวลาที่พวกใหม่จะต้องมาเรียนที่ศิริราช คณะกรรมการสโมสรสาขาศิริราช ได้มีความเห็นว่า การแก้แค้นจะทำให้แตกความสามัคคี ดังนั้น ชาวศิริราชจึงได้ตกลงเลือกทางกุศล คือ แทนที่จะใช้วิธีการบีบบังคับให้ขอขมา กลับจัดงานเลี้ยงต้อนรับเป็นการแสดงการให้อภัยและเชื่อมความสามัคคีแทน

พิธียกโทษกลายมาเป็นประเพณีประจำคณะแพทยศาสตร์ ซึ่งต่อมาคือประเพณีรับน้องข้ามฟากของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และได้ขยายวงกว้างออกไปยังหมู่ คณะอื่นๆ อีกด้วยและนี่คือการรับน้องในรูปแบบเดิมจริงๆ ที่สังคมไทยเคยใช้มาก่อนโดยมีจุดประสงค์ในการสร้างความสามัคคีจริงๆ เพื่อหยุดยั้งความแตกแยกที่กำลังจะเกิดขึ้นจากวิกฤตการณ์ดังกล่าว เป็นการรับน้องที่ทำกันอย่างมีคุณธรรมและเหมาะสมกับความเป็นวัฒนธรรมไทยที่ดีงามไม่มีคำว่า “โชตัส” ไม่มีการใช้อำนาจความรุนแรงใดๆ ทั้งสิ้น แต่สิ่งเหล่านี้กลับลดน้อยถอยลง เมื่อได้มีการรับระบบโชตัสจากต่างประเทศเข้ามาใช้ มีจุดเริ่มต้นมาจากสองมหาวิทยาลัยหลัก คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงแบ่งออกเป็น สองแนวคิดด้วยกันว่าแท้จริงแล้วผู้นำระบบโชตัสเข้ามาคือ มหาวิทยาลัยใดก่อนกันแน่ ดังนั้นเราจึงแบ่งสมัยที่มีระบบโชตัส เข้ามาเป็นสองหัวข้อ คือสมัยโชตัส (จุฬาลงกรณ์) และสมัยโชตัส (เกษตรศาสตร์)

สมัยโชตัส (จุฬาลงกรณ์) การรับน้องภายใต้ระบบอาวุโสที่เรียกกันว่าโชตัสได้เข้ามาในไทย เมื่อมีการก่อตั้งโรงเรียนมหาดเล็กหลวงหรือวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน และเมื่อก่อตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือนซึ่งต่อมากลายเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระบบอาวุโสถูกนำไปใช้ที่นั่นเมื่อ 23 กันยายน พ.ศ. 2445 ตั้งแต่เมื่อครั้งยังเป็นโรงเรียนมหาดเล็กอยู่ โดยได้กำหนดให้มีระบบ นักเรียนปกครองกันเองตามแบบอย่างโรงเรียนกินนอนในประเทศอังกฤษ (Public School) ที่เรียกว่า Fagging System ด้วยการแต่งตั้งดรณณัติ (Fag-master หรือ Prefect) ซึ่งเป็นระบบที่จำกัดอำนาจของครูโดยให้คณะนักเรียนเป็นผู้เลือกนักเรียนอาวุโสผู้เรียนดี และประพฤติดี มีความรู้ ความสามารถ ทำหน้าที่ช่วยครูในการสั่งสอนและดูแลนักเรียน เป็นผู้กล่าวตักเตือนนักเรียน

แทนครู ดังนั้นระบบอาวุโสจึงเป็นมรดกสืบทอดมาจนถึงโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ และ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“อาวุโส ระเบียบ ประเพณี สามัคคีและน้ำใจ” เป็นคำขวัญทั้ง 5 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้บริหารสูงสุด ของจุฬาฯจะใช้คำขวัญเหล่านี้เป็นปณิธานหรืออุดมการณ์ ในการอบรมสั่งสอนนิสิตในยุคแรกๆ ตั้งแต่ยังเป็นโรงเรียนมหาดเล็กไม่ได้นำมาใช้ทำการรับน้องใหม่แต่อย่างใด ในสมัยเริ่มแรกไม่มีการใช้วาจาหยาบคายมาทำการอบรมรุ่นน้อง ไม่เคยมีเหตุการณ์ความรุนแรงและการเสียชีวิตในสถาบันที่รับระบบอาวุโสหรือ Fagging นี้มาใช้มาในประเทศไทย ไม่ว่าจะ เป็น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนวชิราวุธหรือโรงเรียน ภปร. เหมือนอย่างที่เกิดขึ้นใน อังกฤษ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศอิสระจึงไม่ได้รับเทคนิคที่รุนแรงจาก Boot Camp ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 จนกลายเป็น Ragging เหมือน อย่างในอินเดีย ศรีลังกา แอฟริกาใต้ มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2510 ศาสตราจารย์วิกรม เมลาลันนท์ ได้แต่งเพลงเกียรติภูมิจุฬาฯ ซึ่งเป็นเพลงเชียร์ของจุฬานั่นซึ่งกล่าวถึง ความหมายของคำขวัญประจำ ของนิสิตจุฬาฯเอาไว้อย่างครบถ้วนดังข้างล่างนี้

“มาเถิดมา ภราดรจุฬาฯ ทุกแหล่ง มาร่วมแรงร่วมรัก และสามัคคี ออาวุโสเทิดไว้ น้ำใจระเบียบเรานี้ พร้อมประเพณี เสริมให้มีแต่วัฒนา สีส้มพู่ เทิดชูไว้คู่แดนไทย แสนยิ่งใหญ่ และเกรียงไกรในวิทยา น้องพี่เราล้วนยิ้มแย้ม พักตร์แจ่ม หฤहरรรษา ยึดมั่นอุดมการณ์มา เพื่อผอง ประชาชาติไทยทั้งมวลทั่วราชอาณาจักรนี้เราเป็นหลักอยู่แต่ละส่วน ชาวจุฬาฯจึงควร รู้ค่า แห่ง เกียรติภูมิจุฬาฯ พร้อมกันอภิรักษ์ พิทักษ์ให้อยู่คู่ฟ้า วุฒิศักดีจุฬาฯ วัฒนาอยู่นิรันดร์”

ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการเรียงตามตัวเป็น ออาวุโส (Seniority) ระเบียบ (Order) ประเพณี (Tradition) สามัคคี (Unity) และน้ำใจ (Spirit) ซึ่งเป็นตัวย่อในภาษาอังกฤษว่า “SOTUS” แต่อย่างใดก็ตาม การกลายพันธุ์เป็นการรับน้องระบบโซดัสจะเห็นว่าคำขวัญ “อาวุโส ระเบียบ ประเพณี สามัคคี และน้ำใจ” หรือตัวย่อในเวลาต่อมาว่าโซดัสนั้น ใช้ในจุฬาฯ มาเป็น เวลานานแล้ว ตั้งแต่เริ่มใช้ระบบอาวุโสในปี พ.ศ. 2445 ก่อนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้จะนำ การรับน้องการวักเข้ามาเสียอีก จึงมีคำสันนิษฐานเดิมของนักวิชาการว่า มหาวิทยาลัยหลายแห่ง อาจจะนำคำขวัญประจำทั้งห้าของจุฬาฯไปใช้เป็นคำขวัญที่ใช้

สำหรับการรับน้องในการวัก ต่อมาได้มีการพบหลักฐานสำคัญอีกชิ้นหนึ่งของคำว่า โซดัสว่า น่าจะมีที่มาจากโคลงสี่สุภาพที่พบในหนังสือเพชรซีกุนโบราณจากห้องสมุดภาควิศวกรรม โยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทั่งเมื่อระบบรับน้องแบบนี้แพร่หลายไปตาม มหาวิทยาลัย ต่างๆ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเหล่านั้นก็นำไป เรียกว่าระบบโซดัส อันเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายใน

สังคมไทย นั่นเอง เป็นไปดังที่ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เคยกล่าวไว้ว่า “ในที่สุด...ก็แผ่เข้ามาถึงเมืองไทย ประเพณีปิ่นเสานี้อาจจะชี้ให้เห็น ชัดถึงทางเดินของระบบอาวูโสและซีเนียร์ตี แต่น่าจะเชื่อว่าในกรณีของมหาวิทยาลัยอื่น เช่น จุฬาฯ หรือแม้แต่สถาบันระดับ รองลงมา ก็คงจะได้อะไรต่อมิอะไรมาจากอังกฤษ ยุโรป หรือ อเมริกา และผลที่สุดก็ทำให้สถาบันอื่นๆ รับถ่ายทอดตามแบบไป”

สมัยโชตัส (เกษตรศาสตร์) “ระบบโชตัส” มาจากโรงเรียนป่าไม้ภาคเหนือหรือวิทยาลัยเกษตรกรรมแม่โจ้ (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ในปัจจุบัน) จังหวัดเชียงใหม่ รับระบบนี้มาใช้เป็นแห่งแรก โดยอาจารย์ในยุคบุกเบิกส่วนใหญ่ที่จบจากวิทยาลัยเกษตรกรรมลอสบานยอส (Los Banos) ที่เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ (ในขณะนั้นเป็นอาณานิคมของสหรัฐอเมริกา) ได้นำการร่ำถ่ายทอดให้กับนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้อาจารย์บางท่านก็ถูกส่งไปถึงมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอเรกอน (Oregon State University) และมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ (Cornell University) ที่สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้นฉบับของการร่ำ และมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ ประเพณีที่ว่านี้ก็คงติดตัวท่านเหล่านั้นเข้ามาเช่นกัน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2486 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการตั้งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยในช่วงแรกนั้นมหา วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับนิสิตจากวิทยาลัยเกษตรกรรมเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การร่ำจึงถูกใช้ในการรับน้องด้วย ผู้ที่นำระบบการกดดันรุ่นน้องเข้ามาคิดว่า เทคนิคกดดันกลั่นแกล้งเหล่านี้เป็นการละลายพฤติกรรม ลดทอนความต่างของฐานะให้นิสิตใหม่รู้สึกเท่าเทียม มีความรัก สามัคคี ซึ่ง ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ได้พูดถึงที่มาของการร่ำในหนังสือ “หนุ่มหมายคัมภีร์” ของ สุจิตต์ วงษ์เทศ โดยให้ภาพการถ่ายทอดประเพณีการรับน้องจากสหรัฐอเมริกาสู่ไทย โดยผ่านมาทางฟิลิปปินส์ว่า “ตัวอย่างของการที่ประเพณี ประเพณีนี้แผ่ขยายเข้ามาในเมืองไทยจะเห็นได้ชัดในกรณีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์คือประเพณีการคลุกโคลนปิ่นเสา เห็นได้ชัดในอดีตอันแสนไกลของมหาวิทยาลัยคอร์เนล ภาพเก่าๆ เกี่ยวกับอดีตของคอร์เนลมักจะมีรูปการปิ่นเสาธรรมดาแบบนั้น แต่นั่นก็ได้กลายเป็นอดีตไปแล้ว อย่างไรก็ตามประเพณีการปิ่นเสานี้ก็ได้แผ่ขยายไปยังฟิลิปปินส์ ในสมัยนั้น ฟิลิปปินส์เป็นเมืองขึ้นของสหรัฐอเมริกา อยู่และคอร์เนลก็ได้มีส่วนร่วมก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ คอร์เนลมีคณะเกษตรที่ค่อนข้างมีชื่อเสียง ดังนั้นจึงได้เข้ามามีส่วนช่วยสร้างวิทยาลัยเกษตรที่ลอสบานยอส ประเพณีการปิ่นเสาก็ถูกถ่ายทอดจากมหาวิทยาลัยเมืองแม่มาয়มหาวิทยาลัยอาณานิคม” จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยรับระบบการรับน้องแบบร่ำในช่วงที่การรับน้องแบบนี้ยังเป็นที่นิยมในสหรัฐและฟิลิปปินส์อยู่

ดังนั้น จึงมีผู้สันนิษฐานให้ข้อสรุปเอาไว้ว่าต้นกำเนิดของการร่ำ คือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีที่มาจากอาจารย์ที่ไปศึกษาต่างประเทศในขณะนั้น โดยต้นกำเนิดแท้ จริงเป็นมหาวิทยาลัยแม่โจ้ แต่มีชื่อเสียงชัดเจนจริงๆ ในเกษตรศาสตร์หลังจากที่ก่อตั้งขึ้นมา

สืบต่อจากแม่โจ้อีก (มหาวิทยาลัยแม่โจ้และเกษตรศาสตร์จึงขึ้นชื่อกล่าวขานกันในเรื่องการรับน้องหนักที่สุด เช่น แม่โจ้ถึงกับมีข่าวว่ารับน้องป่วยเข้าโรงพยาบาลกันทุกปี จากคำบอกเล่าของคนที่ศึกษาอยู่ที่นั่นปรากฏว่า ปัจจุบันระบบโซตัสของแม่โจ้ยังหนักเหมือนในอดีตทุกประการ แต่เกษตรศาสตร์ลดลงไปแล้ว) แล้วไปนำคำว่าโซตัสมาจากโคลงสี่สุภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสมัยนั้นเน้น ระบบอาวุโสเพราะฝึกคนเข้าไปรับราชการ เรียกได้ว่าเป็นการย่นหมย่นแมวโดยที่เกษตรเป็นผู้ปฏิบัติการว่าก จุฬาเป็นผู้ให้กำเนิดชื่อ สุดท้ายทั้งสองมหาวิทยาลัยก็เลยมีการรับน้องโดยการว่ากและใช้คำว่าโซตัสควบคู่ไปเหมือนกันหมด ก่อนที่จะกระจายไปตามมหาวิทยาลัยอื่นทั่วประเทศอีกมากมาย ยกเว้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองซึ่งเน้นประชาธิปไตยสูง จะไม่มีการว่าก (แต่อาจมีการแอบจัดรับน้องโดยการ ว่ากในบางคณะสำหรับยุคนี) โดยใช้คำว่ารับเพื่อนใหม่แทนรับน้องใหม่ รวมไปถึงมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่ง (หรือหลายแห่ง) ก็ไม่มีเช่นกัน

นอกจากนี้ ธเนศวร เจริญเมือง (2549 : 71-77) ยังชี้ให้เห็นอีกว่า สำหรับสังคมไทยเมื่อมหาวิทยาลัยกลายเป็นสถาบันของขุนนาง ฐานะตำแหน่งจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญเหนือวิชาการ ผู้มีตำแหน่งบริหาร มีทั้งอำนาจ และการรับความเคารพ ส่วนคนทำงานวิชาการกลับไม่มีบทบาท เมื่อระบบเป็นเช่นนี้ คนในระบบจึงดิ้นรนแสวงหาตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ เมื่อได้ตำแหน่งแล้ว ก็เอาตำแหน่งนั้นไปแสวงหาตำแหน่งขุนนาง ก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารมหาวิทยาลัย และจากนั้นก็หยุดผลิตงานทางวิชาการ แต่กลับใช้ตำแหน่งทางวิชาการ ไปแสวงหาตำแหน่งบริหารต่อไปเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ ในช่วง 40 ปี ที่ผ่านมา จึงพบว่า ขณะที่คนมีตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นในสังคมไทย แต่จำนวนงานทางวิชาการกลับลดลง จำนวนวารสารวิชาการลดลง และแน่นอน คุณภาพทางวิชาการก็ลดลง

กิจกรรมการรับน้องและว่ากน้อง กล่าวให้ถึงที่สุดแล้ว ก็คือกระบวนการสร้างขุนนางที่ต้องยอมรับความไม่เท่าเทียมกัน ยอมรับการเล่นพวกหมู่คณะ และระบบอุปถัมภ์ เมื่อเยาวชนก้าวเข้าไปเป็นนักศึกษาในสถาบันขุนนาง ระบบทำให้พวกเขารู้ว่าพวกเขาเป็นอภิสิทธิ์ชนที่อีกไม่นานก็จะได้เป็นขุนนางและได้เป็นชนชั้นนำของประเทศ ระบบทำให้พวกเขามีภูมิใจในสถาบันของตนเองอย่างมาก

การจัดพิธีรับน้องที่คนบางคนได้ความคิดมาจากตะวันตกจึงสะท้อน อย่างน้อย 2 สิ่งที่ตะวันตกไม่มี แต่เป็นสิ่งที่เกิดและงอกงามในสังคมไทย คือ (1) อุปโลกน์ตนเองเป็นพีม้าอาวุโสเรียกนักศึกษาที่เข้าใหม่ว่าน้องเป็นการสร้างฐานะให้กับคน 2 รุ่น กำหนดความแตกต่างกันขึ้นในสังคมของผู้มีการศึกษา แน่แน่นอนว่า วิธีคิดเช่นนี้ก็คือวิธีคิดแบบศักดินา ฉันทเป็นพี่ ฉันทรู้มากกว่าเธอต้องเป็นน้อง เธอรู้่น้อยกว่า เธอต้องเชื่อฟังพี่ และเธอต้องปฏิบัติตามทุกสิ่งที่พี่สั่ง (2) เพราะมหาวิทยาลัยของไทยมีจำนวนจำกัด (เนื่องจากรัฐไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา) การสอบเข้ามหาวิทยาลัยจึงดุเดือดเข้มข้น ด้วยเหตุนี้การรับน้องจึงเป็นความภูมิใจของคนที่อุปโลกน์ตนเองเป็น

รุ่นพี่ พี่ที่ดีใจมากที่จะมีน้องมาอยู่ด้วยกัน มาอยู่ร่วมกันในสถาบันที่ดีเลิศของสังคม พี่ดีใจที่น้องจะจบออกไปเป็นชนชั้น นำของประเทศเหมือนกัน ฯลฯ ความรู้สึกของพี่ที่มีต่อน้องใหม่ แน่ใจว่ามี ความปรารถนาดี ความจริงใจ แต่ก็อยู่ภายใต้วิธีคิดแบบศักดินา ชนชั้นนำ เป็นวิธีคิดแบบพรรคพวก สถาบันนิยม รุ่นใครรุ่นมัน ซึ่งไม่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย

การรับน้องซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อมั่น และภาคภูมิใจในสถาบัน พวกรุ่นพี่สามารถระบายสี ทาหน้าตาของน้องและสั่งให้น้องทำอะไร เพราะว่าน้องเป็นสมบัติของพี่ พี่จะต้องดูแล หวงแหน ซึ่งก็เป็นวิธีแบบศักดินา ที่ไม่เคยสอบถามความเห็นของน้องและไม่เคยคิดจะให้น้องใหม่ ประชุมคิดสร้างสรรค์กิจกรรมของเขาเอง

ในช่วง 40 กว่าปีที่ผ่านมา การรับน้องในมหาวิทยาลัยมีการคลี่คลาย มีลักษณะสำคัญดังนี้

ประการแรก การพยายามอ้างตลอดเวลาว่าการรับน้องเป็นสิ่งที่ดี เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ฉะนั้น กิจกรรมนี้ควรมีต่อไป ซึ่งเห็นว่าการกล่าวอ้างเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการพูดกว้างเกินไป และเป็นการพูดเพื่อให้การรับน้องดำรงอยู่โดยไม่มีการพูดรายละเอียด การรับน้องเป็นเพียงกิจกรรมอย่างหนึ่งที่นักศึกษาควรมีสติเข้าร่วม หรือไม่เข้าร่วมก็ได้ และหากได้เข้าร่วมแล้ว ก็มีสิทธิที่จะถอนตัวออกมาเมื่อใดก็ได้

ประการที่สอง ที่อ้างว่ากิจกรรมการรับน้อง และกิจกรรมเชียร์มีมานาน เป็นประเพณี อันติงามนั้นเป็นการกล่าวเท็จ ความจริงคือ แต่ละสถาบันเพิ่งจัดกิจกรรมเหล่านี้ไม่นานนี้เอง กิจกรรมจำนวนมากถูกเพิ่มเติมภายหลัง นอกจากนี้กิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยการบีบบังคับคนอื่น ลงโทษคนอื่นทำร้ายจิตใจและร่างกายคนอื่น จะเป็นประเพณีอันติงามได้อย่างไร

ประการที่สาม ในห้วง 20 ปีที่ผ่านมา กิจกรรมการรับน้อง และ การเชียร์ ได้แพร่ระบาดไปทั่วทุกสถาบันอุดมศึกษา และยิ่งลามไปยังระดับโรงเรียน และหน่วยงานบางแห่งด้วย ด้านหนึ่งสะท้อนให้เห็นผู้จบการศึกษา ได้ออกไปมีบทบาทในสถาบันต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งชี้ให้เห็นความสำเร็จของการสถาปนาระบบเผด็จการในทางความคิดให้แก่บัณฑิตแต่ละรุ่น จนกลายเป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่าย และมีคนซื้อทั่วประเทศซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญหาอื่นๆ ในสังคมไทย

ประการที่สี่ เคยมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่านักศึกษารุ่นพี่ที่ว่ากน้อง และลงโทษน้องในแต่ละปี นั้น มักมีผลการเรียนต่ำ คนเหล่านี้มีปัญหาครอบครัว ขาดความอบอุ่น ต้องการการยอมรับ เมื่อขาดสิ่งเหล่านี้ จึงมามีบทบาทดังกล่าวในสถาบันการศึกษา นั้นหมายความว่า การที่สถาบันเหล่านั้น ยอมให้นักศึกษารุ่นพี่ที่มี ปัญหาทางสังคมกลายเป็นผู้นำทางกิจกรรมแก่นักศึกษาน้องใหม่ ก็แสดงว่าสถาบันการศึกษาในปัจจุบันไม่เพียงแต่ล้มเหลวด้านวิชาการเท่านั้น หากยังละทิ้งความรับผิดชอบ ในด้านจริยธรรมอีกด้วย

ประการที่ห้า การที่สถาบันต่างๆ ให้ความสำคัญต่อการรับน้อง การเชียร์กีฬาด้วยการบังคับให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วม แต่กิจกรรมอื่นๆ อีกมากมายกลับไม่มีการบังคับและไม่ให้ความสำคัญ ย่อมสะท้อนให้เห็นแล้วว่า สถาบันเหล่านี้สนใจกิจกรรมที่ไม่ใช่วิชาการ แต่อ่อนด้อยในด้านวิชาการ และขาดความมุ่งมั่นที่จะสร้างคนที่มีคุณภาพ จึงไม่แปลกที่จะเห็นการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยในกิจกรรมเหล่านี้ การเน้นแต่กิจกรรมที่มีพิธีกรรมอันเป็นเปลือกนอก เราจึงมักจะได้ยินข่าวเกี่ยวกับความล้มเหลวทางวิชาการของประเทศเรา และนอกจากนั้นระบบการปกครอง แบบประชาธิปไตย ทั้งในระดับชาติ และท้องถิ่น กลับล้มลุกคลุกคลานม ปัญหามากมายตลอดมา

ประการสุดท้าย ภายใต้การกดดันของชาวที่เสนอโดยสื่อมวลชนบางส่วนทำให้ชื่อเสียงมหาวิทยาลัยเสียหาย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงต้องลงมาควบคุมกิจกรรมรับน้อง และการเข้าห้องเชียร์ ไม่ใช่ลงมาควบคุมเพื่อแก้ไขปัญหา แต่ลงมาควบคุมเพื่อมิให้ข่าวร้ายไหลออกไป ด้วยเหตุนี้ ในที่สุดแล้ว คำสั่งของทบวงมหาวิทยาลัยและคำสั่งของมหาวิทยาลัยแต่ละ แห่งจึงเป็นเพียงคำพูด อันสวยหรู แต่มีผลน้อยมากในทางปฏิบัติ



3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดว่าด้วยอำนาจนิยมมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยจากการทบทวนแนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถประยุกต์สร้างกรอบแนวคิดว่าด้วยอำนาจนิยมเพื่อใช้ในการวิจัยลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานได้ ดังนี้ (1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องโดยนักศึกษารุ่นพี่ (2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม (3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ (4) การยึดถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง (5) การไม่เคารพความแตกต่างหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง (6) การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม (7) การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง (8) การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่

ลักษณะอำนาจนิยม

- 1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องโดยนักศึกษารุ่นพี่
- 2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม
- 3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่
- 4) การนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง
- 5) การไม่เคารพความแตกต่างหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง
- 6) การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม
- 7) การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง
- 8) การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่

กิจกรรมการ
รับน้อง
สาขาวิชา
รัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัย
แห่งหนึ่งใน
ภาคอีสาน

ข้อเสนอแนะ
แนวทางเพื่อ
การพัฒนา
กิจกรรมการ
รับน้องของ
วิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัย
แห่งหนึ่งใน
ภาคอีสาน

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพื่อวิเคราะห์ถึงลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดการกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานเท่านั้น โดยจำแนกผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งหมด 29 คน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสม และตรงตามเป้าประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้ (1) ตัวแทนอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน จำนวน 1 คน (2) ตัวแทนนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน จำนวน 9 คน (3) ตัวแทนศิษย์เก่าสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน จำนวน 10 คน และ (4) นักศึกษาที่สนับสนุนกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน จำนวน 9 คน

เพื่อหาข้อมูลชี้ให้เห็นว่าอำนาจนิยมยังคงถูกผลิตซ้ำผ่านกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ทั้งหมด 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structure Interview) โดยมุ่งเน้นสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) ใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การสังเกตการณ์ แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องตามกรอบความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้ (1) ว่าด้วยเรื่องวิเคราะห์ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน (2) ว่าด้วยเรื่องเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน อย่างสร้างสรรค์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 3 ประการ ประการแรกการวิจัยเอกสารที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงเอกสารและสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประการที่สอง การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งผู้วิจัยดำเนินกระบวนการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก และบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ อนุญาตให้บันทึกเสียงได้ ประการที่สาม การสนทนากลุ่มย่อย เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการนั่งสนทนาของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เป็นกลุ่มโดยผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มถูกคัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง หรือเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการ ประการสุดท้าย การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตการณ์ใช้สายตาเฝ้าดูหรือศึกษาเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจลักษณะธรรมชาติและความเกี่ยวข้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้น เพื่อนำมาประกอบเป็นข้อมูลในการทำวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Structure Interview) โดยมุ่งเน้นสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) มาสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) แล้วเรียบเรียงนำเสนอในลักษณะพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยนำเสนอประเด็นการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้ ประเด็นที่ 1 วิเคราะห์ถึงลักษณะแนวคิดอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน และประเด็นที่ 2 เสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน อย่างสร้างสรรค์ ตามลำดับ



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน

1. การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้อง

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ มีการปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องไม่เคารพเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มรุ่นพี่ ที่ไม่เห็นด้วย และกลุ่มรุ่นน้องชั้นปีที่ 1 เอง ซึ่งทุกครั้งที่มีการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมการรับน้อง นักศึกษาที่ร่วมประชุมมักจะมีเพียงนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ถึง ชั้นปีที่ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีหน้าที่เพียงเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น ทั้งนี้ การออกแบบแต่ละกิจกรรมการรับน้องรุ่นน้องไม่มีสิทธิ ที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบขั้นตอนของกิจกรรม ไม่สามารถแสดง ความคิดเห็นต่อความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม และหากมองว่ากิจกรรมนี้ไม่เหมาะสม หรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษารุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธการเข้าร่วมได้ และสิ่งที่นักศึกษารุ่นพี่นำมาเป็นข้ออ้างเพื่อให้นักศึกษารุ่นน้องจำต้องเข้าร่วมกิจกรรม กล่าวคือ นักศึกษารุ่นพี่กล่าวอ้างว่า หากใครเข้าร่วมกิจกรรมจะได้คะแนนเพิ่มในแต่ละวิชาที่เรียนในเทอมนั้น ซึ่งอาจารย์ในสาขาวิชา ไม่มีส่วนรู้เห็นด้วย แต่เป็นการที่รุ่นพี่ใช้การบังคับรุ่นน้องในทางอ้อมเพื่อให้รุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรมทุกคน รวมถึงการกล่าวอ้างว่า หากรุ่นน้องคนใดไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็จะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา และจะถูกตัดคะแนนในแต่ละรายวิชาซึ่งนักศึกษาจะผ่านกิจกรรมได้ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องเท่านั้น จึงเป็นการยินยอมเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องของนักศึกษารุ่นน้องด้วยความไม่สมัครใจ เพราะหากไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะส่งผลกระทบต่อตนเอง ด้วยความเป็นนักศึกษารุ่นน้องใหม่ ยังไม่รู้กระบวนการต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็น เรื่องของกิจกรรม เรื่องของการเรียนการสอน หากมีปัญหาลูกถูกปฏิเสธการขอความช่วยเหลือหรือการให้คำปรึกษาจากรุ่นพี่

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 1 คนที่ 2 คนที่ 3 และคนที่ 4 ที่สะท้อนให้เห็นถึงการปิดกั้น การแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ไว้ว่า

“ถ้าจะพูดถึงเสรีภาพของปัจเจกชนของเด็กประวัติศาสตร์ที่นี่ ก็มีเกิดขึ้น ทั้งที่ผมสังเกตเห็นเอง และลูกศิษย์บางกลุ่มที่เขาไม่เห็นด้วยก็จะมาเล่าให้ฟัง เช่น ผมสังเกตเห็นเองมีกรณีบังคับให้น้องเล่นโคลนตอนกลางวัน กินของที่เขาไม่อยากจะกิน เป็นต้น ส่วนอันที่ลูกศิษย์บางกลุ่มมาเล่าให้ฟังก็จะมีกรณีที่รุ่นพี่มักอ้างคำสั่งอาจารย์ระดมรุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่คำนึงถึงความสะดวกใจและความจำเป็นส่วนตัวเขาเลย สำหรับผม ปัญหาใหญ่เรื่องอำนาจนิยมในการรับน้องคือการกดขี่ ที่คนใดคนหนึ่งในสังคมได้รับจากคนส่วนใหญ่ และความเป็นเผด็จการทางด้านความคิดเห็นและความรู้สึกของคนส่วนใหญ่นี้ นับว่าเป็นเรื่องร้ายแรงพอๆ กับความเป็นเผด็จการของรัฐบาลเลยนะ หรืออาจร้ายแรงยิ่งกว่ารัฐบาลเสียด้วยซ้ำไป เพราะปัจเจกบุคคลหนึ่งๆ จะหลบเลี่ยงสังคมได้ยาก และยากยิ่งกว่าการหลบเลี่ยงกฎหมายเสียด้วยซ้ำ เนื่องจากสังคมจะแทรกแซงลงไปในส่วนย่อย ของชีวิตประจำวันในมหาลัยของผู้เป็นรุ่นน้องแต่ละคนโดยปริยาย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“เสรีภาพของรุ่นน้องในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชาประวัติศาสตร์ รุ่นน้องถูกไม่ให้แสดงความคิดเห็น เนื่องจากรุ่นพี่คิดว่าตัวเองมีอำนาจในการจัดกิจกรรมแต่เพียงฝ่ายเดียว ไม่มีการคำนึงถึงความต้องการของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม คือ รุ่นน้องและนักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ที่มาร่วมกิจกรรม ซึ่งโดยกลุ่มรุ่นพี่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดกิจกรรม ไม่ให้กลุ่มคนอื่นๆ หรือคนอื่นๆ ในสาขาวิชาออกความคิดเห็นใดๆ รวมทั้งรุ่นน้องที่จะต้องเป็นเข้าร่วมกิจกรรมในกิจกรรม การรับน้อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“การออกแบบกิจกรรมที่ผ่านมา ไม่มีการคำนึงถึงเหตุผลที่ว่า การรับน้องนั้น รุ่นน้องควรมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจว่า ควรมีกิจกรรมแบบนี้หรือไม่ แต่รุ่นพี่ตัดสินใจแทนรุ่นน้องหมดทุกอย่าง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“กิจกรรมการรับน้อง เป็นการบังคับให้น้องใหม่ทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม โดยคนที่ไม่เข้าร่วมจะต้องถูกลงโทษไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ซึ่งรุ่นพี่อาจจะเสนอให้น้องๆ เห็นประโยชน์ ของกิจกรรมที่จัด เพื่อให้รุ่นน้องสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมอีกทั้งการบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมเท่ากับเป็นการบังคับให้รุ่นน้องเห็นกิจกรรมสำคัญกว่าการเรียน และบางคนก็ต้องการเวลาพบทวนบทเรียน ซึ่งคนที่ยาก่อนไม่มีสิทธิ์กำหนดได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

มากไปกว่านั้นยังพบอีกว่า ในการเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องเมื่อมีกิจกรรมฐานรุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องทำอะไร รุ่นน้องจะต้องทำตามไม่สามารถปฏิเสธได้ อาทิ การสั่งให้รุ่นน้องกินของแปลกๆ ของที่คนปกติทั่วไปไม่นิยมกิน กล่าวคือ การบังคับให้กินขนนึ่งที่ยัดด้วยมะระและกะปิ การบังคับให้กินน้ำที่ผสมด้วยน้ำส้มสายชู การสั่งให้รุ่นน้องล้มตัวนอนกับพื้นโคลนที่รุ่นพี่ได้เตรียมไว้แล้วสั่งให้กลิ้งไปจนตามตัวละอะโคลน ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่ปฏิเสธและแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรม

นั้น ได้เลย ซึ่งสิ่งที่รุ่นพี่สั่งการกับรุ่นน้องนั้นมันเป็นการบังคับใจรุ่นน้อง โดยที่รุ่นน้องเองไม่ได้เกิดความสมัครใจตั้งแต่แรกเริ่ม หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นพี่มักจะอ้างเสมอว่า หากรุ่นน้องคนใดไม่ปฏิบัติตาม รุ่นน้องจะไม่ใช่นักศึกษาในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือไม่ใช่รุ่นน้องของพวกชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 รวมถึงข้ออ้างเรื่องคะแนนบางรายวิชาและอ้างอีกว่านี่คือกิจกรรมบังคับของสาขาวิชาซึ่งหากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นน้องจะไม่ผ่านกิจกรรมบังคับของสาขาวิชา โดยที่รุ่นพี่มีการนำกฎ 3 ข้อมาบังคับใช้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ โดยรุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องท่องกฎ บังคับให้รุ่นน้องจำให้ได้และรุ่นน้องจะต้องปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด โดยอ้างว่ารุ่นพี่ที่เคยปฏิบัติแบบนี้มาไม่ว่ารุ่นไหนก็ปฏิบัติตามแบบนี้มา ฉะนั้นรุ่นน้องต่อไป ต้องปฏิบัติตามจักเพิกเฉยมิได้ หากใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกส่งรายชื่อไปยังอาจารย์ที่กำกับดูแลกิจกรรมเพื่อทำการลงโทษโดยการหักคะแนน ค่าหอ

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 5 คนที่ 6 และคนที่ 7 ที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการไม่ได้ตั้งอยู่ บนพื้นฐานความสมัครใจของรุ่นน้อง ภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“รุ่นพี่ให้รุ่นน้องกินของที่รุ่นพี่เตรียมไว้ให้ โดยที่รุ่นน้องไม่ได้เต็มใจที่จะกิน บังคับรุ่นน้องให้ทำตามคำสั่งเมื่อรุ่นพี่บอกให้ไปทำอะไรก็ต้องทำ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 5, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“ในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉพาะเข้าฐานรุ่นพี่บังคับขึ้นใจรุ่นน้องให้รุ่นน้องกินขนมปังที่มีการยัดใส่ด้วยมะระและกะปิ กินน้ำส้มสายชู ให้รุ่นน้องตะโกนใส่เวลาเข้ากิจกรรมรวมกลุ่ม รวมถึงการแสดงกิริยาท่าทางที่ไม่พอใจรุ่นน้อง ด้วยสีหน้าและท่าทางใส่หากรุ่นน้องคนไหนไม่ทำตามคำสั่ง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 6, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“เวลาเข้าร่วมกิจกรรมรุ่นน้องถูกบังคับว่าต้องเข้าร่วมกิจกรรมรับน้อง ไม่ได้มีการถามความสมัครใจจากรุ่นน้องเลย รุ่นพี่อ้างเสมอว่าถ้าไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะไม่ปัมกิจกรรมให้ และทำให้เรียนไม่จบเพราะกิจกรรมไม่ครบ บางครั้งรุ่นพี่ก็อ้างว่าถ้ารุ่นน้องไม่เข้าร่วมกิจกรรม รุ่นพี่จะส่งรายชื่อผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมไปให้อาจารย์ในสาขาวิชา เพื่อให้ดำเนินการกับรุ่นน้องต่อไป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 7, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

พหุบุ ปณ สิโต ชีเว

2. การแทรกแซงเสรีภาพของนักศึกษาจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ เสรีภาพของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ถูกแทรกแซงโดยอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการรับน้อง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 และถึงแม้ว่าจะมีการแสดงความคิดเห็นท้ายที่สุด ผู้เป็นอาจารย์จะยึดเพียงวิธีคิดของตนเองเป็นหลักโดยกล่าวว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุด หากมีนักศึกษาขัดแย้งหรือโต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วย อาจารย์จะแสดงท่าทีที่ไม่พอใจ ผลกระทบที่ตามมาคือนักศึกษาที่เป็นคู่ขัดแย้ง มักจะถูกอาจารย์ตั้งแง่ลบอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องกิจกรรมหรือเรื่องการเรียนรู้ในรายวิชาที่อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมเป็นผู้รับผิดชอบสอน อาทิ การถูกตัดคะแนน การให้เกรดเฉลี่ยต่ำ ซึ่งการจัดกิจกรรม ในช่วงแรกๆ นั้น อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาของสาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นผู้ควบคุมกิจกรรมทั้งหมด นักศึกษาเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามคำสั่งเท่านั้น ซึ่งมีนักศึกษาบางกลุ่มที่เข้าไปใกล้ชิดกับอาจารย์ จะเป็นผู้จัดกิจกรรม โดยนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา โดยการออกแบบกิจกรรม ขั้นตอนทั้งหมด แต่ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

ดังคำสัมภาษณ์ของ คนที่ 8 คนที่ 9 คนที่ 10 และคนที่ 11 ที่สะท้อนให้เห็นถึงการแทรกแซงเสรีภาพของนักศึกษาจากอาจารย์ภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ไว้ว่า

“การจัดกิจกรรมการรับน้อง ไม่ได้ให้รุ่นน้อง มีสิทธิในการแสดงออก ทั้งความคิดและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการรับน้อง ซึ่งคนที่เป็นคนควบคุมนั่นก็คืออาจารย์ฝ่ายกิจกรรมของสาขาที่ดูแลเรื่องกิจกรรมของสาขาวิชาทั้งหมด เป็นผู้วางโครงสร้างกิจกรรมว่ากิจกรรมนี้ จะต้องออกมาในรูปแบบใด จะต้องเป็นแบบไหน มีขอบเขตแบบไหน หลังจากมีการวางเค้าโครงจากอาจารย์ คนที่เป็นตัวแทนรุ่นพี่ก็จะไปรับมา แล้วนำมาประชุมกับเพื่อน และรุ่นพี่ ปี 3 ปี 4 ซึ่งไม่มีการให้รุ่นน้องปี 1 เข้ามาร่วมประชุม ร่วมออกแบบกิจกรรมการรับน้อง ทั้งๆ ที่รุ่นน้องจะต้องเป็นคนเข้าร่วมกิจกรรม แต่รุ่นน้องไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นเลย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 8, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นน้องทุกคนไม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น และในบางครั้งถ้ามีการให้ทำหรือแสดงความคิดเห็น รุ่นน้องก็จะถูกจำกัดถูกตีกรอบโดยอาจารย์และรุ่นพี่ รุ่นน้องไม่มีความเป็นอิสระ ไม่สามารถคิดหรือจะทำได้อย่างเต็มที่ เช่น การออกแบบกิจกรรมในการรับน้อง รุ่นน้องไม่มีโอกาสและสิทธิที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเลย รุ่นน้องมีหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 9, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“อาจารย์ที่กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้อง ควบคุมเกินไป นักศึกษาไม่มีความคิดเป็นของตนเอง ไม่มีเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกชั้นปี ได้เสนอความคิดเห็น นักศึกษามีหน้าที่รอทำตามคำสั่งของอาจารย์ผู้กำกับดูแลเพียงอย่างเดียวซึ่งวิธีการแบบนี้มันส่งผลมาถึงตัวนักศึกษาที่เป็นรุ่นพี่เอง เอากิจกรรมที่ได้มาจาก อาจารย์ที่กำกับดูแล มากระทำต่อรุ่นน้อง รุ่นพี่ไม่สามารถคิดเองได้ และถึงแม้ว่าจะคิดเองได้ ก็ถูกอำนาจของความเป็นอาจารย์ถูกกดทับ และคนที่รับกรรมที่สุด คือรุ่นน้อง ผู้ที่ไม่มีสิทธิอะไรเลย ทำได้แค่กระทำตามคำสั่งเท่านั้น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 10, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“อาจารย์ผู้ดูแลกิจกรรมนักศึกษา และรุ่นพี่ก็ไม่ได้มีใครคำนึงถึงความต้องการจากรุ่นน้องเลย มีแต่บอกว่ารุ่นน้องทุกคนต้องเข้าร่วมเท่านั้น ถ้าไม่เข้าก็จะมีปัญหาตอนทำเรื่องจบการศึกษา และถ้ามีรุ่นน้องคนไหนหัวแข็งหรือแสดงอาการที่ไม่พอใจ อาจารย์ผู้ควบคุมก็จะเรียกคุยเป็นการส่วนตัว อาจารย์ผู้ควบคุมมักใช้อำนาจที่ตนเองมี โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของนักศึกษา ไม่คำนึงถึงความต้องการในการแสดงออกของนักศึกษาเลย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 11, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

3. การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่ผ่านแห่งนี้ สาขาวิชารัฐศาสตร์มีการใช้อารมณ์ความรู้สึกว่าเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ผ่านกิจกรรมการรับน้อง โดยการยึดเอาอารมณ์ความรู้สึกของรุ่นพี่เป็นที่ตั้ง นอกจากกิจกรรมการเข้าฐานแล้ว รุ่นพี่ยังมีการพยายามควบคุมรุ่นน้องเพื่อทำให้รุ่นน้องตกอยู่ภายใต้ความเป็นน้องปีหนึ่งของรุ่นพี่ โดยเฉพาะรุ่นพี่ ปี 2 ที่พยายามทำให้รุ่นน้องอยู่ภายใต้คำสั่ง เนื่องจากตนเองเป็นผู้ทำกิจกรรมใกล้ชิดกับรุ่นน้องมากกว่าชั้นปีอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น การนัดประชุมเชียร์ ซึ่งรูปแบบที่รุ่นพี่ออกคำสั่งกับรุ่นน้อง การสั่งให้รุ่นน้องไปทำในสิ่งที่ตัวเองเคยทำมาหรือสิ่งที่ตัวเองเคยรู้สึกแบบนั้นมา ซึ่งไม่ได้มีการทบทวนหรือคำนึงถึงเหตุผลหรือเป้าประสงค์สำคัญของกิจกรรมการรับน้อง โดยการออกแบบกิจกรรมจนกระทั่งนำมาบังคับใช้กับรุ่นน้อง โดยใช้อารมณ์ความรู้สึกล้วนๆ และรุ่นพี่มักจะอ้างเหตุผลอยู่เสมอ ว่าเป็นการสร้างความ

สามัคคี การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นน้องและรุ่นพี่ ซึ่งเป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสาขาวิชาหรือศาสตร์ รวมถึงเป็นการแสดงเคารพต่อผู้อาวุโสกว่า อาทิ กิจกรรมเข้าฐาน โดยที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องนั่งคุกเข่าแล้วยกมือไหว้ทางกองในที่รุ่นพี่เตรียมไว้ กิจกรรมเข้าฐานรุ่นพี่มีคำสั่งให้รุ่นน้องทุกคนต้องเอะอะด้วยโคลน ด้วยเครื่องสำอางที่รุ่นพี่ได้จัดเตรียมไว้และห้ามรุ่นน้องล้างออก กิจกรรมเหล่านี้ถูกใช้作为เครื่องมือในการแก้แค้น เพื่อระบายความรู้สึกอัดอั้นตันใจของรุ่นพี่ที่เคยถูกรังแกมา รวมถึงถูกใช้作为เครื่องมือในการลดทอนสิทธิและเสรีภาพของนักศึกษา โดยเฉพาะรุ่นน้องที่เข้ามาใหม่ โดยที่รุ่นพี่จะออกคำสั่งให้รุ่นน้องต้องเคารพกฎและต้องปฏิบัติตาม ซึ่งกิจกรรมที่แสดงอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ กิจกรรมการล่าลายเซ็นของรุ่นพี่ เป็นกิจกรรมหนึ่งของสาขาวิชาหรือศาสตร์ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้รุ่นน้องรู้จักรุ่นพี่และให้รุ่นพี่ได้จากรุ่นน้อง ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง แต่ในทางกลับกัน รุ่นพี่ใช้โอกาสนี้เป็นการแก้แค้นการเอาคิน ซึ่งรุ่นพี่บางคนทำเพื่อความสะใจ ความสนุกสนาน โดยมีการกำหนดให้รุ่นน้องจะต้องล่าลายเซ็นให้ครบตามจำนวนที่กำหนด หากไม่ครบ ตามจำนวนจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาหรือศาสตร์ และเมื่อรุ่นน้องเข้าไปขอลายเซ็นจากรุ่นพี่ รุ่นพี่มักจะสั่งให้รุ่นน้องปฏิบัติหรือแสดงกิริยาที่คนปกติทั่วไปไม่ทำกัน อาทิ เมื่อรุ่นน้องเข้ามาขอลายเซ็นจากรุ่นพี่ รุ่นพี่จะสั่งให้รุ่นน้องวิ่งไปคุยกับผู้อื่นซึ่งอยู่บริเวณนั้น พร้อมกับให้รุ่นน้องตะโกนบอกว่ารักบอกว่าชอบทั้งๆ ที่ทั้งสองไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ส่วนรุ่นพี่ที่เป็นคนสั่งรุ่นน้อง กลับแสดงกิริยาทำทางหัวเราะชอบใจ โดยที่ไม่คำนึงถึงเหตุผลของการปฏิบัติ เพียงแต่คำนึงถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ได้แก่งรุ่นน้องเท่านั้น การให้รุ่นน้องไปวิ่งรอบเสาปูนในอาคารพร้อมกับตะโกนว่า “ผมรักคุณ” การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องเดินทำตามเพลงสันทนา การที่รุ่นพี่บอกว่าจะต้องเป็นเพลงอะไรและทำเดินจะต้องเดินด้วยท่าลามกอนาจาร ที่สำคัญรุ่นน้องต้องเดินจนเหนื่อยหมดแรงหรือมีเหงื่อออกมาถึงจะได้ลายเซ็นของรุ่นพี่ ในขณะเดียวกันรุ่นพี่ที่เป็นคนสั่งก็หัวเราะชอบใจ การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องไปยืนฝั่งตรงข้ามตน และให้รุ่นน้องตะโกนบอกชื่อ-สกุลรหัสนักศึกษา ท่องกฎคณะ และรุ่นพี่ทำท่าที่ว่าไม่ได้ยิน ส่วนรุ่นน้องคนนั้นต้องตะโกนอยู่เรื่อยๆ จนกว่ารุ่นพี่จะพอใจ มากกว่าไปกว่านั้น รุ่นพี่ยังมีการใช้น้ำเสียงตะโกนกระซอกโหยหาก ด่าทอรุ่นน้องทั้งๆ ที่รุ่นน้องไม่ได้ทำอะไรผิด ซึ่งสิ่งที่รุ่นน้อง จะได้รับหลังจากที่ปฏิบัติตามคำสั่งของคุณพี่นั้น คือความอับอายและลดทอนจิตใจของรุ่นน้อง เป็นอย่างมากแต่รุ่นน้องก็ไม่สามารถแสดงความคิดเห็น อธิบายความรู้สึกของตนเองได้ ทำได้เพียงปฏิบัติตามคำสั่งที่รุ่นพี่สั่งเท่านั้นและทุกๆ ครั้งที่มีการรวมรุ่นหรือมีการประชุมเชียร์ หากรุ่นน้องทำกิจกรรมไม่พอใจรุ่นพี่ รุ่นพี่จะสั่งให้รุ่นน้องทุกคนกอดคอ ลุกนั่ง หรือแม้แต่สั่งให้หมอบลงพื้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าถ้าหากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามหรือทำกิจกรรมที่รุ่นพี่สั่งรุ่นน้องต้องเจอแบบนี้

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 12 คนที่ 13 คนที่ 14 คนที่ 15 และคนที่ 16 ที่ได้สะท้อนถึงการใช้อำนาจอยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ผ่านกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ไว้ว่า

“รุ่นพี่ใช้อำนาจบังคับ ชูเข็นรุ่นน้อง เพื่อให้รุ่นน้องทำตาม เชื่อฟัง อย่างไม่มีเห็นผล และรวมไปถึงอำนาจความเป็นอาวุโส โดยที่ไม่ได้เกิดการตั้งคำถาม หรือมีการทบทวนเลยว่ามันส่งผลเสียอย่างไร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 12, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นพี่ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ขึ้นเสียง ตะโกน ตะคอกใส่รุ่นน้อง เพื่อให้รุ่นน้องเกิดความเคารพ และออกคำสั่งกับรุ่นน้อง ให้น้องทำนั่น ทำนี่ เช่น บอกรักสาวบ้าง บอกรักถึงขยะบ้าง หรือทำอย่างอื่นที่เราไม่อยากทำ หรือทำแล้วเรารู้สึกอายคนอื่น แม้กระทั่งการสั่งทำโทษหนักๆ กอดคอลูกนั่ง หมอบกับพื้นเมื่อน้องทำกิจกรรมไม่พอใจรุ่นพี่ อย่างเช่น การประชุมเชียร์สาย การร้องเพลงเสียงเบา การร้องเพลงไม่พร้อมเพียงกัน รวมถึงการขาดการประชุมเชียร์อะไรพวกนี้ ทั้งๆ ที่รุ่นพี่เองไม่มีสิทธิ์ที่จะทำอะไรแบบนี้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 13, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นพี่ใช้อำนาจส่งรุ่นน้องไปทำกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ไม่เกิดประโยชน์และทำให้อับอายต่อหน้าเพื่อนๆ เช่น การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องไปยกมือไหว้กางเกงในที่รุ่นพี่ได้เตรียมไว้ การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องวิ่งไปคุยกับคนอื่นแล้วตะโกนบอกว่ารัก ชอบ แล้วรุ่นพี่ที่เป็นคนส่งรุ่นน้องให้ไปทำกับท่าทางหัวเราะชอบใจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 14, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“รุ่นพี่ยึดเอาสิ่งที่ว่าตนเองโดยกระทำความแบบไหน ก็จะเอาไปทำกับรุ่นน้องแบบนั้น เหมือนหนึ่งว่าเป็นการแก้แค้น เป็นการเอาคืน ซึ่งในฐานะที่เป็นรุ่นพี่และมีอำนาจที่จะทำกิจกรรมอะไรกับรุ่นน้องเพื่อความสะใจ รุ่นพี่ก็จะใช้อำนาจในส่วนนี้เป็นการเอาคืนหลังจากที่ตนเคยโดนกระทำความ โดยที่ไม่การคิดไตร่ตรอง ไม่มีการใช้เหตุผลในการจัดกิจกรรมการรับน้อง คิดแต่ว่าปีก่อนเราเคยโดนกระทำความแบบใด รุ่นน้องต้องโดนเหมือนกัน ไม่ก็ต้องโดนหนักกว่ารุ่นเรา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 15, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“เวลาที่พวกเราเข้าไปขอลายเซ็นจากรุ่นพี่ รุ่นพี่มักจะสั่งให้พวกเราทำตามคำสั่งเพื่อแลกกับลายเซ็น โดนสั่งให้พวกเราไปทำในสิ่งที่คนปกติไม่ทำกัน เช่น สั่งให้พวกเราตะโกนใช้เสียง บอกรักผู้อื่นที่เดินไปมาแถวนั้น สั่งให้พวกเราไปวิ่งรอบตึก สั่งให้เต้นเพลงสันทนาการที่มีท่าเต้น ที่ลามกอนาจาร วิ่งรอบตึก วิ่งตามเสาอาคารไปมา เอาจนกว่ารุ่นพี่จะพอใจ ถึงจะยอมเซ็นลายเซ็นลงในสมุดให้ บางครั้งไม่รู้เขาไปโมโหอะไรมา เวลาเจอพวกเราที่ไร หน้าตาไม่ยิ้มแย้ม โกรธหน้าบึ้งตลอดเวลา และมักจะชอบสั่งลงโทษพวกเราอยู่เสมอ ถ้าหากพวกเราทำกิจกรรมแล้วพวกเขา ไม่พอใจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 16, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

4. การนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ สาขาวิชารัฐศาสตร์เป็นอีกหนึ่งสาขาวิชาที่มีการนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง ไม่ว่าจะเป็น สถานะ อายุ และเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ นอกจากนี้ยังมีการนำกฎระเบียบ ข้อบังคับ มาบังคับใช้เพื่อสร้างบรรทัดฐานที่ทุกคน จักต้องยึดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งในการจัดกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีการนำกฎของคณะมาใช้ เพื่อควบคุมนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้ามาใหม่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างไร ซึ่งผู้เป็นนักศึกษารุ่นพี่ (นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4) มักจะเอากฎไปบังคับใช้กับนักศึกษารุ่นน้องผ่านกิจกรรม อาทิ การให้นักศึกษารุ่นน้องขอลายเซ็นนักศึกษารุ่นพี่ในคณะและสาขาวิชาตนเอง โดยมีการกำหนดว่าจักต้องจำนวนเท่าไร ซึ่งจักต้องได้ครบตามจำนวนที่กำหนด ถ้าหากไม่ครบจะไม่ผ่านกิจกรรมและในการขอลายเซ็นนั้น นักศึกษารุ่นพี่มักจะมีข้อแลกเปลี่ยนอยู่เสมอ นักศึกษารุ่นน้องจะต้องทำในสิ่งที่นักศึกษารุ่นพี่สั่ง ต้องทำตามถึงจะได้ลายเซ็นของนักศึกษารุ่นพี่คนนั้น วิธีการที่ถูกสั่งโดยนักศึกษารุ่นพี่มักจะไม่คำนึงถึงคุณประโยชน์ที่มีต่อนักศึกษารุ่นน้อง แต่เป็นการบังคับขึ้นใจ การกระทำที่ไม่สมควรใจหรือการกระทำที่ไม่เต็มใจ คำนึงถึงแต่ความสุขของตนเองเมื่อได้แก้มหรือสั่งให้นักศึกษารุ่นน้องตามความต้องการของนักศึกษารุ่นพี่ โดยอ้างสิทธิว่าตนเองในฐานะเป็นรุ่นพี่ในสาขาวิชามีอำนาจในการกำหนดและทำกิจกรรม กับรุ่นน้องอย่างเต็มที่ เช่น สั่งให้รุ่นน้องไปยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามพร้อมกับตะโกนส่งเสียงดัง ชื่อนามสกุล และรหัสนักศึกษาหลายๆ ครั้ง สั่งให้รุ่นน้องไปแสดงความรักกับบุคคลอื่นที่เดินผ่านไปมา ด้วยการบอกรักหรือการเข้าไปสร้างความสัมพันธ์ด้วยการพูดคุยและการแสดงกิริยาท่าทางกับบุคคลอื่น เพื่อสร้างความสนุกสนานให้ตนเอง ทางกลับกันเป็นสร้างความอับอายให้กับรุ่นน้อง ซึ่งรุ่นน้องมักจะปฏิบัติตามอยู่เสมอ เนื่องจากเพิ่งเข้ามาเป็นน้องใหม่ในรั้วมหาวิทยาลัยยังมีความกลัว หากไม่ปฏิบัติตามตนเองจะทำเจอะอะไรบ้าง รวมถึงการไม่เข้าใจกระบวนการต่างๆ ในระบบของมหาวิทยาลัย ซึ่งเกรงว่าหากไม่ปฏิบัติตามจะส่งผลกระทบหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็น เรื่องกิจกรรม เรื่องการเรียน เรื่องการไม่คบคบค้าสมาคมโดยการไม่แจ้งข่าวสำคัญ รวมถึงการไม่ได้รับคำปรึกษาจากรุ่นพี่ หากมีเรื่องติดขัดหรือสงสัยเกี่ยวกับการเรียนและกิจกรรม และเมื่อรุ่นน้องพอเจอรุ่นพี่หากรุ่นน้องไม่มีการทักทายด้วยการไหว้หรือการยิ้ม รุ่นน้องมักจะถูกต่อว่า รวมถึงการแสดงกิริยาทางกายที่ไม่พึงพอใจของนักศึกษารุ่นพี่ อาทิ การชักสีหน้าใส่รุ่นน้อง การมองด้วยตาขวางใส่รุ่นน้อง จนทำให้รุ่นน้องรู้สึกตัวอยู่เสมอว่า นั่นคือรุ่นพี่และจักต้องประพฤติปฏิบัติต่อรุ่นพี่อย่างไร เพื่อไม่ให้ตกเป็นเป้าสายตาของรุ่นพี่และรุ่นเดียวกัน ในขณะเดียวกันความคิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ไม่ได้เกิดขึ้น มีหน้าซ้ำ

ยังถูกกดทับด้วยความเป็นระบบอาวุโสในการใช้กฎหมายเป็นตัวตีกรอบให้นักศึกษาโดยเฉพาะรุ่นน้องจักต้องประพฤติปฏิบัติตาม โดยอ้างว่าถูกส่งมารุ่นสู่รุ่นเสมือนหนึ่งเป็นประเพณีสืบทอดกันมา

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 16 คนที่ 17 คนที่ 18 คนที่ 19 คนที่ 20 และคนที่ 21 ที่สะท้อนให้เห็นถึงการนับถือระบบอาวุโสในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ไว้ว่า

“รุ่นพี่คิดเองเออเองว่าตนเองมีอำนาจในการจัดกิจกรรมกับรุ่นน้อง จะออกแบบกิจกรรมการรับน้องยังงี้ก็ได้ สั่งอะไรรุ่นน้องไปทำจะต้องไปทำ โดยมีการท่องกฎ 3 ข้อ ข้อ (1) มาก่อนเรียกพี่ มาทีหลังเรียกน้อง มาพร้อมกันเรียกเพื่อ ข้อ (2) เจออาจารย์หรือรุ่นพี่ที่ไหนยิ้ม ไหว้ทักทาย ข้อ (3) เรานับถือกันที่วัยวุฒิ ไม่ใช่คุณวุฒิ ซึ่งรุ่นน้องทุกคนจะต้องจำให้ได้และยึดถือปฏิบัติตาม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 16, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“มีการให้รุ่นน้องล่าลายเซ็นรุ่นพี่ในคณะในสาขาวิชาให้ได้ครบตามจำนวนที่กำหนด หากไม่ครบจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา และจะถูกตัดคะแนนจากอาจารย์ในสาขาวิชาพบว่าการขอลายเซ็นรุ่นน้องต้องมีขอแลกเปลี่ยนไปให้รุ่นพี่ด้วย รุ่นพี่ถึงจะยอมเซ็นให้ และรุ่นพี่สั่งอะไรไปรุ่นน้องต้องทำตามทุกอย่างไม่ว่าอย่างนั้นจะไม่ได้ลายเซ็น เช่น การให้รุ่นน้องไปอยู่ฝั่งตรงข้ามกับตนเอง แล้วให้รุ่นน้องตะโกนบอกชื่อและนามสกุล รหัสนักศึกษา รุ่นน้องจะต้องทนกับคำสั่งของรุ่นพี่ เพื่อให้ได้ลายเซ็นของรุ่นพี่มา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 17, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“เวลารุ่นน้องจะทำอะไร ต้องถามต้องบอกรุ่นพี่ก่อน ถ้ารุ่นน้องเจอรุ่นพี่ที่ไหนแล้วรุ่นน้องเฉยเมยไม่สนใจรุ่นพี่ รุ่นน้องคนนั้นก็จะถูกตำหนิหรือถูกมองด้วยสายตาที่ไม่เป็นมิตร ซึ่งมันส่งผลไปยังกิจกรรมรวมกลุ่ม รุ่นน้องคนนั้นก็จะถูกมองว่าเป็นรุ่นน้องที่ก้าวร้าว และถ้าหากรุ่นน้องคนนั้น มีปัญหาหรือมีเรื่องที่จะขอคำปรึกษา เวลาเข้าไปหารุ่นน้องก็จะไม่ค่อยได้รับคำแนะนำที่ดีจากรุ่นพี่เท่าที่ควร” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 18, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“หากรุ่นน้องไม่แสดงความเคารพต่อรุ่นพี่ รุ่นพี่ที่เป็นเฮดวักจะออกมาพูดกับรุ่นน้องว่า ทำไมเวลาเจอรุ่นพี่ รุ่นน้องถึงไม่มีการยิ้ม ไม่ไหว ไม่ทักทาย ซึ่งพูดด้วยน้ำเสียงโกรธไม่พอใจกับการกระทำของรุ่นน้อง และยังพูดอีกว่าถ้าไม่ทำและพวกคุณจะมีรุ่นพี่ไปทำไม แล้วต่อไปกิจกรรมไม่ต้องทำต่อ ให้ยกเลิกไปเลย ไม่ต้องมีความเป็นรุ่นพี่รุ่นน้องกัน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 19, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“รุ่นพี่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมรุ่นน้องให้อยู่ภายใต้คำสั่งของตนเอง ซึ่งเป็นการพยายามที่จะทำให้ตัวรุ่นพี่เองอยู่เหนือรุ่นน้อง ไม่ว่าจะเป็น คำพูดและการกระทำ รุ่นน้องบางคน ก็กลัวที่จะมีปัญหากับรุ่นพี่ เวลาที่รุ่นพี่สั่งหรือบอกให้ทำอะไร จะยอมทำตามคำสั่งรุ่นพี่ แต่ก็ยังมีรุ่นน้องบางคนที่ไม่ยอมทำตามคำสั่งรุ่นพี่ และรุ่นน้องคนนั้นก็จะถูกรุ่นพี่จดรายชื่อไว้ ซึ่งรุ่นน้องที่หัว

คือ ไม่เชื่อฟังรุ่นพี่ ก็จะถูกรุ่นพี่แสดงความไม่พอใจด้วยคำพูดและความไม่พอใจทางสายตา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 20, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“รุ่นน้องต้องเคารพรุ่นพี่ เจอหน้ารุ่นพี่ที่ไหนต้องก้มหัวไหว และถ้ารุ่นน้องไม่ไหว รุ่นพี่ก็จะมีการเรียกรุ่นน้องมาประชุม แล้วตำหนิรุ่นน้องว่า ทำไมพวกเรา (รุ่นน้อง) เจอหน้ารุ่นพี่ไม่ยกมือไหว้ เดินผ่านหน้าตาเฉย ถ้าเหยียบหัวได้คงเหยียบแล้ว ซึ่งมันเป็นผลพวงมาจากกฎคณะที่ต้องให้รุ่นน้องยกมือไหว้รุ่นพี่อยู่เสมอ เมื่อพบเจอรุ่นพี่” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 21, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

5. การไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษา รุ่นน้อง

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ มีการไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษา รุ่นน้อง ด้วยการสั่งให้รุ่นน้องปฏิบัติตามให้เหมือนๆ กัน กล่าวคือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ในการจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวกับกิจกรรมการรับน้องมีการสั่งให้รุ่นน้องใส่เสื้อโทนสีเดียวกัน สั่งให้รุ่นน้องทุกคนต้องมีป้ายแขวนคอ โดยระบุชื่อ-สกุล ชื่อเล่น และชื่อสาขาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งรุ่นน้องต้องห้อยป้ายชื่อทุกครั้ง ไม่ว่าจะภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการให้รุ่นน้อง ติดสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงการเป็นน้องใหม่ โดยรุ่นพี่มักหาเหตุผลมาอ้างเพื่อให้รุ่นน้องยอมรับและปฏิบัติตามว่า รุ่นน้องจะต้องมีการห้อยป้ายชื่อ ที่มีชื่อและสาขาตัวเองสังกัดอยู่เพื่อให้แสดง ถึงการ เป็นน้องใหม่เพื่อรุ่นพี่ทุกคนจะได้รู้จัก ว่านี่คือน้องใหม่ อย่างไรก็ตาม การกระทำเช่นนี้ เปรียบเสมือนนักโทษอยู่ในคุกที่ถูกล่ามด้วยโซ่ตรวนถูกมัดข้อมือข้อเท้า รุ่นน้องไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้เลย ซึ่งมันไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของรุ่นน้องที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ แต่จะต้องทำเพราะด้วยการที่เป็นน้องใหม่ยังไม่รู้วิธีการรูปแบบหรือขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรม จึงกระทำไปเพราะกลัวว่า มันจะส่งผลต่อตนเองในการเรียน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการสำเร็จการศึกษา และมีหน้าที่รุ่นพี่ที่ย้ำกับรุ่นน้องว่า การกระทำเช่นนี้ ใครๆ เขาก็ทำ ไม่ว่าจะคณะ สาขาไหน หรือแม้แต่รุ่นพี่เองเคยผ่านมา ถ้าหากใครไม่ปฏิบัติตามรุ่นน้องคนนั้น จะถูกรุ่นพี่เรียกมาต่อว่าตำหนิว่า คุณไม่ปฏิบัติตามสิ่งที่รุ่นพี่สั่ง คุณยังอยากจะเป็นรุ่นน้องในสาขานี้หรือไม่ รวมถึงการทำให้รุ่นน้องเกิดความอับอายต่อหน้าเพื่อนๆ พี่ๆ คนอื่น เช่น การลงโทษให้รุ่นน้องแสดงท่าทางอนาจารด้วยการเต้นเพลงสันทนาการ การให้รุ่นน้องไปยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามกับตนเองแล้วให้น้อง ตะโกนอยู่หลายๆ ครั้ง มากไปกว่านั้นยังมีกรบังคับให้รุ่นน้องซื้อเสื้อสาขาวิชา รุ่นน้องจะต้องใส่เสื้อสาขาทุกคน ใครไม่ซื้อไม่ได้ และจะต้องมีการใส่มาทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นเวลาเรียน เวลาเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชา เพื่อบ่งบอกถึงการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของ

สาขาวิชารัฐศาสตร์ และหากใครไม่ทำตามจะไม่ถือว่าเป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ ไม่ใช่รุ่นน้องในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ทำายที่สุตรุ่นน้องก็ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ เพราะกลัวว่าตนเองจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา

ดังคำสัมภาษณ์ของคน 4 และคนที่ 7 ที่สะท้อนให้เห็นถึงการไม่เคารพความหลากหลาย ของนักศึกษารุ่นน้องภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ไว้ว่า

“ในสาขาวิชาที่ผมเรียนนี้ ได้มีการรับน้องกันเกิดขึ้นหลายคณะ ซึ่งพี่ปี 2 จะเรียกรวมตัวน้องปี 1 ให้มาทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีรุ่นพี่ มา迎新น้องปี 1 ใช้เสียงดังข่มขู่ กระทั่งเท่าเสียงดัง ตะโกน ว่าน้องปี 1 ทุกคนต้องทำตามคำสั่ง ให้รุ่นน้องแต่งตัวเหมือนกันใส่เสื้อกางเกง รองเท้า เหมือนกันทุกคน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องต้องปฏิบัติเหมือนกัน ต้องใส่เสื้อเหมือนกัน ต้องห้อยป้ายชื่อเหมือนกันกับที่รุ่นพี่แจกให้ โดยให้ระบุว่า ชื่อว่าอะไร อยู่คณะไหน อยู่สาขาไหน เพื่อให้รู้ว่านี่คือเด็ก ปี 1 และถ้าใครไม่ห้อยป้ายชื่อหรือลืมเอาของที่เป็นสัญลักษณ์ว่าเป็นปี 1 ก็จะถูกรุ่นพี่เรียกพบ แล้วลงโทษด้วยการให้ไปเดินแรงเดินกาต่อหน้าคนเยอะๆ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 7, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

6. การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชา รัฐศาสตร์แห่งนี้ พบว่า มีการไม่เคารพ ความเสมอภาคด้วยการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม กล่าวคือ อาจารย์ผู้ที่มีอำนาจหรือผู้ที่กำกับดูแลโครงการกิจกรรมการรับน้องมักจะเข้าข้างให้ท้ายกลุ่ม นักศึกษาบางกลุ่มที่เข้าไปสนิทชิดเชื้อกับอาจารย์ผู้นั้น ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษารุ่นพี่หรือนักศึกษารุ่นน้อง ซึ่งจะเห็นได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรับน้อง โดยมักจะให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาบางกลุ่มที่เป็นเด็กของอาจารย์เท่านั้น ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เข้าไปทำงานช่วยอาจารย์อยู่หลายต่อหลายครั้ง ซึ่งเวลานักศึกษากลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมมักจะได้อภิสิทธิ์อยู่เหนือผู้อื่นเสมอ และหากนักศึกษากลุ่มนี้หรือนักศึกษาคณะใดคนหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มนี้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมาเข้ากิจกรรมสาย อาจารย์ไม่ได้ดุด่าต่อว่าหรือสั่งลงโทษแต่อย่างใด อีกทั้งนักศึกษากลุ่มนั้นยังผ่านกิจกรรมอีกด้วย ในทางกลับกันนักศึกษาที่ไม่ใช่เด็กของอาจารย์ หากกระทำผิดหรือไม่ร่วมกิจกรรม อาจารย์ผู้นั้นมักจะเรียกมาตักเตือนมาต่อว่าอยู่ทุกครั้ง และเมื่อประชุมนักศึกษาในเรื่องกิจกรรมการ

รับน้อง ซึ่งมีนักศึกษาที่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการรับน้องแบบเดิมๆ กล่าวคือ นักศึกษาเพียงไม่กี่คนหรือกลุ่มที่กล้าตั้งคำถามกับกิจกรรมการรับน้อง และตั้งคำถามกับอาจารย์ที่กำลังดูแลกิจกรรมในทุกๆ ครั้ง นักศึกษาคนนั้นมักจะถูกเรียกตัวไปพบ รวมถึงนักศึกษาที่ลุกขึ้นต่อต้านกับการกระทำที่ไม่เหมาะสม ในกิจกรรมการรับน้องมักจะถูกกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ แสดงท่าทีไม่พอใจใส่ และไม่ยอมนักศึกษาคนนั้นเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงถูกตักเตือนว่าเป็นพวกทำลายความเป็นเอกภาพ ทำลายความสามัคคีเป็นพวกทำลายประเพณีวัฒนธรรมของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่เคยปฏิบัติกันมา ซึ่งสิ่งที่อาจารย์จะกระทำต่อนักศึกษาเหล่านั้น คือ การว่ากล่าวตักเตือน การหักคะแนนในรายวิชาต่างๆ ที่อาจารย์คนนั้นเป็นผู้สอนในแต่ละวิชา

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 2 ที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาผ่านอาจารย์กำลังดูแลกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“รุ่นน้องบางคนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมก็ยังผ่านกิจกรรมได้ เช่น คนที่เป็นเด็ก ของอาจารย์ผู้ที่กำลังดูแลกิจกรรมการรับน้อง ซึ่งพวกเขามีการไปทำงานช่วยอาจารย์คนนั้นอยู่บ่อยๆ เวลาเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษากลุ่มนี้ก็จะได้รับสิทธิพิเศษอยู่เสมอ ในขณะที่เพื่อนทำกิจกรรมนักศึกษา ที่เป็นเด็กของอาจารย์ก็ไม่ได้เข้าร่วมด้วย โดยอ้างว่าอาจารย์ใช้ให้ทำนั่นนี่ ซึ่งผู้เป็นอาจารย์ก็คอยให้ท้ายอยู่ตลอดเวลา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักศึกษารุ่นพี่มักให้ความสนิทชิดเชื้อรวมถึงการพูดคุย การให้คำปรึกษาเฉพาะ รุ่นน้องที่หน้าตาดีเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็น ผู้หญิงหรือผู้ชาย ซึ่งรุ่นน้องกลุ่มนี้มักจะได้อภิสิทธิ์หรือสิทธิพิเศษมากกว่ารุ่นน้องคนอื่นๆ อยู่เสมอ กล่าวคือ ในทุกๆ ครั้ง ที่มีการจัดกิจกรรมการรับน้อง รวมถึงการเรียกประชุมรุ่นน้องปีหนึ่ง รุ่นน้องกลุ่มที่มีรูปร่างหน้าตาดี (หล่อสวย) ให้แยกไปนั่งอีกที่หนึ่งโดยมีเก้าอี้รองรับ ซึ่งการเรียกร่วมกิจกรรมหรือการเรียกประชุมในแต่ละครั้ง รุ่นน้องทุกคนต้องนั่งติดกับพื้น เป็นพื้นสกกปรกจะเป็นพื้นดินหรือพื้นปูนใต้ตึกอาคารเรียน แต่ในทางกลับกันรุ่นน้องบางกลุ่มมักจะได้นั่งพื้นที่สะอาด ไม่ได้มานั่งติดพื้นดินเหมือนรุ่นน้องคนอื่นๆ และทุกครั้งเมื่อรุ่นน้องที่หน้าตาไม่ดีอยากจะขอคำปรึกษาจากรุ่นพี่ รุ่นพี่มักแสดงอาการสีหน้ากริยาท่าทางที่ไม่พอใจใส่ รวมทั้งการไม่ยอมให้คำแนะนำหรือการให้คำปรึกษากับรุ่นน้อง แต่ทางกลับกันรุ่นน้องที่หน้าตาดีเวลาที่เข้าไปขอคำปรึกษาจากรุ่นพี่นั้น รุ่นพี่มักจะให้คำปรึกษาอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีการนัดประชุมรุ่นน้องปี 1 ในแต่ละครั้ง รุ่นน้องที่มาสายหรือขาดกิจกรรม มักจะถูกรุ่นพี่ตักเตือนว่า โดยเฉพาะรุ่นน้องที่หน้าตาไม่ดี ขณะที่รุ่นน้องกลุ่มหน้าตาดีสละสลวยสวยงาม ทุกครั้งที่มีการขาดกิจกรรมหรือมาเข้ากิจกรรมสาย รุ่นพี่มักจะไม่มีเรียกรุ่นน้องเหล่านั้นไปพบ แต่รุ่นพี่แสดงกริยาเฉยๆ พร้อมกับพูดต้อนรับด้วยหน้าตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 4 คนที่ 7 และคนที่ 8 ยังเน้นย้ำในการเลือกปฏิบัติต่อรุ่นน้องอีกด้วยว่า

“กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีการไม่ยอมรับความเสมอภาค เพราะความเสมอภาคของคนเราไม่เหมือนกัน บางคนสนิทชิดเชื้อกับอาจารย์หรือรุ่นพี่ สามารถมาสาย หรือมาแล้ว อาจารย์ก็ไม่ดุตำ แต่ตรงกันข้ามกับบางคน มาสายแค่นาทีเดียวกับโดนตำหรือทำโทษ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“ในกิจกรรมการรับน้องเหรอ ก็มีการไม่ยอมรับความเสมอภาคนะ เนื่องจากรุ่นพี่เลือกปฏิบัติต่อรุ่นน้องบางกลุ่ม รวมถึงบางคน ซึ่งเนื่องจากว่ามีรุ่นน้องบางกลุ่มเข้าไปมีความสนิทสนมกับรุ่นพี่ที่เป็นคนจัดกิจกรรม เวลาจะทำอะไรก็แล้วแต่รุ่นน้องกลุ่มนี้ ก็จะมีอภิสิทธิ์ก่อนรุ่นน้องคนอื่นเสมอ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 7, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นน้องที่หน้าตาดี ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย รุ่นพี่มักจะเอาใจใส่ตลอดเวลา เวลาเขาต้องการให้ช่วยเหลืออะไรรุ่นพี่ก็จะเข้าไปช่วยเหลือเต็มที่ หรือแม้แต่เวลาทำกิจกรรม รุ่นน้องกลุ่มนี้ก็จะมักถูกแยกออกไปทำกิจกรรมแบบอื่นที่มันไม่หนักเหมือนพวกเรา เวลาเข้าห้องเชียร์ ก็จะมีที่นั่งดีๆ มีห้องไว้สำหรับพวกเขา ดูเหมือนพวกเขามีสิทธิมากกว่าผู้อื่น แต่ต่างกับรุ่นน้องที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี มักจะถูกต่อว่า ตำทออยู่เสมอเวลาทำผิด และเวลาเข้าไปขอความช่วยเหลือด้านการเรียนหรือด้านกิจกรรม ดันถูกรุ่นพี่เมิน ไม่ให้ความช่วยเหลือใดๆ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 8, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

ทั้งนี้ ในการเลือกปฏิบัติมิใช่มีเพียงแค่การเลือกปฏิบัติทางเพศหญิงหรือเพศชายเท่านั้น แต่เป็นการเลือกปฏิบัติทางเพศทางเลือก กล่าวคือ รุ่นน้องมักจะถูกรุ่นพี่พูดเหยียดหยาม รวมถึงการให้รุ่นน้องนั้นออกไป ยืนด้านหน้าของรุ่นน้องทั้งหมดเพื่อให้รุ่นน้องเพศ เด่นเพลงสันทนการ ด้วยท่าลามกสองแง่สองง่าม ทั้งๆ ที่รุ่นน้องคนนั้นไม่ได้ทำอะไรผิด แต่รุ่นพี่ใช้อำนาจที่ตนมีพยายามกลั่นแกล้งเพื่อให้รุ่นน้องคนนั้นผิด เนื่องจากจะได้ให้รุ่นน้องคนนั้นออกมาเพื่อลงโทษ ซึ่งรุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องทำอะไรรุ่นน้องก็ต้องทำตามทุกอย่างไม่มีข้อแม้ หากรุ่นน้องไม่ทำตามรุ่นน้องคนนั้นจะไม่ได้กลับเข้าไปนั่งในแถว ซึ่งรุ่นน้องตกอยู่ในสภาวะจำยอมที่ต้องทำตาม ด้วยความอัดอั้นตันใจ หากตนเองไม่ทำตามคำสั่งรุ่นพี่ ตนเองจะยืนขายหน้าอับอายต่อหน้ากลุ่มเพื่อนๆ อีกหลายคน รวมทั้งผู้คนที่สัญจรไปมาในบริเวณนั้น สิ่งที่รุ่นพี่กระทำทั้งหมดนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ได้คำนึงถึงการสมควรใจของรุ่นน้องแม้แต่คนเดียว รุ่นพี่ไม่ได้ตระหนักถึงความเสมอภาคที่รุ่นน้องทุกคนพึงมีแม้แต่คนเดียว ไม่ว่าจะเป็น การขอความช่วยเหลือจากรุ่นน้องการให้คำปรึกษาจากรุ่นน้อง การให้คำแนะนำรุ่นน้อง

ในทุกๆ ครั้ง ที่มีรุ่นน้องเข้าไปขอคำแนะนำ ไม่ว่าจะเป็นเพศไหนหรือมีรูปลักษณะอย่างไร รุ่นพี่มักเลือกปฏิบัติต่อรุ่นน้องอยู่เสมอ

ดังคำสัมภาษณ์ คนที่ 2 ที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติต่อรุ่นน้องเพศทางเลือก ภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“คนที่เป้นเพศที่สามมักจะถูกรุ่นพี่กลั่นแกล้งอยู่ตลอดเวลา เวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม รุ่นพี่บังคับขืนใจเค้า พุดตถูกเหยียดหยาม สั่งให้เค้าออกไปเดินท่าลามก และรุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธได้เลย ต้องฝืนใจทำตามคำสั่ง เวลารุ่นน้องมีปัญหา เข้าไปหาเพื่อที่จะขอคำแนะนำ คำปรึกษารุ่นน้องมักจะถูกปฏิเสธตลอดเวลา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การเลือกปฏิบัติต่อรุ่นน้องในฐานะที่เป็นรุ่นพี่แล้วนั้น ซึ่งไม่เว้นแต่อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชารัฐศาสตร์ (โดยเฉพาะอาจารย์ที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจกรรมของสาขาวิชารัฐศาสตร์) ที่พยายามทำลายความเสมอภาคในตัวนักศึกษา โดยเฉพาะการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาเฉพาะกลุ่ม ซึ่งมันส่งผลไปถึงการกำหนดกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องของนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษาถูกกดทับทางความคิดจากอาจารย์ผู้สอน และด้วยความเคยชินที่ได้ทำการแสดงออกทางความคิดใดๆ จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่ไม่เป็นที่นิยมชมชอบมักไม่กล้าที่จะแสดงออกด้วยความกลัวต่ออำนาจของอาจารย์ ส่วนนักศึกษากลุ่มที่เป็นอาจารย์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ มักจะได้สิทธิพิเศษกว่านักศึกษาคนอื่นๆ เสมอ เวล่านักศึกษากลุ่มนี้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ทำตามคำสั่ง มักจะมีได้มีการว่ากล่าวตักเตือนจากอาจารย์แต่ประการใด ทางกลับกันนักศึกษาที่มีได้เป็นที่นิยมชมชอบของอาจารย์ มักจะถูกว่ากล่าวตักเตือนอยู่เสมอ หากไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง การเลือกปฏิบัติของอาจารย์ผู้กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้องเป็นการทำลายความเสมอภาค ต่อในการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยไม่ได้รับความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน

ดังคำสัมภาษณ์ของคนี่ 8 ที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกปฏิบัติของอาจารย์ผู้กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ที่พยายามทำลายความเสมอภาคในการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษาที่ควรจะได้รับอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

“อาจารย์มีการจับกลุ่มนักศึกษาที่อาจารย์เลือกมาช่วยงานและเวลามีกิจกรรมหรืองานอะไรนักศึกษากลุ่มนี้ก็จะได้สิทธิพิเศษกว่าคนอื่น เช่น ในการนัดประชุมสาขาวิชาหรือแม้แต่การประชุมเรื่องการรับน้อง นักศึกษากลุ่มนี้ไม่ต้องเข้าร่วมก็ได้ โดยอ้างว่าอาจารย์ให้ช่วยงาน หรือ

แม้แต่การมาเข้าประชุมล่าช้า อาจารย์ก็ไม่ได้ดุตำหนิเหมือนกับนักศึกษาคนอื่นๆ ทางตรงกันข้าม นักศึกษาที่ไม่ได้ช่วยงานอาจารย์มักจะถูกมองในแง่ลบเสมอ และเวลามาสายเข้ากิจกรรมช้า ก็จะถูกอาจารย์ตำ และทำท่าที่ไม่พอใจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 8, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

7. การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ พบว่า มีการคุกคามทางเพศของนักศึกษารุ่นพี่ที่แสดงต่อรุ่นน้อง โดยการรุ่นพี่พูดจาลามก รวมถึงแสดงกิริยาท่าทางที่อนาจารต่อรุ่นน้อง โดยเฉพาะรุ่นพี่ที่เป็นผู้ชายแสดงกิริยาท่าทางลามกต่อรุ่นน้องที่เป็นเพศหญิงเป็นการแสดงกิริยาท่าทางด้วยการมองตามร่างกายของรุ่นน้อง ไม่ว่าจะเป็น การมองหน้าอกรุ่นน้องผู้หญิง การสั่งให้รุ่นน้องผู้หญิงเต้นเพลงสันตนาการที่มีการแสดงท่าทางที่เป็นการโฉบต้นขาของรุ่นน้องผู้หญิง และรุ่นพี่มักจะไปยืนฝั่งตรงข้าม เพื่อที่จะมองต้นขาของรุ่นน้องผู้หญิง บางคนถ่ายรูปบันทึกวิดีโอไว้ รุ่นพี่บางคนพยายาม พูดจาหว่านล้อม รวมถึงที่ใช้อำนาจที่ตนเองมีในการบังคับสั่งให้รุ่นน้องเต้นท่าลามกอนาจาร เพื่อที่รุ่นพี่จะได้ถ่ายภาพ และอัดวิดีโอไว้ เพื่อเป็นการสร้างความสนุกสนาน ในกิจกรรมการรับน้อง แต่รุ่นพี่ไม่ได้มีการคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้อง แต่อย่างใด โดยเฉพาะรุ่นน้องผู้หญิงซึ่งเป็นการไม่ให้เกียรติเป็นอย่างมาก มีหน้าซ้ำยังเป็นการคุกคามทางเพศที่รุ่นน้องตกผู้ถูกกระทำโดยไม่สามารถปฏิเสธหรือตั้งคำถามกับสิ่งที่รุ่นพี่สั่งได้เลย รุ่นน้องผู้หญิงที่ถูกคำสั่งจากรุ่นพี่ให้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น บางคนทำด้วยความฝืนใจ บางคนทำไปร้องไห้ไป แต่คนที่มีความสุขสนุกสนานที่สุดกลับกลายเป็นตัวรุ่นพี่เสียเอง ซึ่งรุ่นพี่ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มิได้เคารพในความเป็นศักดิ์ศรีของมนุษย์และไม่ได้เคารพถึงความเสมอภาคของรุ่นน้องแม้แต่คนเดียว

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 9 และคนที่ 10 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการคุกคามทางเพศภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“รุ่นพี่โดยเฉพาะผู้ชายมักจะสั่งให้รุ่นน้องผู้หญิงเต้น และมีการอัดวิดีโอ ทั้งๆ ที่รุ่นน้องไม่ได้ทำอะไรผิด แต่รุ่นพี่ก็พยายามหาเรื่องแต่งเรื่องทำให้รุ่นน้องมีความผิด เพื่อที่จะได้ลงโทษ รุ่นน้องบางคนที่ยอมก็เพราะกลัวว่าตัวเองจะได้รับผลกระทบ ซึ่งทำไปด้วยการฝืนใจ ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจแม้แต่บ่อยเลย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 9, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“จะมีรุ่นพี่บางกลุ่มที่เวลารุ่นน้องเต้นเพลงสันทนาการ ด้วยเนื้อเพลงและท่าทางที่ ล่อแหลม รุ่นพี่ผู้ชายมักจะไปยืนอยู่ฝั่งตรงข้าม เพื่อดูได้หว่างขาและหน้าอกของรุ่นน้องผู้หญิง รุ่นพี่ บางคนมีการเอามือถือขึ้นมาเพื่ออัดคลิป” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 10, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

มากไปกว่านั้นยังพบอีกว่า การคุกคามทางเพศของนักศึกษารุ่นพี่ที่แสดงต่อรุ่นน้องนั้น นอกเหนือจากการคุกคามทางเพศของผู้หญิงแล้ว การคุกคามทางเพศอีกอย่างหนึ่งที่เห็นในกิจกรรม การรับน้องคือการที่รุ่นพี่พูดดูถูกเหยียดหยามรุ่นน้องที่หน้าตาไม่ดี รุ่นน้องที่มีรูปร่างอ้วนดำ รุ่นน้อง ที่มีรูปร่างผิวดำจากคนธรรมดาทั่วไป ไม่ว่าจะเป็น รุ่นน้องเพศชายและเพศหญิง รุ่นพี่จะสั่งให้รุ่น น้องเหล่านั้นทำตามคำสั่งที่รุ่นพี่สั่ง ซึ่งสิ่งที่รุ่นพี่สั่งนั้นเพื่อต้องการตอบสนองความต้องการของรุ่นพี่ เสียเอง ด้วยความสะใจที่ได้กลั่นแกล้งรุ่นน้องทำให้รุ่นน้องเกิดความอับอาย ซึ่งรุ่นพี่มักจะอ้างเหตุผล เสมอว่า หากใครไม่ทำปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาและรุ่นพี่จะไม่เซ็นชื่อให้ ซึ่ง รุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่ง เพราะกลัวว่า หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา และยังไม่ได้ลายเซ็นของรุ่นพี่อีกด้วย ซึ่งจากการปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่นี้เอง แสดงถึงการปฏิบัติ โดยที่ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจหรือเกิดจากความต้องการของรุ่นน้องแม้แต่คนเดียว

ดังคำสัมภาษณ์ของคน ที่ 17 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการคุกคามเพศภายใต้กิจกรรมการ รับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“ถ้าพูดถึงการเหยียดเพศ เท่าที่เห็นก็จะในเรื่องของการเอาน้ำตาและรูปร่าง มา เปรียบเทียบกัน ก็คือ รุ่นพี่ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงมักจะชอบเอาใจ ชอบให้ความสำคัญกับ รุ่นน้องที่รูปร่างหน้าตาดี ส่วนคนที่มีรูปร่างอ้วน เวลารุ่นน้องไปร่วมกิจกรรมก็ทำกิริยาท่าทาง ขยะแขยงใส่ รวมถึงเวลาไปขอคำปรึกษาก็จะไม่ค่อยได้รับคำปรึกษาจากรุ่นพี่เท่าไรนักเอาไปใส่” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 17, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นในกิจกรรมการรับน้องของ สาขาวิชารัฐศาสตร์ พบว่า รุ่นน้องที่เป็นเพศที่สาม ไม่ว่าจะเป็น กระเทยหรือเกย์ มักจะถูกรุ่นพี่ เรียกออกมายืนอยู่หน้าแถว และให้แสดงกิริยาท่าทางอนาจารอยู่ตลอดเวลา โดยรุ่นพี่ใช้เหตุผลมา เป็นข้ออ้างว่า เพื่อทำให้สีสันในการรับน้องดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนานในกิจกรรมรับน้อง เพื่อให้ทุกคนมีอารมณ์ขัน แต่ในทางกลับกันนั้นกลับกลายเป็นว่าเป็นการสร้างอับอายให้กับตัวรุ่นน้อง เพศที่สาม ซึ่งรุ่นน้องเพศที่สาม ไม่มีสิทธิเลือกและไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ ได้เลย และรุ่นพี่ไม่ได้มีการคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้คำนึงถึงความเสมอภาคทางเพศของ

รุ่นน้องเพศที่สามแต่อย่างใด นอกจากนี้มีการออกคำสั่งให้รุ่นน้องเพศที่สามปฏิบัติตามคำสั่งแล้วนั้น รุ่นพี่บางคนบางกลุ่มยังมีการพูดดูถูกเหยียดหยาม ให้อายกับรุ่นน้องที่เป็นเพศที่สามอีกด้วย เปรียบเสมือนหนึ่งว่ารุ่นน้องเพศที่สามนั้นไม่ใช่มนุษย์ กล่าวคือ รุ่นพี่มักจะจับกุม นั่งคุ้ยกันและพูดมาถึงอากัปกริยาของรุ่นน้องเพศที่สาม ว่าหน้าตาแบบนี้ไม่น่าเกิดมา หน้าตาแบบนี้ไม่น่าเป็นกระเทย หรือเกย์ได้ สงสารครอบครัวทางบ้าน สงสารวิถีคิดของรุ่นน้อง ซึ่งสิ่งนี้เองนับได้ว่ารุ่นพี่มีการแสดง ปฏิกริยา รวมถึงการคุกคามทางเพศของรุ่นน้องที่บ่งบอกถึงการไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของรุ่นน้อง การลดทอนคุณค่าทางร่างกายและจิตใจของรุ่นน้อง และคนที่ได้รับผลจากการกระทำ ทั้งหมดนั้น ตกมาที่ตัวรุ่นน้องผู้ที่ไม่มีสิทธิไม่มีเสียงที่จะพูดทักท้วงอะไรได้เลย เปรียบเสมือนทาส สมัยโบราณที่เจ้านายสั่งให้ทำอะไรก็ทำตามมีอาญาฎีและตั้งคำถามกับสิ่งนั้นได้

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 16 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการคุกคามทางเพศของนักศึกษารุ่นพี่ แสดงต่อนักศึกษารุ่นน้องที่เป็นเพศทางเลือก ภายใต้กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์

“กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการไม่ยอมรับความเสมอภาค ในเรื่องของการเหยียดเพศ โดยเฉพาะคนที่เป็นกระเทย ซึ่งรุ่นพี่ที่มายุ่นวงล้อมรุ่นน้องก็ได้มีการพูด เสียดเสียดให้กับรุ่นน้องที่เป็นกระเทย จำได้ว่าประโยคที่เขาพูดคือ หน้าตาแบบนี้ รูปร่างแบบนี้ ก็ ยังจะมาเป็นแบบนี้อีกหรือ หน้าซำยังบังคับให้เขา ออกไปยืนอยู่ข้างหน้าคนอื่นๆ เพื่อที่จะให้เขา เต้น ท่าทางที่ลามก ท่าทางตลก ตามที่รุ่นพี่สั่ง หากไม่เต้นรุ่นน้องที่เป็นเพศที่สามก็จะไม่ได้เข้าไป ในแถว และในระหว่างเต้นอยู่นั้น ทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องที่นั่ง-ยืนดู ก็พากันหัวเราะชอบใจ แต่ไม่ได้ คิดถึงเลยว่านั่นเป็นการเอาความทุกข์ของคนอื่น มาสนองความสุขของตนเอง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 16, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

8. การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่

ภายใต้กิจกรรมการรับน้องที่ผ่านมาของสาขาวิชารัฐศาสตร์แห่งนี้ พบว่า การจัด กิจกรรม การรับน้องเป็นการยึดถือค่านิยมแบบเดิมของนักศึกษารุ่นพี่ โดยการจัดกิจกรรมที่ตนเอง เคย โดยกระทำมาแบบไหน รุ่นน้องที่เข้ามาใหม่จะต้องโดนแบบนั้นด้วย อาทิ รุ่นน้องทุกคนที่เข้า มา จะต้องปฏิบัติตามกฎของคณะ ของสาขาวิชา รุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคนจะต้องมีการไหว้ทักทาย แสดงอากัปกริยาที่ยิ้มแย้มต้อนรับรุ่นพี่ อาจารย์ และบุคคลอื่นๆ เมื่อ รุ่นน้องพบเห็นในที่สาธารณะ หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นพี่จะมีการเรียกรวมรุ่นน้องทั้งหมด เพื่อด่า ท่อว่าทำไมเวลาเจอหน้ารุ่นพี่หรือว่าเจออาจารย์รุ่นน้องไม่ไหวไม่ทักทาย รีวว่าจะให้รุ่นพี่และอาจารย์

เป็นคนยกมือไหว้พวกเราก่อน และระหว่างการเปิดเทอมภาคแรกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 รุ่นน้องทุกคนจะต้องมีการตามล่าหาลายเซ็นจากรุ่น ซึ่งรุ่นพี่จะเป็นคนกำหนดให้ว่ารุ่นน้องแต่ละคนจะต้องได้ลายเซ็นรุ่นพี่กี่คน ซึ่งรุ่นน้องจะต้องหาให้ครบ หากไม่ครบไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา และการได้มาของลายเซ็นรุ่นพี่แต่ละคนนั้น รุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่เพื่อแลกกับการได้ลายเซ็น เช่น รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องเต้นเพลงสนทนากการด้วยท่าทางอุบาค การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องตะโกนบอกรักบุคคลที่เดินผ่านไปมา อยู่บริเวณนั้น การที่รุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องท่องกฎคณะ ตามด้วยชื่อ รหัส นักศึกษา และสาขาวิชา ซึ่งรุ่นน้องตะโกนไม่ใช่เพียงครั้งเดียว ถือว่าเป็นการอาการของการเก็บกดของรุ่นพี่โดยใช้เหตุผลอ้างว่ามันเป็นธรรมเนียมที่พวกพี่ๆ ปฏิบัติมา และรุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้เลย มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่เท่านั้น นอกจากนี้การแสดงออกถึงการยึดค่านิยมแบบเดิมของนักศึกษารุ่นพี่ถูกกระทำผ่านกิจกรรมการรับน้องด้วยการให้น้องเข้าฐานกิจกรรม ซึ่งทุกๆ ฐานกิจกรรมนั้น รุ่นน้องไม่ได้มีส่วนร่วมในการประชุมหารือเพื่อการออกแบบการจัดกิจกรรมมีเพียงนักศึกษารุ่นพี่ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 และอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาเท่านั้น ซึ่งกิจกรรมแต่ละฐานนั้น เกิดจากวิธีคิดของรุ่นพี่ที่เคยปฏิบัติโดยที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้สร้างสรรค์ขึ้น ในทางกลับกันยังเป็น การส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมการเข้าฐานมากขึ้นกว่าเดิม โดยแต่ละฐานกิจกรรมนั้น จะเป็นกิจกรรมที่รุ่นพี่เคยโดยกระทำมาทั้งหมด และรุ่นพี่นำกิจกรรมนั้นมาใช้กับรุ่นน้องรวมทั้งเพิ่มเติมสิ่งต่างๆ เข้าไปอีก เพื่อเป็นการเอาคืนที่ตนเองเคยตกเป็นถูกระกระทำ อาทิ การเข้าฐานที่รุ่นพี่เตรียมดินโคลนและมีการราดน้ำลงไปบนพื้นดิน เพื่อทำให้ดินและจะเป็นโคลน เพื่อที่จะให้รุ่นน้องทุกคนจะต้องนอนลงกลิ้งไปมาเพื่อให้ร่างกายรุ่นน้องทุกคนต้องโคลนติดตามร่างกาย ไม่ว่าจะ เป็น เส้นผม ใบหน้า ขา รุ่นพี่ที่ประจำฐานกิจกรรมหัวเราะเยาะเย้ยอย่างสนุกสนาน ด้วยความสนใจที่แกล้งและได้เอาคืนเมื่อตอนที่ตนเคยถูกระกระทำ

ดังคำสัมภาษณ์ของคนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 5 และคนที่ 6 ได้สะท้อนให้เห็นถึง การยึดถือค่านิยมแบบเดิมในการจัดกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ไว้ว่า

“กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ยังคงยึดถือความคิด ความเชื่อแบบเดิมๆ ซึ่งมันเป็นวัฒนธรรมแบบวัฏจักร คือ ตัวเองเคยทำมา รู้ว่าเคยโดยรับน้องมาแบบไหนก็จะทำแบบนั้น อย่างเช่น การเล่นโคลน แนนอนคงไม่สะอาด สกปรก ถ้าเล่นไป ถ้าเกิดโรคหรือเป็นอะไรมา ใครจะรับผิดชอบ และมันจะคุ้มไหม แนนอนไม่คุ้ม ถ้าเป็นขึ้นมา แลมยังมีกรปล่อยพวกสัตว์ พวกปลาไหล ลงไปด้วยนะ และสิ่งอื่นๆ ลงไป เพื่อที่จะแกล้งรุ่นน้อง ด้วยความสนใจที่ได้เอาคืน” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีการรับน้องที่ยึดค่านิยมแบบเดิมๆ เป็นอย่างมาก ผมว่าเป็นอะไรที่ไม่สร้างสรรค์ ซึ่งควรจะมองข้ามกิจกรรมเดิมๆ ไปได้แล้ว อะไรที่

เดิมๆ ซึ่งเกิดจากรุ่นพี่ที่ไม่มีความคิดแปลกใหม่ที่สร้างสรรค์ จึงนำเอากิจกรรมที่ตนเองเคยได้รับมาทำกับรุ่นน้อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ยังคงยึดถือค่านิยมแบบเดิม ใช้ระบบบังคับ ให้เข้าร่วมทุกกิจกรรม ซึ่งทำให้น้องใหม่หลายคนเกิดความอึดอัดใจ และถ้าหากเปลี่ยนระบบให้ดีขึ้น มีการบังคับเฉพาะช่วงต้น เช่น กำหนดว่าน้องใหม่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรม 3 ครั้งแรก ส่วนกิจกรรมที่เหลือให้เข้าร่วมตามความสมัครใจ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“รุ่นพี่จะเอาสิ่งที่ตนเองเคยโดนกระทำมา มากระทำต่อรุ่นน้อง โดยรุ่นพี่มีความคิดที่ว่า เมื่อก่อนตอนที่พี่เป็นรุ่นน้องเราเคยโดนมาแบบไหน รุ่นน้องที่เข้าใหม่ก็ต้องโดนเหมือนกับเรา มันจะเป็นแบบการแก้แค้นกันไปมาจากรุ่นสู่รุ่น” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 5, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

“มีการยึดถือค่านิยมแบบเดิม เพราะมีการบังคับให้รุ่นน้อง ยิ้ม ไหว้ ทักทาย สวัสดีรุ่นพี่ และยังให้เคารพตามคุณวุฒิ การนำกฎของคณะมาใช้ยังคงมีอยู่ และรูปแบบกิจกรรมก็มีแบบเดิม การประชุมหารือการรับน้องก็ยิ่งเหมือนเดิมรุ่นน้องมีหน้าที่เข้าร่วมเท่านั้น โดยไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นใดๆ ได้เลย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 6, สัมภาษณ์ 2 พฤศจิกายน 2561.)

จากการสนทนากลุ่มย่อยของนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา
รัฐศาสตร์ พบว่า รุ่นพี่พยายามทำให้ความเป็นปึกแผ่นของรุ่นน้องให้ทลายลงด้วยการบังคับให้รุ่นน้องห้อยป้ายชื่อ บังคับให้รุ่นน้องติดสัญลักษณ์ที่รุ่นพี่แจกให้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งรุ่นน้องเองทำตาม เพราะว่าเกรงกลัวหากมีผลกระทบต่อการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมไม่ว่าจะเป็น ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ และระดับสาขาวิชา โดยที่ไม่มีการตั้งคำถามหรือหาเหตุผลต่อสิ่งที่รุ่นพี่สั่งให้ทำแต่สิ่งที่รุ่นน้องทำและเชื่ออย่างสนิทใจ เพราะรุ่นพี่บอกว่ามันเป็นเพณีที่สืบทอดกันมา รุ่นพี่หรือรุ่นก่อนหน้ามีการปฏิบัติเหมือนกันกับรุ่นน้อง มันเป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสาขาวิชา และหากใครไม่ปฏิบัติตามจะไม่ผ่านกิจกรรม รวมถึงไม่ถึงว่าไม่ใช่รุ่นน้อง ในสาขาวิชา ด้วยความกลัวต่อคำพูดของรุ่นพี่ถ่ายทอดมาสู่รุ่นน้องนั้น รุ่นน้องมีอาจปฏิเสธต่อคำสั่งและพร้อมทำตามด้วยความไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ รุ่นน้องไม่สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่รุ่นน้องจะเข้าร่วม รุ่นน้องมีหน้าที่ทำตามคำสั่งมีหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมที่รุ่นพี่จัดให้เท่านั้น รุ่นพี่บังคับให้รุ่นน้องเคารพรุ่นพี่ด้วยการใช้กฎมาเป็นเครื่องมือให้รุ่นพี่เคารพรุ่นพี่และให้รุ่นน้องอยู่ภายใต้อำนาจของรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคนจึงไม่กล้าปฏิเสธต่อคำสั่งของรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคนทำตามหมดทุกอย่างที่รุ่นพี่สั่ง เนื่องจากกลัวว่ามันจะส่งผลกระทบภายหลังหากไม่ปฏิบัติตาม เช่น หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่ รุ่นน้องจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา หากรุ่นน้องไม่เข้าร่วมกิจกรรม

การรับน้องรุ่นพี่จะส่งรายชื่อรุ่นน้องไปให้อาจารย์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อเรียกรุ่นน้องเข้าพบ พร้อมกับการว่ากล่าวตักเตือนรุ่นน้อง รวมไปถึงการนำคะแนนมาอ้างในการใช้บังคับรุ่นน้อง โดยรุ่นพี่ชี้แจงกับรุ่นน้องว่า หากรุ่นน้องคนใดเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องหรือปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่ รุ่นน้องจะได้คะแนนพิเศษในแต่ละวิชา โดยเฉพาะอาจารย์ที่กำกับดูแลกิจกรรมของสาขาวิชารัฐศาสตร์ แต่ในทางกลับกัน หากรุ่นน้องคนใดไม่เข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่ จะถูกตัดคะแนนและไม่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชารัฐศาสตร์ จนทำให้รุ่นน้องเกิดความหวาดกลัว โดยไม่กล้าตั้งคำถามต่อคำสั่งรุ่นพี่ ไม่กล้าตั้งคำถามกับกิจกรรมการรับน้องไม่กล้าปฏิเสธ หากพบว่าการกิจกรรมนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่สร้างสรรค์ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการรับน้อง (สนทนากลุ่มย่อย, 20 มกราคม 2562.)

จากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชา รัฐศาสตร์ พบว่า การทำกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้พยายามทำให้รุ่นน้องเหมือนกันทุกคน ห้ามมีใครแตกแยก รุ่นน้องทุกคนจะต้องปฏิบัติตามคำสั่ง หากใครคนใดละเมิดคำสั่งผู้นั้นจะถูกมองว่าเป็นแกะดำ ไม่เข้าพวก อาทิ การใส่เสื้อสีโทนเดียวกัน การใส่ป้ายชื่อ การติดสัญลักษณ์ที่รุ่นพี่ตกแต่งเตรียมไว้ให้ รุ่นพี่พยายามยึดเหนี่ยวความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้กับรุ่นน้อง ซึ่งไม่ได้มีการสอบถามหรือถามความต้องการจากรุ่นน้องแม้แต่คนเดียว ว่ารุ่นน้องต้องการหรือไม่ต้องการ และหากรุ่นน้องคนใดไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษด้วยการเดินเพลงสันตการด้วยท่าอานาจาร การให้รุ่นน้องไปยืนฝั่งตรงข้ามพร้อมกับตะโกนตามคำสั่งที่รุ่นพี่สั่งด้วยกันหลายๆ ครั้ง จนกว่ารุ่นพี่จะพอใจ รวมถึงรุ่นน้องถูกเรียกไปเพื่อที่รุ่นพี่จะได้ตำหนิตัวเขาและกิริยาท่าทางของรุ่นพี่ที่แสดงออกถึงความไม่พอใจ รุ่นน้องที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่ และในส่วนอาจารย์ที่กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้องมิได้มี การทักท้วงในสิ่งที่รุ่นพี่กระทำต่อรุ่นน้องแต่อย่างใด หน้าที่ยังส่งเสริมให้รุ่นพี่ใช้อำนาจสั่งการ กับรุ่นน้องทำตามคำสั่ง ซึ่งกิจกรรมเข้าฐานการรับน้องที่รุ่นพี่จัดเตรียมไว้ให้รุ่นน้องนั้น อาจารย์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ลงพื้นที่เพื่อไปตรวจสอบความเรียบร้อยในแต่ละฐานมีสิ่งที่รุ่นพี่ได้เตรียมของกินให้รุ่นน้องกินซึ่งไม่ใช่ของกินที่คนปกติทั่วไปนิยมกิน โดยรุ่นพี่ได้อธิบายที่เหตุผลว่าเป็นการสร้างความสุขสนานให้กับรุ่นน้อง เป็นการสร้างบรรยากาศการเล่นฐานเต็มไปด้วยสีสรรค์ที่ครื้นเครง ซึ่งอาจารย์ที่ลงมาตรวจสอบความเรียบร้อยมิได้ทักท้วงหรือห้ามในสิ่งที่รุ่นพี่กระทำต่อรุ่นน้องแต่อย่างใด เช่น รุ่นพี่เตรียมน้ำแดงผสมเกลือให้รุ่นน้องกิน รุ่นพี่ขนมปังที่ยัดไส้ด้วยพริกและกะปิ รวมไปถึงการเตรียมสไลและแป้งเพื่อทาหน้ารุ่นน้อง การเตรียมโคลนเพื่อให้รุ่นน้องเกลือกถึง โดยที่อาจารย์มิได้มีการสั่งการยุติหรือยับยั้งกิจกรรมการรับน้องดังกล่าว เพียงแต่นั่นย้ำว่าอย่าทำเกินไปมากไปกว่านี้เท่านั้น ถึงแม้ว่าอาจารย์จะมีการเน้นย้ำให้มันเกิดความรุนแรงมากไปกว่านี้ แต่อาจารย์ยังถือว่าเป็นผู้สนับสนุนให้กิจกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นกับรุ่นน้อง ทั้งๆ ที่อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมซึ่งสามารถยับยั้งหรือยุติกิจกรรมการรับน้องได้ทันที หากเห็นว่ากิจกรรมการรับน้องไม่เหมาะสมหรือไม่

กิจกรรมการรับน้องนั้นจะส่งผลกระทบต่อรุ่นน้อง ไม่ว่าจะเป็น ผลกระทบทางร่างกาย ผลกระทบทางจิตใจ และผลกระทบทางทรัพย์สินของรุ่นน้อง (การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม, สังเกตการณ์ 25 มกราคม 2562.)

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์ จากการสนทนากลุ่ม และจากการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน **(1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของรุ่นน้อง** กล่าวคือ รุ่นน้องไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบขั้นตอนของกิจกรรม ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม และหากมองว่ากิจกรรมนี้ไม่เหมาะสมหรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษารุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ **(2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม** กล่าวคือ อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการรับน้อง อาจารย์มักจะยึดเพียงวิธีคิดของตนเองเป็นหลัก เมื่อนักศึกษาขัดแย้งหรือโต้แย้งแสดงความเป็นไม่เห็นด้วย อาจารย์มักแสดงท่าทีที่ไม่พอใจ การถูกตัดคะแนน การให้เกรดเฉลี่ยต่ำในรายวิชาที่อาจารย์ผู้นั้นเป็นผู้สอน **(3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่** กล่าวคือ รุ่นพี่พยายามควบคุมรุ่นน้อง เพื่อให้รุ่นน้องสยบอยู่ภายใต้ความเป็นน้องปีหนึ่งของรุ่นพี่ โดยเฉพาะรุ่นพี่ ปี 2 ที่พยายามทำให้รุ่นน้องอยู่ภายใต้คำสั่ง เนื่องจากตนเองเป็นผู้จัดกิจกรรมใกล้ชิดกับรุ่นน้องมากกว่าชั้นปีอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น การนัดประชุมการรวมเชียร์ ซึ่งรูปแบบที่รุ่นพี่ออกคำสั่งกับรุ่นน้อง การสั่งให้รุ่นน้องไปทำในสิ่งที่ตัวเองเคยทำมาหรือสิ่งที่ตัวเองเคยรู้สึกแบบนั้นมา ซึ่งไม่ได้มีการทบทวนหรือคำนึงถึงเหตุผลหรือเป้าประสงค์สำคัญของกิจกรรมการรับน้อง กิจกรรมเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแก้แค้น การระบายความรู้สึกอัดอั้นตันใจของรุ่นพี่ที่เคย ถูกกระทำมารวมถึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการลดทอนสิทธิและเสรีภาพของนักศึกษา รุ่นพี่ใช้โอกาสนี้เป็นการแก้แค้นการเอาคืน ด้วยความสะใจ ความสนุกสนาน มากกว่าไปกว่านั้น รุ่นพี่ยังมีการใช้น้ำเสียงตะโกนกระโชกโฮกฮาก ต้าทอรุ่นน้องต่างๆ ที่รุ่นน้องไม่ได้ทำอะไรผิด รุ่นน้องไม่สามารถแสดงความคิดเห็นอธิบายความรู้สึกของตนเองได้ ทำได้เพียงปฏิบัติตามคำสั่งที่รุ่นพี่สั่งเท่านั้น **(4) การนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง** กล่าวคือ รุ่นพี่นำกฎระเบียบมาบังคับใช้กับรุ่นน้อง อาทิ การให้นักศึกษารุ่นน้องขอลายเซ็นนักศึกษารุ่นพี่ในคณะและสาขาวิชาตนเอง โดยมีการกำหนดว่า จักต้องจำนวนเท่าไร ซึ่งจักต้องได้ครบตามจำนวนที่กำหนด ถ้าหากไม่ครบจะไม่ผ่านกิจกรรม และในการขอลายเซ็นนั้น นักศึกษารุ่นพี่มักจะมิชอบแลกเปลี่ยนอยู่เสมอ ด้วยการบังคับขึ้นใจ รุ่นพี่มักจะอ้างเสมอว่าตนมีสิทธิในฐานะเป็นรุ่นพี่ในสาขาวิชา ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดและทำกิจกรรมกับรุ่นน้องอย่างเต็มที่ หากไม่ปฏิบัติตาม รุ่นน้องจะไม่ได้รับค่าปรึกษาหรือคำแนะนำจากรุ่นพี่ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องเรียนและเรื่องกิจกรรม รวมถึงการไม่คบคบค้าสมาคมโดยการไม่แจ้งข่าวสำคัญ มากไปกว่านั้น

หากรุ่นน้องเจอรุ่นพี่ไม่มีการทักทายด้วยการไหว้หรือการยิ้ม รุ่นน้องมักจะถูกต่อว่า รวมถึงการแสดงกิริยาทางกายที่ไม่พึงพอใจของนักศึกษารุ่นพี่ อาทิ การชักสีหน้าใส่รุ่นน้อง การมองด้วยตาขวางใส่รุ่นน้อง จนทำให้รุ่นน้องรู้สึกตัวอยู่เสมอนั่นคือรุ่นพี่และจกต้องประพฤติปฏิบัติต่อรุ่นพี่อย่างไร เพื่อไม่ให้ตกเป็นเป้าสายตาของรุ่นพี่และรุ่นเดียวกัน (5) **การไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง** กล่าวคือ รุ่นพี่ทำการสั่งให้รุ่นน้องปฏิบัติตามให้เหมือนๆ กัน สั่งให้รุ่นน้องใส่เสื้อโทนสีเดียวกัน สั่งให้รุ่นน้องทุกคนต้องมีป้ายแขวนคอ โดยระบุชื่อ-สกุล ชื่อเล่น และชื่อสาขาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งรุ่นน้องต้องห้อยป้ายชื่อทุกครั้ง ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยรุ่นพี่มักหาเหตุผลมาอ้างเพื่อให้รุ่นน้องยอมรับและปฏิบัติตามว่า รุ่นน้องจะต้องมีการห้อยป้ายคอ ที่มีชื่อและสาขาตัวเองสังกัดอยู่เพื่อให้แสดงถึงการเป็นน้องใหม่เพื่อรุ่นพี่ทุกคนจะได้รู้จัก ว่านี่คือน้องใหม่ รุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธได้เลย ซึ่งมันไม่ได้เกิดจากความสนใจของรุ่นน้อง แต่ต้องจำยอมกระทำตาม มากไปกว่านั้น ยังมีการบังคับให้รุ่นน้องซื้อเสื้อสาขาวีชา รุ่นน้องจะต้องใส่เสื้อสาขาคณะใครไม่ซื้อไม่ได้ และจะต้องมีการใส่มาทุกครั้ง เวลาเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชา เพื่อบ่งบอกถึงการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ และหากใครไม่ทำตามจะไม่ถือว่าเป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ (6) **การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม** กล่าวคือ อาจารย์ผู้ฝ่ายกิจกรรมมักให้ความสำคัญกับนักศึกษาไม่กี่กลุ่ม โดยมักจะให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาบางกลุ่มที่เป็นเด็กของอาจารย์เท่านั้น ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เข้าไปทำงานช่วยอาจารย์อยู่หลายต่อหลายครั้ง เวลาคณะศึกษากลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมมักจะได้อิสริหรืออยู่เหนือผู้อื่นเสมอ และหากนักศึกษากลุ่มนี้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมาเข้ากิจกรรมสาย อาจารย์ไม่ได้ดุด่าต่อว่าหรือสั่งลงโทษแต่อย่างใด อีกทั้งนักศึกษากลุ่มนั้นยังผ่านกิจกรรมอีกด้วย ในทางกลับกัน นักศึกษาที่ไม่ใช่เด็กของอาจารย์ หากกระทำผิดหรือไม่ร่วมกิจกรรมอาจารย์ผู้นั้นมักจะเรียกมาตักเตือนมาต่อว่าอยู่ทุกครั้ง มากไปกว่านั้น นักศึกษารุ่นพี่มักให้ความสำคัญ รุ่นน้องที่รูปลักษณ์ภายนอกดี ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยรุ่นน้องกลุ่มนี้มักจะได้อิสริหรือสิทธิพิเศษมากกว่ารุ่นน้องคนอื่นๆ อยู่เสมอ รวมไปถึงการเลือกปฏิบัติต่อทางเพศทางเลือก (เกย์-กระเทย) รุ่นน้องมักจะถูกรุ่นพี่พูดเหยียดหยาม หาวิธีการกลั่นแกล้งเพื่อสร้างความอับอายให้แก่รุ่นน้อง (7) **การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง** กล่าวคือ การคุกคามทางเพศของนักศึกษารุ่นพี่ที่แสดงต่อรุ่นน้อง โดยการรุ่นพี่พูดจาลามก รวมถึงแสดงกิริยาทำทางที่อนาจารต่อรุ่นน้อง ด้วยการมองตามร่างกายของรุ่นน้อง การมองหน้าอกรุ่นน้องผู้หญิง มีการบันทึกคลิปวิดีโอ รุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธการกระทำเหล่านี้ได้ การกระทำด้วยความฉ้อฉล ไม่ได้เกิดจากความสนใจ มากไปกว่านั้นยังมีการพูดดูถูกเหยียดหยามรุ่นน้องที่มีรูปร่างผิวดำจากคนธรรมดาทั่วไป ทั้งชายและหญิง ทำให้รุ่นน้องเกิดความอับอาย ซึ่งรุ่นพี่มักจะอ้างเหตุผลเสมอว่า หากใครไม่ทำปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาและรุ่นพี่จะไม่เซ็นชื่อให้ ซึ่งรุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่ง เพราะกลัวว่า หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา และยัง

ไม่ได้ลายเซ็นของรุ่นพี่อีกด้วย รวมไปถึงรุ่นน้องที่มีเพศสภาพเป็นกระเทยหรือเกย์ มักจะถูกรุ่นพี่เรียกออกมายืนอยู่หน้าแถว และให้แสดงกิริยาท่าทางอนาจารอยู่ตลอดเวลา โดยรุ่นพี่ใช้เหตุผลมาเป็นข้ออ้างว่า เพื่อให้สับสนในการรับน้องยิ่งขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนานในกิจกรรมรับน้อง เพื่อให้ทุกคนมีอารมณ์ขัน แต่ในทางกลับกันนั้นกลับกลายเป็นว่าเป็นการสร้างอับอายมากกว่า รุ่นน้องไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธคำสั่งของรุ่นพี่ได้เลย มากไปกว่านั้นรุ่นพี่แสดงการไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้อง เป็นการลดทอนคุณค่าทางร่างกายและจิตใจของรุ่นน้อง ด้วยการพูดถึงสรีระร่างกายของรุ่นน้องว่า หน้าตาแบบนี้ไม่น่าเกิดมา หน้าตาแบบนี้ไม่น่าเป็นกระเทยหรือเกย์ สงสารครอบครัวทางบ้าน นำส่งเวชนาเวทนาวิธีคิดของรุ่นน้อง (8) **การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่** กล่าวคือ ในการจัดกิจกรรมการรับน้องเป็นการยึดถือค่านิยมแบบเดิมของนักศึกษารุ่นพี่ โดยการจัดกิจกรรมที่ตนเองเคยโดยกระทำมาแบบไหน รุ่นน้องที่เข้ามาใหม่จะต้องโดนแบบนั้น โดยรุ่นน้องทุกคนที่เข้ามาจะต้องปฏิบัติตามกฎของคณะ ของสาขาวิชา รุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคนจะต้องมีการไหว้ทักทาย ต้องแสดงกริยาอ้อมต้อนรับ รุ่นพี่ อาจารย์ และบุคคลอื่นๆ เมื่อรุ่นน้องพบเห็นในที่สาธารณะ หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นพี่จะมีการเรียกรวมรุ่นน้องทั้งหมดเพื่อด่าทอ อาทิ กิจกรรมการตามล่าลายเซ็นรุ่นพี่ โดยภายในหนึ่งการศึกษารุ่นน้องทุกคนจะต้องมีการตามล่าหาลายเซ็นจากรุ่นพี่ โดยรุ่นพี่เป็นคนกำหนดว่าจะมากน้อยเท่าไร และรุ่นน้องจะต้องหาให้ครบ หากไม่ครบไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา ซึ่งการได้มาของลายเซ็นรุ่นพี่แต่ละคนนั้น รุ่นน้องต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่เพื่อแลกกับการได้ลายเซ็น รุ่นน้องทุกคนจะต้องปฏิบัติตามและไม่สามารถปฏิเสธที่จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่เท่านั้น มากไปกว่านั้นสิ่งที่เน้นย้ำถึงการยึดถือค่านิยมแบบเดิมกิจกรรมเข้าฐาน ซึ่งกิจกรรมแต่ละฐานนั้น เกิดจากวิธีคิดของรุ่นพี่ที่เคยปฏิบัติโดยที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้สร้างสรรค์ขึ้น ในทางกลับกันยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมการเข้าฐานมากขึ้นกว่าเดิม โดยสิ่งที่รุ่นพี่เคยโดนกระทำมาทั้งหมดรุ่นน้องต้องโดนเหมือนกัน เพื่อเป็นการเอาคืนที่ตนเองเคยตกเป็นถูกกระทำ

พหุบัน ปณ สกิต ชีเว

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้พยายามชี้ให้เห็นว่า กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน มีลักษณะอำนาจนิยมอย่างไร พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานให้สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่อาศัยแนวคิดอำนาจนิยม

1. สรุปผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มย่อย และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยพบว่า อำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานมีลักษณะ ดังนี้

1) การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของรุ่นน้อง กล่าวคือ รุ่นน้อง ไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น ไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบขั้นตอนของกิจกรรม ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม และหากมองว่ากิจกรรมนี้ไม่เหมาะสมหรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษารุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธในการเข้าร่วมกิจกรรมได้

2) การแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม กล่าวคือ อาจารย์ไม่ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการรับน้อง อาจารย์มักจะยึดเพียงวิธีคิดของตนเองเป็นหลัก เมื่อนักศึกษาขัดแย้งหรือโต้แย้งแสดงความคิดเห็นด้วย อาจารย์มักแสดงท่าทีที่ไม่พอใจ การถูกตัดคะแนน การให้เกรดเฉลี่ยต่ำ ในรายวิชาที่อาจารย์ผู้นั้นเป็นผู้สอน

3) การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่ กล่าวคือ รุ่นพี่พยายามควบคุมรุ่นน้อง เพื่อให้รุ่นน้องสยบอยู่ภายใต้ความเป็นน้องปีหนึ่งของรุ่นพี่ โดยเฉพาะรุ่นพี่ ปี 2 ที่พยายามทำให้ รุ่นน้องอยู่ภายใต้คำสั่ง เนื่องจากตนเองเป็นผู้จัดกิจกรรมใกล้ชิดกับรุ่นน้องมากกว่าชั้นปีอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น การนัดประชุมการรวมเชียร์ ซึ่งรูปแบบที่รุ่นพี่ออกคำสั่งกับรุ่นน้อง การสั่งให้รุ่นน้องไปทำในสิ่งที่ตัวเองเคยทำมาหรือสิ่งที่ตัวเองเคยรู้สึกแบบนั้นมา ซึ่งไม่ได้มีการทบทวนหรือคำนึงถึงเหตุผลหรือเป้าประสงค์สำคัญของกิจกรรมการรับน้อง กิจกรรมเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแก้แค้น การระบายความรู้สึกอัดอั้นตันใจของรุ่นพี่ที่เคยถูกระทำมา รวมถึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการลตรอนสิทธิและเสรีภาพของนักศึกษา รุ่นพี่ใช้โอกาสนี้เป็นการแก้แค้นการเอาคืน ด้วยความ

สนใจ ความสนุกสนาน มากกว่าไปกว่านั้น รุ่นพี่ยังมีการใช้น้ำเสียงตะโกนกระซอกโฮกฮา ด่าทอ รุ่นน้อง ทั้งๆ ที่รุ่นน้องไม่ได้ทำอะไรผิด รุ่นน้องไม่สามารถแสดงความคิดเห็นอธิบายความรู้สึกของตนเองได้ ทำได้เพียงปฏิบัติตามคำสั่งที่รุ่นพี่สั่งเท่านั้น

4) การนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง กล่าวคือ รุ่นพี่นำกฎระเบียบมาบังคับใช้กับรุ่นน้อง อาทิ การให้นักศึกษารุ่นน้องขอลายเซ็นนักศึกษารุ่นพี่ในคณะและสาขาวิชาตนเอง โดยมีการกำหนดว่าจักต้องจำนวนเท่าไร ซึ่งจักต้องได้ครบตามจำนวนที่กำหนด ถ้าหากไม่ครบจะไม่ผ่านกิจกรรม และในการขอลายเซ็นนั้น นักศึกษารุ่นพี่มักจะมีข้อแลกเปลี่ยนอยู่เสมอ ด้วยการบังคับขึ้นใจ รุ่นพี่มักจะอ้างเสมอว่าตนมีสิทธิในฐานะเป็นรุ่นพี่ในสาขาวิชา ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดและทำกิจกรรมกับรุ่นน้องอย่างเต็มที่ หากไม่ปฏิบัติตาม รุ่นน้องจะไม่ได้รับค่าปรึกษาหรือคำแนะนำจากรุ่นพี่ ไม่ว่า เรื่องเรียนและเรื่องกิจกรรม รวมถึงการไม่คบคบค้าสมาคมโดยการไม่แจ้งข่าวสำคัญ มากไปกว่านั้น หากรุ่นน้องเจอรุ่นพี่ไม่มีการทักทายด้วยการไหว้หรือการยิ้ม รุ่นน้องมักจะถูกต่อว่า รวมถึงการแสดงกิริยาทางกายที่ไม่พึงพอใจของนักศึกษารุ่นพี่ อาทิ การชักสีหน้าใส่รุ่นน้อง การมองด้วยตาขวางใส่รุ่นน้อง จนทำให้รุ่นน้องรู้สึกตัวอยู่เสมอนั่นคือรุ่นพี่และจักต้องประพฤติปฏิบัติต่อรุ่นพี่อย่างไร เพื่อไม่ให้ตกเป็นเป้าสายตาของรุ่นพี่และรุ่นเดียวกัน

5) การไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้อง กล่าวคือ รุ่นพี่ทำการสั่งให้รุ่นน้องปฏิบัติตามให้เหมือนๆ กัน สั่งให้รุ่นน้องใส่เสื้อโทนสีเดียวกัน สั่งให้รุ่นน้องทุกคนต้องมีป้ายแขวนคอ โดยระบุชื่อ-สกุล ชื่อเล่น และชื่อสาขาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งรุ่นน้องต้องห้อยป้ายชื่อทุกครั้งทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยรุ่นพี่มักหาเหตุผลมาอ้างเพื่อให้รุ่นน้องยอมรับและปฏิบัติตามว่า รุ่นน้องจะต้องมีการห้อยป้ายคอที่มีชื่อและสาขาตัวเองสังกัดอยู่เพื่อให้แสดงถึงการเป็นน้องใหม่ เพื่อรุ่นพี่ทุกคนจะได้รู้จัก ว่านี่คือน้องใหม่ รุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธได้เลย ซึ่งมันไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของรุ่นน้อง แต่ต้องจำยอมกระทำตาม มากไปกว่านั้น ยังมีการบังคับให้รุ่นน้องซื้อเสื้อสาขาวิชา รุ่นน้องจะต้องใส่เสื้อสาขาทุกคน ใครไม่ซื้อไม่ได้ และจะต้องมีการใส่มาทุกครั้งเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชา เพื่อบ่งบอกถึงการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสาขาวิชารัฐศาสตร์ และหากใครไม่ทำตามจะไม่ถือว่าเป็นนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์

6) การเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม กล่าวคือ อาจารย์ผู้ผ่านกิจกรรมมักให้ความสำคัญกับนักศึกษาไม่กี่กลุ่ม โดยมักจะให้ความช่วยเหลือ นักศึกษาบางกลุ่มที่เป็นเด็กของอาจารย์เท่านั้น ซึ่งเป็นนักศึกษาที่เข้าไปทำงานช่วยอาจารย์อยู่หลายต่อหลายครั้ง เวลา นักศึกษากลุ่มนี้เข้าร่วมกิจกรรมมักจะได้อภิสิทธิ์อยู่เหนือผู้อื่นเสมอ และหากนักศึกษากลุ่มนี้ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมาเข้ากิจกรรมสาย อาจารย์ไม่ได้ดุด่าต่อว่าหรือสั่งลงโทษแต่อย่างใด อีกทั้งนักศึกษากลุ่มนั้นยังผ่านกิจกรรมอีกด้วย ในทางกลับกัน นักศึกษาที่ไม่ใช่ เด็กของอาจารย์ หากกระทำผิดหรือไม่ร่วมกิจกรรมอาจารย์ผู้นั้นมักจะเรียกมาตักเตือนมาต่อว่าอยู่ทุกครั้ง มากกว่านั้น

นักศึกษารุ่นพี่มักให้ความสำคัญ รุ่นน้องที่รูปลักษณ์ภายนอกดี ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย โดยรุ่นน้องกลุ่มนี้มักจะได้อิทธิพลหรือสิทธิพิเศษมากกว่ารุ่นน้องคนอื่นๆ อยู่เสมอ รวมไปถึงการเลือกปฏิบัติต่อทางเพศทางเลือก (เกย์-กระเทย) รุ่นน้องมักจะถูกรุ่นพี่พูดเหยียดหยาม หาวิธีการกลั่นแกล้งเพื่อสร้างความอับอายให้แก่รุ่นน้อง

7) การคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง กล่าวคือ การคุกคามทางเพศของนักศึกษา รุ่นพี่ที่แสดงต่อรุ่นน้อง โดยการรุ่นพี่พูดจาลามก รวมถึงแสดงกิริยาท่าทางที่อนาจารต่อรุ่นน้อง ด้วยการมองตามร่างกายของรุ่นน้อง การมองหน้าอกรุ่นน้องผู้หญิง มีการบันทึกคลิปวิดีโอ รุ่นน้องไม่สามารถปฏิเสธการกระทำเหล่านี้ได้ การกระทำด้วยความฉ้อฉล ไม่ได้เกิดจากความสมัครใจ มากไปกว่านั้นยังมีการพูดดูถูกเหยียดหยามรุ่นน้องที่มีรูปร่างผิปกติจากคนธรรมดาทั่วไป ทั้งชายและหญิง ทำให้รุ่นน้องเกิดความอับอาย ซึ่งรุ่นพี่มักจะอ้างเหตุผลเสมอว่า หากใครไม่ทำปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาและรุ่นพี่จะไม่เซ็นชื่อให้ ซึ่งรุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่งเพราะกลัวว่า หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชาและยังไม่ได้ลายเซ็นของรุ่นพี่อีกด้วย รวมถึงรุ่นน้องที่มีเพศสภาพเป็นกระเทยหรือเกย์ มักจะถูกรุ่นพี่เรียกออกมายืนอยู่หน้าแถวและให้แสดงกิริยาท่าทางอนาจารอยู่ตลอดเวลา โดยรุ่นพี่ใช้เหตุผลมาเป็นข้ออ้างว่า เพื่อให้สับสนในการรับน้องดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างความสนุกสนานในกิจกรรมรับน้อง เพื่อให้ทุกคนมีอารมณ์ขัน แต่ในทางกลับกันนั้นกลับกลายเป็นว่าเป็นการสร้างอับอายมากกว่า รุ่นน้องไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธคำสั่งของรุ่นพี่ได้เลย มากไปกว่านั้นรุ่นพี่แสดงการไม่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้อง เป็นการลดทอนคุณค่าทางร่างกายและจิตใจของรุ่นน้อง ด้วยการพูดถึงสรีระร่างกายของรุ่นน้องว่าหน้าตาแบบนี้ไม่น่าเกิดมา หน้าตาแบบนี้ไม่น่าเป็นกระเทยหรือเกย์ได้ นำสงสารครอบครัวทางบ้าน สงสารวิธีคิดของรุ่นน้อง

8) การยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่ กล่าวคือ ในการจัดกิจกรรมการรับน้องเป็นการยึดถือค่านิยมแบบเดิมของนักศึกษารุ่นพี่ โดยการจัดกิจกรรมที่ตนเองเคยโดยกระทำมาแบบไหน รุ่นน้องที่เข้ามาใหม่จะต้องโดนแบบนั้นด้วย โดยรุ่นน้องทุกคนที่เข้ามาจะต้องปฏิบัติตามกฎของคณะ ของสาขาวิชา รุ่นน้องจะต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคนจะต้องมีการไหว้ทักทาย ยิ้มต้อนรับ รุ่นพี่ อาจารย์ และบุคคลอื่นๆ เมื่อรุ่นน้องพบเห็นในที่สาธารณะ หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นพี่จะมีการเรียกรวมรุ่นน้องทั้งหมดเพื่อด่าทอ

2. อภิปรายผล

Soek-Fang Sim (2005 : 175-178) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ชาวสิงคโปร์เชื้อสายจีน ได้ชี้ให้เห็นว่า ประเทศส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเป็นเผด็จการอำนาจนิยม และประเทศไทยคือหนึ่งในนั้น แม้จะมีบางช่วงที่ไทยพยายามพัฒนาตนเองให้มีความเป็นประชาธิปไตยอยู่บ้าง แต่ก็ยังเป็นช่วงเวลาสั้นกว่า หากเทียบกับความเป็นอำนาจนิยมของสังคมไทย ในสังคมไทยสถาบันการศึกษาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการผลิตซ้ำอำนาจนิยมมาโดยตลอด แม้แต่มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาขั้นสูงสุดของประเทศก็ไม่เว้น

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้ตอกย้ำให้เห็นว่า ปัญหาเรื่องปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก การแทรกแซงเสรีภาพ การใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล การนับถือระบบอาวุโส การไม่เคารพความหลากหลาย การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เท่าเทียม การคุกคามทางเพศ และการยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ยังคงถูกผลิตซ้ำกันอย่างแพร่หลายและมากขึ้นจวบจนปัจจุบันในมหาวิทยาลัย ขณะที่นักศึกษาปัญญาชนผู้กล้าหาญต่อต้านอำนาจนิยมก็มีอยู่เพียงจำนวนน้อยนิด และใกล้จะสูญพันธุ์ แต่ความน้อยนิดก็ไม่ได้หมายความว่าไม่มีเลย ดังที่มีนักศึกษาปัญญาชนผู้กล้าต่อต้านอำนาจนิยมอย่าง เนติวิทย์ โชติภัทร์ไพศาล, พริษฐ์ ชิวารักษ์, ปณัสยา สิทธิจิรวัฒนกุล, จตุภัทร์ บุญภัทรรักษา เป็นอาทิ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากคำสัมภาษณ์ของนักศึกษาที่ไม่เห็นด้วยกับกิจกรรมการรับน้องสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะอำนาจนิยมซ่อนอยู่ในกิจกรรมการรับน้อง แต่อำนาจนิยมกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มิได้มีการพัฒนาตามวิถีประชาธิปไตยแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้วิจัยได้กระทำการลงพื้นที่สัมภาษณ์หาข้อมูลอีกหนึ่งชุดเพื่อชี้ให้เห็นถึงกระบวนการของอำนาจนิยมที่ยังคงอยู่ในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน พบว่า อาจารย์ฝ่ายกิจกรรมการรับน้อง และนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ส่วนหนึ่ง (ที่เป็นเสียงส่วนใหญ่) เห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการรับน้องแบบเผด็จการอำนาจนิยม และพิจารณาจากการก่อเกิดของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานนี้ จะเห็นได้ว่า กิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนากิจกรรมการรับน้องอย่างสร้างสรรค์โดยใช้กรอบแนวคิดประชาธิปไตยแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการส่งเสริมกิจกรรมการรับน้องให้เพิ่มพูนไปด้วยวัฒนธรรมแบบเผด็จการอำนาจนิยม อาจารย์ที่เป็นผู้กำกับดูแลเกี่ยวกับกิจกรรม การรับน้อง และนักศึกษา โดยเฉพาะรุ่นพี่ (รุ่นพี่ส่วนมากหรือเสียงข้างมาก) มักยึดค่านิยมแบบเดิม ที่คอยให้การสนับสนุนกิจกรรมการรับน้องแบบเผด็จการอำนาจนิยม โดยนำเหตุผลมาอ้างว่าเป็นสิ่งที่นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ปฏิบัติกันมา ไม่ว่าจะเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 รวมไปถึงบรรดาศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ทุกคนทุกรุ่นต่างเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้องเช่นนี้ ซึ่งการออกแบบกิจกรรมการรับน้อง โดยมีรุ่นพี่และอาจารย์ที่เป็นผู้กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้องนั้น เป็นสิ่งที่ถูกที่ควรและมีคุณประโยชน์ต่อรุ่นน้องเอง เป็นการให้ความหวังดีต่อรุ่นน้องเพื่อที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น จะได้มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความอดทนอดกลั้น มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน การเคารพผู้อาวุโส รวมถึงเป็นการฝึกฝนให้รุ่นน้องตระหนักถึงความสามัคคี ในหมู่คณะ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตสังคมของการทำงานอย่างแท้จริง อาทิ การให้รุ่นน้องต้องติดสัญลักษณ์และป้ายชื่อห้อยคออยู่ตลอดเวลาทุกครั้งเมื่อเข้ามหาวิทยาลัย รวมถึงสถานที่บริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย เพื่อแสดงถึงการเป็นนักศึกษารุ่นน้องใหม่ และบ่งบอกว่านักศึกษาคนนี้ ชื่ออะไร อยู่สาขาวิชาอะไร สังกัดคณะอะไร เวลารุ่นน้องทำความดีหรือทำความผิด คนที่พบเห็นจะสามารถรู้ได้ว่าเป็นใคร มาจากสาขาวิชาอะไร เพื่อที่จะระบุรายละเอียดของรุ่นน้องนำมาแจ้งในสาขาวิชาดำเนินการต่อไป, การบังคับให้รุ่นน้องท่องกฎคณะและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นสร้างความตระหนักรู้ให้กับรุ่นน้องในการอยู่ร่วมกันของคนหมู่มาก รุ่นน้องต้องเคารพกฎคณะ ห้ามฝ่าฝืนและจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด อาทิ เวลารุ่นน้องพบเจอรุ่นพี่หรืออาจารย์ เจ้าหน้าที่ รุ่นน้องต้องแสดงความเคารพด้วยการไหว้ทักทายตลอดเวลา รุ่นน้องจะต้องไม่กระทำความผิดในการทำให้ภาพลักษณ์ของคณะหรือสาขาวิชาเสื่อมเสีย, การบังคับรุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรมของสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัย เพื่อให้รุ่นน้องได้เกิดการเรียนรู้ในการทำงาน นอกจากการเรียนในห้องเรียนแล้วนั้น และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงสังคมการทำงานได้, การบังคับให้รุ่นน้องปฏิบัติตามคำสั่งทุกคนเมื่อเข้ากิจกรรมฐาน เช่น ใบหน้าของรุ่นน้องทุกคนต้องเลอะด้วยสีหรือโคลนตม รุ่นน้องทุกคนต้องกินอาหารที่รุ่นพี่ตกแต่งเตรียมไว้ให้ รุ่นน้องทุกคนตามลำตัวต้องเปียกไปด้วยน้ำที่รุ่นพี่จัดเตรียมไว้ให้ เป็นต้น เพื่อสร้างความสนุกสนานให้กับรุ่นพี่และรุ่นน้องในการทำกิจกรรม ทำให้กิจกรรมมีความตื่นเต้น อีกทั้งยังเป็นการทดสอบความกล้าหาญและความอดทนของรุ่นน้อง, การว่ากรุ่นน้องหรือการด่าทอรุ่นน้อง เพื่อให้รุ่นน้องมีความอดทนอดกลั้นต่อคำด่า และน้ำเสียงที่กระโชกโฮกฮาก เวลาสำเร็จการศึกษาไปอยู่ในสังคมการทำงาน รุ่นน้องจะได้มีภูมิคุ้มกันที่ดี, การบังคับรุ่นน้องต้องใส่ชุดนักศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยทุกครั้งที่มีเรียน เพื่อสร้างความเป็นระเบียบวินัยให้รุ่นน้อง สร้างความถูกต้องเหมาะสมให้สมกับเป็นนักศึกษาผู้ศึกษาหาความรู้, การบังคับรุ่นน้องตามลำหาลายเช่นรุ่นพี่ เพื่อสร้างความสนิทชิดเชื้อระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง รุ่นพี่รู้จักรุ่นน้อง รุ่นน้องรู้จักรุ่นพี่ ส่วนการได้มาของลายเช่นจากรุ่นพี่นั้น ขึ้นอยู่กับว่า รุ่นพี่จะส่งรุ่นน้องให้ปฏิบัติอย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการของรุ่นพี่คนนั้น รุ่นน้องจะปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามขึ้นอยู่กับว่าอยากได้หรือไม่อยากได้ลายเช่นรุ่นพี่ ซึ่งส่วนใหญ่รุ่นน้องมักปฏิบัติตามคำสั่งรุ่นพี่เพื่อให้ได้ลายเช่นรุ่นพี่ตามจำนวนที่ได้มีการตั้งไว้ตั้งแต่แรกเริ่ม, การบังคับรุ่นน้องต้องใส่เสื้อแบบเดียวกัน (เสื้อสาขาวิชาที่ทุกคนจะต้องมีและต้องสั่งซื้อทุก

คน) เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกัน สร้างความเป็นเอกภาพของสาขาวิชาอย่างเข้มแข็ง และรุ่นน้องต้องซื้อเสื้อสาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกคน เนื่องจากสาขาวิชาไม่ได้มีงบประมาณที่นำมาบริหารจัดการด้านเสื้อสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพียงแต่รุ่นพี่มีหน้าที่ดำเนินการในส่วนของการติดต่อกับร้านจัดทำเสื้อเท่านั้น, การบังคับรุ่นน้องให้ซื้อ ยืม ทักทาย รู้จักเคารพผู้อาวุโสกว่า ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากรเจ้าหน้าที่ นักศึกษารุ่นพี่ทุกระดับชั้น เพื่อฝึกฝนให้รุ่นน้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักเคารพผู้หลักผู้ใหญ่ไม่แสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวที่ไม่เหมาะสมกับผู้อาวุโสกว่า, การบังคับให้รุ่นน้องที่เป็นที่สามออกมาแสดงกิจกรรมต่อหน้าเพื่อน เพื่อสร้างบรรยากาศระหว่างทำกิจกรรมให้เกิดความสนุกสนานยิ่งขึ้น ไม่ให้บรรยากาศเคร่งเครียดจนเกินไป, การบังคับรุ่นน้อง ให้ร้องเพลงเชียร์ ไม่ว่าจะเป็น เพลงเชียร์ประจำมหาวิทยาลัย เพลงเชียร์ประจำคณะ และเพลงเชียร์ประจำสาขาวิชา เพื่อปลูกฝังให้รุ่นน้องมีความรัก ความภาคภูมิใจต่อสถาบัน คณะ และสาขาวิชา รวมถึงเป็นการสร้างความพร้อมเพียง สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ กิจกรรมเหล่านี้จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญ และทางกลุ่มผู้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมการรับน้อง โดยเฉพาะรุ่นพี่ชั้นปีที่ 2 ผู้เป็นตัวหลักในการออกแบบกิจกรรม และอาจารย์ผู้กำกับดูแลกิจกรรมการรับน้อง

ดังจะเห็นได้จากคำสัมภาษณ์ของคนที่ 21 คนที่ 22 คนที่ 23 คนที่ 24 คนที่ 25 คนที่ 26 คนที่ 27 คนที่ 28 และคนที่ 29 ที่ชี้ให้เห็นถึงการสนับสนุนรูปแบบกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ในลักษณะอำนาจนิยมที่ยังถูกผลิตซ้ำอยู่จนถึงปัจจุบัน

“ในการจัดกิจกรรมการรับน้อง คือรุ่นน้องปี 1 ทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม เพราะเป็นกิจกรรมของปี 1 หากใครไม่เข้าก็จะไม่ผ่านกิจกรรม อีกอย่างกิจกรรมนี้ พวกปี 2 ปี 3 ปี 4 หรือรุ่นก่อนๆ เขาก็เคยผ่านเคยเข้าร่วม แต่ก็ไม่เห็นเสียหายอะไร ยังดีซะอีกที่มีกิจกรรมทำให้รุ่นน้องได้เจอผู้คน สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ รวมถึงมีความสุขสนุกสนานด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 21, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“การที่เราบังคับให้รุ่นน้องร้องเพลงเชียร์ตั้งแต่ เพลงเชียร์มหาวิทยาลัย เพลงเชียร์คณะ เพลงเชียร์สาขาวิชา การบวมประจำคณะและบวมประจำสาขาวิชา ก็เพื่อทำให้รุ่นน้อง มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาเรียนที่นี่ เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกัน ซึ่งรุ่นน้องถูกคนจะต้องร้องให้ได้ หากใครร้องไม่ได้ก็ต้องฝึกร้อง จำให้ได้ ซึ่งทางผู้จัดกิจกรรมก็มีการสอบโดยเป็นการพิสูจน์ ด้วยการร้องเพลงเชียร์ และบวมประจำคณะ บวมประจำสาขาวิชา หากใครทำไม่ได้ หรือไม่มาทำกิจกรรมนี้ ก็จะได้ไม่ป้ายชื่อและโบว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของคณะและสาขาวิชา” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 22, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“ทางเรามีการบังคับให้รุ่นน้องทุกคนต้องท่องกฎ และรุ่นน้องต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่ง เพราะว่ามันก็เป็นกฎมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว พวกผม หรือพวกพี่ๆ คนอื่นๆ เขาก็มีการท่องกันมาผมก็เคยได้ท่องและผมก็เคยได้สอบ ซึ่งทุกคนก็ต้องทำให้ได้และรุ่นน้องเองก็ต้องทำให้ได้จำให้ได้ ซึ่งเราจะดูว่ารุ่นน้อง ทำได้หรือไม่ได้ เราจะมีการสอบกฎคณะซึ่งจะเอามาใช้ในสาขาวิชา เวลารุ่นน้องเจอผู้ใหญ่หรือว่ารุ่นพี่หรืออาจารย์ที่ไหน รุ่นน้องต้องไหว เพื่อแสดงความเคารพ และถ้าไม่ไหว ทางเราก็จะมีการเรียกรวมรุ่นน้องเพื่อตักเตือนบอกให้เขาได้ตระหนักว่า เวลาเจอผู้ใหญ่ต้องไหว ต้องยืมือตักท่ายตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในมหาลัย อยู่ในมหาวิทยาลัย รึว่าที่อื่นก็ตาม ถ้ารู้จักกันคุ้นเคยกันก็ต้องไหว เพื่อให้เขาได้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่รักกับคนอื่นๆ ซึ่ง สิ่งที่รุ่นน้องได้ทำและปฏิบัติตาม มันเป็นความหวังดีต่อรุ่นน้องเพื่อที่เวลาไปทำงานในชีวิตจริงจะได้มีการปรับตัวหรือว่ามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 23, สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2561.)

“การทำกิจกรรมทางเรามีการนัดให้รุ่นน้องใส่เสื้อสาขาวิชารัฐศาสตร์ ซึ่งทุกคนต้องมีและต้องใส่ โดยเรามีการให้รุ่นน้องจ่ายเงินเพื่อจัดทำเสื้อสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพราะเราบอกรุ่นน้องว่า ไม่ว่าที่อื่นหรือว่าที่ไหนหรือแม้แต่สาขาอื่นๆ ในมหาวิทยาลัยนี้ เขาก็มีเสื้อสาขาวิชาซึ่ง รุ่นน้องทุกคนก็ต้องมี พวกผมก็ยังมีทุกคน เพื่อใส่มาทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การรับน้อง น้องๆ ต้องใส่เสื้อผ้าคล้ายๆ กัน มีโทนสีเดียวกัน เช่น เสื้อสาขาวิชา พวกเราก็จะมีการบอกให้รุ่นน้องใส่เสื้อสาขาวิชามาเพื่อทำกิจกรรม หากใครไม่ได้ใส่เสื้อสาขามา ก็จะได้เข้าร่วมกิจกรรมและจะถูกข่มขู่กิจกรรมอย่างหนึ่ง เหตุผลที่ให้รุ่นน้องใส่เสื้อสาขาวิชาที่เหมือนกันเพราะต้องการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สร้างภาพลักษณ์ให้สาขาวิชามีพลัง เข้มแข็ง สามัคคีกัน ดังนั้นเวลาเข้ากิจกรรมการรับน้อง ถ้ารุ่นพี่สั่งให้รุ่นน้องใส่เสื้อสาขาวิชาก็ต้องใส่ หากใครไม่ใส่ก็ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 24, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

“ทุกๆ ครั้ง ที่มีกิจกรรมการรับน้องแบบเข้าฐาน ซึ่งแต่ละฐานมีการแบ่งให้แต่ละชั้นปีออกแบบกิจกรรมเข้าฐาน โดยแต่ละชั้นปีจะส่งรูปแบบการเล่นฐานมาให้ โดยที่จะมีคณะกรรมการกลางเป็นคนดูแล ว่าชั้นปีไหนรับผิดชอบฐานใด แต่ละฐานออกแบบมาเพื่อความสนุกสนานทำให้รุ่นน้องได้สนุกสนานและรุ่นพี่สนุกสนานไปด้วย เพื่อไม่ให้บรรยากาศในการเล่นกิจกรรมเต็มไปด้วยความเครียด และการทำให้รุ่นพี่และรุ่นน้องสนุกไปด้วยก็คือการสร้างสีสันในการทำกิจกรรม ฐานแต่ละฐานต้องมีการทำให้รุ่นน้องได้สนุกสนาน และรุ่นน้องก็ต้องทำตามคำสั่งของรุ่นพี่ เช่น รุ่นน้องทุกคนเวลาเข้าฐานต้องโดนแต่งหน้าแต่งตา โดยใช้ลิปสติค เครื่องแต่งหน้าผู้หญิง สีผสมอาหาร การให้รุ่นน้องลุยโคลนที่รุ่นพี่เตรียมไว้ให้ หรือ ให้รุ่นน้องได้กินน้ำที่รุ่นพี่เตรียมไว้ให้ อาจจะเป็นน้ำมะนาวเทียม หรือน้ำแดงใส่เกลือเล็กน้อย แต่เราก็มีการทำเบาๆ ไม่ได้ทำหนักเพื่อสร้างบรรยากาศ สร้างเสียงหัวเราะหัวเราะในกิจกรรมฐาน และรุ่นน้องเวลาเข้าฐาน หากรุ่นน้องคน

ไหนล้าหน้าออกก็ต้องโดนเขียนหน้าใหม่แต่งหน้าใหม่ คือรุ่นพี่จะบอกว่า ห้ามมีการล้าหน้าหรือทำตัวให้สะอาดก่อนกิจกรรมจนแล้วเสร็จ ซึ่งทั้งหมดนี้ ก็เพื่อเป็นการทดสอบ ความกล้าหาญ ความอดทน ความ ความสามัคคีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ของรุ่นน้อง” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 25, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

“เหตุผลที่มีการว่ารุ่นน้องหรือการด่าทอรุ่นน้อง ในการเรียกประชุมรุ่นน้องทุกครั้ง พวกเรามีการแบ่งกันว่าใครจะเป็นพี่สันทนาการ ใครจะเป็นพี่ว่าก ใครจะเป็นพี่ระเบียบ การประชุมแต่ละครั้งพวกเราต้องมีการว่ากัน 1-2 ครั้ง เพื่อให้รุ่นน้องเชื่อฟังคำสั่ง เพื่อให้รุ่นน้องอยู่ภายใต้การปกครองของรุ่นพี่ เพราะพวกเราเชื่อว่า หากเราไม่ทำตัวอย่างเข้มแข็ง ไม่ดุไม่ด่าหรือไม่ใช้น้ำเสียงที่เสียงดัง รุ่นน้องก็จะไม่เชื่อฟังและรุ่นน้องก็จะไม่เคารพรุ่นพี่ และสาเหตุหนึ่งที่พวกเราว่ารุ่นน้องก็เพราะพวกเราอยากสร้างความอดทนให้กับรุ่นน้อง เนื่องจากการทำงานจริงๆ รุ่นน้องต้องเจอมากกว่านี้ แค่นี้ยังไม่ถึงครึ่งเลย ดังนั้นพวกเราจึงคิดว่าการว่ากันเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้รุ่นน้องได้มีความอดทนต่อการใช้คำหรือน้ำเสียงที่รุนแรง ฝึกให้มีระเบียบวินัย และทำให้เข้มแข็งสามารถต่อสู้กับคนอื่น ๆ ได้” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 26, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

“เรามีการให้รุ่นน้องทุกคนต้องขอลายเซ็นจากรุ่นพี่ของคณะและสาขาวิชาซึ่งจะมีการกำหนดจำนวนลายเซ็นรุ่นพี่ ประมาณ 150 ลายเซ็น แล้วเราจะกำหนดเวลาส่ง หากรุ่นน้องคนใดไม่ได้ลายเซ็นรุ่นพี่ตามที่กำหนดหรือไม่ส่งตามกำหนด พวกเราก็จะโทษจะไม่ผ่านกิจกรรมของสาขาวิชา เพื่อให้รุ่นน้องทุกคนได้ปฏิบัติตามคำสั่ง แต่จริงๆ เราจุดมุ่งหมายของเราคือเพื่อให้รุ่นน้องได้รู้จักรุ่นพี่มากขึ้น เพื่อสร้างความสนิทชิดเชื้อระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องในสาขาวิชา โดยผ่านการขอลายเซ็น ซึ่งรุ่นพี่แต่ละคนก็จะมีชื่อแลกเปลี่ยนให้รุ่นน้องได้ทำเพื่อแลกลายเซ็นรุ่นพี่ อาจจะเป็นให้รุ่นน้องเดินสันทนาการ อาจจะเป็นการให้รุ่นน้องท่องกฎ อาจจะเป็นการให้รุ่นน้องแนะนำตัว ชื่อ นามสกุล รหัสนักศึกษา หรือบางคนก็อยากสร้างความสนุกสนานโดยการแกล้งให้รุ่นน้องไปทำสิ่งต่างๆ เช่น ไปบอกรักต้นเสา บอกรักคนอื่น ๆ ที่เดินผ่านมาไป สั่งให้รุ่นน้องไปวิ่งรอบอาคารเรียน (โดยเฉพาะรุ่นน้องผู้ชาย) ซึ่งพวกเราดูแล้ว รุ่นน้องเขาก็ทำตามหมด เขาก็สนุกสนาน เฮฮาหัวเราะกับสิ่งที่ได้ทำ พวกเราคิดว่ากิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างมิตรภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง สร้างสีสันสร้างบรรยากาศในการเป็นรุ่นน้องปี 1 และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่อีกด้วย” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 27, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

“เวลาการร่วมน้อง ประชุมน้อง นอกจากจะมีรุ่นน้องที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงแล้ว ก็จะมีรุ่นน้องที่เป็นเพศที่สาม ทอม กระเทย เกย์ ซึ่งพวกผมคิดว่าการที่จะสร้างบรรยากาศ สร้างเสียงหัวเราะ สร้างความสนุกสนานในการประชุมการร่วมน้อง ต้องดึงคนจำพวกนี้มาสร้างบรรยากาศ แต่ส่วนมากแล้วพวกเราเอารุ่นน้องที่เป็นกระเทย มากกว่าเพราะเราคิดว่ารุ่นน้องที่เป็นกระเทยมีความกล้าแสดงออก ไม่อาย ไม่เขิน และพร้อมที่จะ แสดงออกอยู่ตลอดเวลา เราจึง

หาวิธีการให้รุ่นน้องที่เป็นกระเทยออกมาสร้างสีสันให้กับรุ่นน้องคนอื่นๆ อาจจะให้เขามาเต้นเพลง สันทนาการที่แสดงออกถึงการลามกนิดหน่อย เพราะเราสังเกตดูแล้วสิ่งที่ทำให้รุ่นน้องหัวเราะไม่ เครียดกับกิจกรรมก็คือการเต้นเพลงสันทนาการที่มีการโชว์เต้นแบบลามก เราเลยดึงความสนใจ ด้วยการให้รุ่นน้องที่เป็นกระเทยออกมาแสดงกิริยาท่าทางต่างๆ ให้คนอื่นๆ ได้ชม แต่ทุกครั้งที่เรามี การให้รุ่นน้องออกมา บางทีเราก็ก็นำออกมาเฉยๆ หรือบางทีเราก็ก็นำวิธีการแกล้งให้เขาที่ทำผิด เพื่อให้เขาออกมาหน้า แฉว เพื่อสร้างสีสันให้กับผู้อื่น ที่ผ่านมาก็ไม่มีรุ่นน้องคนไหนดราม่า เสียใจ ร้องไห้ หรือไม่พอใจกับกิจกรรมที่พวกเราทำ พวกเขาก็ก็นั่งดูกันสนุกสนาน เฮฮาดี ไม่มีใครที่ จะปฏิเสธ และไม่ยอมรับคำสั่งของพวกเรา ทุกคนก็ทำตามหมด” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 28, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

“การที่เราบังคับให้รุ่นน้องปี 1 ต้องใส่ชุดนักศึกษาทุกครั้งที่มีเรียน เว้นแต่ว่าเป็น คาบกิจกรรมไม่ต้องใส่ก็ได้เพราะพวกเรายึดตามระเบียบมหาวิทยาลัย ซึ่งเขาก็บอกอยู่แล้วว่าให้ชั้นปี ที่ 1 ใส่เฉพาะชุดนักศึกษาเท่านั้นในการมาเรียน พวกเราเลยยึดตามระเบียบมหาวิทยาลัย รุ่นน้อง ชั้นปีที่ 1 ต้องแต่งกายให้เรียบร้อยถูกระเบียบยูนิฟอร์มของมหาวิทยาลัย หากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตาม ทางเราและอาจารย์ที่ปรึกษาจะมีการเรียกประชุมรวม แล้วมีการว่ากล่าวตักเตือน อย่างหนึ่งที่เรา ให้ความสำคัญกับการใส่ชุดนักศึกษามาเรียนของน้องปีหนึ่ง คือ การทำให้น้องปีหนึ่งเป็นผู้มี ระเบียบวินัย เป็นผู้รู้จักกาลเทศะ รวมถึงการทำให้ผู้อื่นที่มองมา ถึงสาขาวิชา ทำให้เห็น ภาพลักษณ์ว่าเป็นสาขาวิชาที่มีระเบียบวินัย มีความสามัคคีกัน มีอัตลักษณ์ร่วมกัน พวกเราจึงมีการ บังคับให้รุ่นน้องชั้นปีที่ 1 ใส่ชุดนักศึกษามาเรียนเพราะเป็นระเบียบของมหาวิทยาลัยด้วย” (ผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ คนที่ 29, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2562.)

ดังนั้น หากพิจารณาข้อความข้างต้นนี้ นับได้ว่า สิ่งที่อาจารย์และนักศึกษารุ่นพี่ให้การ สนับสนุนกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์กระทำต่อนักศึกษารุ่นน้องนั้น เป็นการละเมิด เสรีภาพ การละเมิดความเสมอภาค ตามหลักการสำคัญของประชาธิปไตยอย่างรุนแรง เนื่องจากสิ่ง ที่รุ่นพี่กระทำการต่อรุ่นน้องนั้น ล้วนเป็นการละเมิดเสรีภาพ ละเมิดความเสมอภาคของรุ่นน้อง และ ไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้องทั้งสิ้น มิหนำซ้ำยังเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการรับน้องที่ เต็มไปด้วยอำนาจนิยมฝังลึกลงไป เนื่องจากเหตุผลที่รุ่นพี่ใช้อ้างว่าเป็นความหวังดีต่อรุ่นน้องนั้น เป็น การใช้เหตุผลมาทั้งหมดนี้เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองเท่านั้น และเป็นการควบคุม รุ่นน้องให้อยู่ภายใต้อำนาจของรุ่นพี่เอง โดยกิจกรรมทุกกิจกรรมล้วนแต่เป็นกิจกรรมบังคับรุ่นน้อง ทั้งสิ้น รุ่นน้องไม่มีสิทธิที่จะปฏิเสธการเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้อง รุ่นน้องมิได้มีสิทธิและเสรีภาพที่ จะเลือกปฏิบัติและแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมการรับน้องแต่อย่างใด มากไปกว่านั้น รุ่นน้องยัง ตกเครื่องมือสำหรับรองรับอารมณ์ฉุนเฉียวของรุ่นพี่ รวมไปถึงรุ่นน้องยังถูกคุกคามทางเพศจากรุ่นพี่

ไม่ว่าจะเป็น รุ่นน้องเพศชาย รุ่นน้องเพศหญิง และรุ่นน้องเพศที่สาม โดยไม่คำนึงถึงความเคารพสิทธิตามธรรมชาติที่ทุกคนพึงมี รุ่นพี่ไม่เคารพความหลากหลายทางเพศของรุ่นน้อง อีกทั้งรุ่นพี่ยังใช้อำนาจตามอำเภอใจโดยไม่คำนึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้อง และทำลายหลักการอันสำคัญของสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ

“บรรดาสิทธิที่ทุกคนมีอยู่โดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน เป็นสิทธิที่ได้มาด้วยการเป็นมนุษย์เท่านั้น เป็นสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่เกิด เป็นสิทธิอันมิอาจล่วงละเมิดได้ มิอาจโอนพรากไปจากตัวมนุษย์ได้ เป็นสิทธิที่เป็นสากลที่ไม่ได้มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใดๆ ไม่ว่าจะเป็น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ทรัพย์สิน สถานะทางสังคม หรือแม้แต่นั่นแดนแห่งอำนาจอธิปไตยที่แตกต่างกันไป การทำลายสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่เกิดนี้ ย่อมเท่ากับเป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ และสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่เกิดนี้ อาจได้รับการพัฒนาและถูกรับรองโดยกฎหมายแห่งรัฐหรือกฎหมายระหว่างประเทศในสังคมสมัยใหม่ได้” (ศักดิ์สิทธิ์ ชมารเลิศ, 2561 : 110)

และนับตั้งแต่มีงานเขียนคลาสสิกที่ชื่อ ว้ากน้อง : การสร้างและสืบทอดระบบเผด็จการ ในมหาวิทยาลัย ของ ธเนศวร์ เจริญเมือง ที่ได้ตีพิมพ์ออกมาครั้งแรกในปี ค.ศ. 2000 และได้ส่งผลให้เกิดการต่อต้านอำนาจนิยมในการรับน้องในมหาวิทยาลัยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมอำนาจนิยมในการรับน้องในสังคมไทยก็ไม่ได้มีที่ทว่าลดลงแต่อย่างใด โดยเฉพาะในสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานนี้ ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้ หากถูกเผยแพร่ออกไปสู่สาธารณะชนอาจจะทำหน้าที่ช่วยกระตุ้นเตือนถึงปัญหาดังกล่าวได้บ้าง ไม่มากนัก

พูน ปณ สิโต ชีเว

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสานให้สร้างสรรค์ขึ้นโดยไม่อาศัยแนวคิดอำนาจนิยม

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางพัฒนากิจกรรมการรับน้องไว้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้อำนาจนิยม ในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน เพิ่มขึ้นมากขึ้น อย่างทวีคูณ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการสร้างเสริม ปกป้อง และคุ้มครองเสรีภาพของ นักศึกษารุ่นน้องในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย โดยในการ จัดกิจกรรมสำหรับนักศึกษาเข้าร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมการรับน้อง ต้องมีการเปิดโอกาสให้ นักศึกษาทุกระดับชั้นได้แสดงความคิดเห็นต่อความต้องการหรือสามารถปฏิเสธไม่เข้าร่วม หรือ ปฏิเสธไม่กระทำตามได้อย่างเต็มที่ต่อกิจกรรมนั้น ตั้งแต่เริ่มกิจกรรมหรือโครงการจนเสร็จสิ้น กระบวนการ

2) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการปกป้องและคุ้มครองเสรีภาพส่วนบุคคล ของ นักศึกษารุ่นน้องจากอาจารย์ฝ่ายกิจกรรม โดยให้อาจารย์ทำหน้าที่เพียงที่ปรึกษาในการออกแบบหรือ จัดกิจกรรมการรับน้องเท่านั้น ห้ามก้าวล่วงเสรีภาพของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมการรับน้องโดย เด็ดขาด

3) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการป้องกันการใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล ของนักศึกษารุ่นพี่ที่กระทำต่อนักศึกษารุ่นน้องในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ในกิจกรรม การรับน้องนักศึกษารุ่นพี่ห้ามใช้อารมณ์ต่อรุ่นน้องเด็ดขาด จักต้องมีเหตุและผล มีที่มาที่ไปอยู่เสมอ จักต้องมีความเหมาะสมในการทำกิจกรรมการรับน้อง

4) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการปกป้อง และคุ้มครองนักศึกษารุ่นน้อง ว่าด้วยการนับ ถิ่นระบบอาวุโสเป็นที่ตั้ง โดยนักศึกษารุ่นพี่ห้ามใช้อำนาจความเป็นอาวุโสกดขี่รุ่นน้อง ไม่ว่าจะด้วย วิธีการใดๆ ก็ตาม หากเกิดการกดขี่ข่มเหงจากนักศึกษารุ่นพี่ รุ่นน้องสามารถทำเรื่องร้องเรียนให้ ทางมหาวิทยาลัยตรวจสอบพฤติกรรมของรุ่นพี่ เพื่อหาข้อเท็จจริงและลงโทษ ด้วยมาตรการขั้น เด็ดขาดกับนักศึกษารุ่นพี่ รวมถึงรุ่นน้องสามารถแจ้งความดำเนินคดีทางกฎหมายกับรุ่นพี่ได้อย่าง เต็มที่ หากสิ่งรุ่นพี่กระทำต่อรุ่นน้อง กระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างร้ายแรง

5) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการเคารพ สร้างเสริม ปกป้อง และคุ้มครองพหุ นิยมหรือความแตกต่างหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้องในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษารุ่น น้องสามารถแสดงตัวตนความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองได้อย่างเต็มที่ ห้ามปิดกั้นหรือบังคับให้ปฏิบัติ ตาม อาทิ นักศึกษารุ่นน้องไม่จำเป็นต้องแต่งกายเหมือนกับผู้อื่นก็ได้ ในเวลาเข้ากิจกรรมการรับ

น้อง หากนั้นมิใช่ความต้องการของนักศึกษารุ่นน้อง หรือนักศึกษารุ่นน้องสามารถปฏิเสธในการติดสัญลักษณ์หรือป้ายชื่อแขวนคอที่นักศึกษารุ่นพี่แจกให้ก็ได้ นักศึกษารุ่นพี่ รวมถึงอาจารย์ไม่สามารถบังคับ ไม่ว่าจะด้วยการข่มขู่ด้วยวิธีการใดๆ ก็ตามแต่ ไม่สามารถกระทำต่อนักศึกษารุ่นน้องได้

6) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการสร้างเสริม ปกป้อง และคุ้มครองความเท่าเทียมกันของนักศึกษารุ่นน้องในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ด้วยการไม่เลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียม โดยเฉพาะกิจกรรมการรับน้องนักศึกษาทุกระดับชั้นต้องมีความเท่าเทียมกัน ไม่มีผู้ใดมีอภิสิทธิ์อยู่เหนือผู้อื่น ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน

7) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการปกป้อง และคุ้มครองนักศึกษารุ่นน้อง ว่าด้วยการคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้อง หากรุ่นน้องพบว่ารุ่นพี่พยายามคุกคามรุ่นน้อง รุ่นน้องสามารถทำเรื่องร้องเรียนให้ทางมหาวิทยาลัยตรวจสอบพฤติกรรมของรุ่นพี่ และลงโทษด้วยมาตรการขั้นเด็ดขาดกับนักศึกษารุ่นพี่ รวมถึงรุ่นน้องสามารถแจ้งความดำเนินคดีทางกฎหมายกับรุ่นพี่ได้อย่างเต็มที่ หากสิ่งรุ่นพี่กระทำต่อรุ่นน้อง กระทบกระเทือนทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างร้ายแรง

8) มหาวิทยาลัยต้องมีมาตรการในการสร้างเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจทางวิชาการแก่นักศึกษาในทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย อาทิ การจัดเสวนาทางวิชาการ การโต้วาที และการเขียนบทความวิชาการ ด้านกิจกรรมการรับน้อง รวมถึงการกระจายอำนาจการออกแบบกิจกรรมการรับน้องให้นักศึกษาทุกระดับชั้น เพื่อออกแบบกิจกรรมการรับน้องในแต่ละปีการศึกษา จักต้องมีการถกเถียงหาข้อสรุปการออกแบบกิจกรรมการรับน้อง โดยอาศัยแนวคิดที่ว่าด้วยการประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน ซึ่งนักศึกษาทุกระดับชั้นต้องมีส่วนร่วมโดยเฉพาะนักศึกษารุ่นน้อง



4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

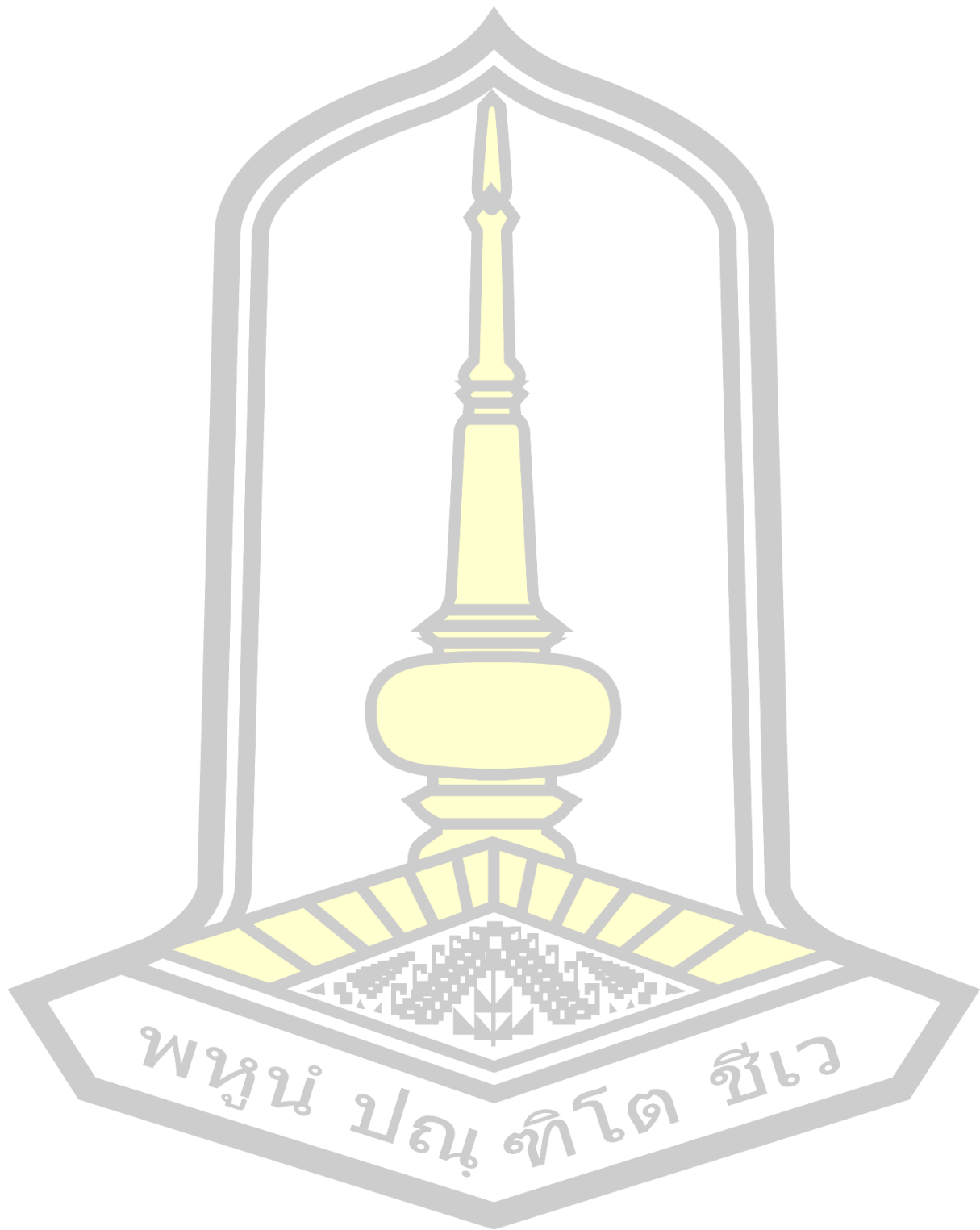
1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ในระดับอุดมศึกษาในไทย เพื่อชี้ให้เห็นถึงการผลิตซ้ำอำนาจนิยม ผ่านกิจกรรมการรับน้องอย่างแพร่หลาย และพร้อมเสนอแนะแนวทางการพัฒนากิจกรรมการรับน้องให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้อง โดยใช้กรอบแนวคิดอื่นมาใช้ในการศึกษา อาทิ แนวคิดว่าด้วยประชาธิปไตย แนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วม ว่าด้วยระบบโซตัส (SOTUS) เพื่อหาความเหมือนและความต่าง พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางพัฒนากิจกรรมการรับน้องเพื่อมิให้กิจกรรมการรับน้องถูกผลิตซ้ำผ่านลักษณะอำนาจนิยมอีกต่อไป

3) ควรมีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ดีและรอบคอบ โดยเฉพาะศิษย์เก่าซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สืบเนื่องจากหลังสำเร็จการศึกษา ต่างแยกย้ายไปทำงานต่างพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการติดต่อขอสัมภาษณ์ ด้วยระยะทางและเวลาในการนัดหมายจึงเป็นอุปสรรคอันสำคัญในการสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูล



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม. (2562). *การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม*. กิจกรรมของ นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน.
- ข่าวสด. (2561). มหาดยดังรับน้องอุปาทว์ ภาพหลดว่อนให้รุ่นน้องสาวทำท่อมอวัยวะเพศนักศึกษา หนุ่ม. สืบค้นจาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_1347697, เข้าถึง เมื่อ 9 ตุลาคม 2561.
- จักรพรรดิ นาวายนต์. (2560). *ทัศนะต่อกิจกรรมการรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2519). *ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิษเนศ.
- ฐิตพล ปัญญาธิมนันท์. (2561). รับน้อง: เมื่อนักศึกษารุ่นใหม่กล้าปฏิเสธระบบโซตัส และกิจกรรมไม่ เหมาะสม. สืบค้นจาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-44934203?ocid=socialflow>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.
- ไทยรัฐ. (2560ก). นักจิตวิทยาว่าไง โรคจิตมัยเนียบ รับน้องโหด สังกัดผ้าแถมให้สำเร็จความใคร่. สืบค้น จาก <https://www.thairath.co.th/content/1073627>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.
- ไทยรัฐ. (2560ข). สืบค้นจาก นีหรือปัญญาชน! สังกัดผ้า หยดน้ำตาเทียน ย้อน 10 ขาวฉาว รับน้องปา เลื่อน. <https://www.thairath.co.th/content/1073334>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2549). *วักน้อง: การสร้างและสืบทอดระบบเผด็จการในมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิชาการ 14 ตุลา.
- นายชาติสังคม. (2554). *วิพากษ์วัก*. กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- ศักดิ์สิทธิ์ ชารเลิศ. (2561). *พลเมืองเสรีประชาธิปไตย*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนทนากลุ่มย่อย. (2562). *สนทนากลุ่มย่อย*. ตัวแทนนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยแห่ง หนึ่งในการภาคอีสาน.
- สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และคณะ. (2557). *คำและแนวคิดในประชาธิปไตยสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิฟรีดริค เอ แบร์ท แห่งประเทศไทย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2540). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สุพร ตั้งสมรพงษ์. (2545). การพัฒนาบัณฑิตในศตวรรษที่ 21. ใน *เอกสารการสัมมนาชุดที่ 1 กระบวนทัศน์และกลยุทธ์ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาบนเส้นทางปฏิรูปการเรียน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Dirk Berg-Schlosser. (2005). New Dictionary of the History of Ideas. In Maryanne Cline Horowitz (ed.). *Authoritarianism: Overview* (pp. 172-175). Detroit: Charles Scribner's Sons.

Edward Webb. (2011). 21st Century Political Science: A Reference Handbook. In John T. Ishiyama and Marijke Breuning (Eds.). *Totalitarianism and Authoritarianism* (pp. 249-257). Thousand Oaks: SAGE Reference.

Juan J. Linz. (2000). *Totalitarian and authoritarian*. Boulder: Lynne Rienne.

Lowell W. Barrington. (2015). Ethics, Science, Technology, and Engineering: A Global Resource. In J. B. Holbrook (Ed.). *Authoritarianism* (pp. 155-158). Farmington Hills: Macmillan Reference.

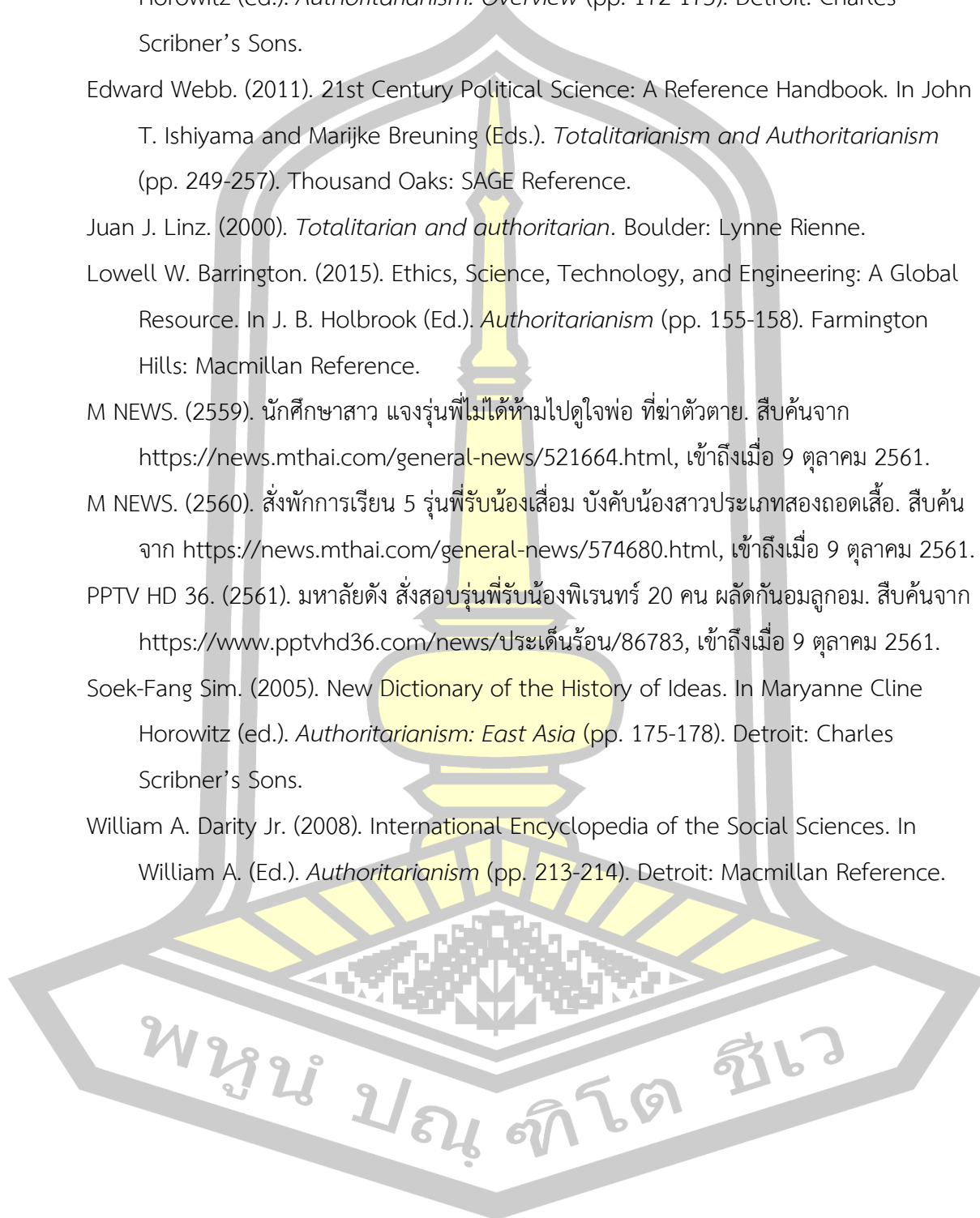
M NEWS. (2559). นักศึกษาสาว แฉรุ่นพี่ไม่ได้ห้ามไปดูจอพ้อ ที่ฆ่าตัวตาย. สืบค้นจาก <https://news.mthai.com/general-news/521664.html>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.

M NEWS. (2560). สักพักการเรียน 5 รุ่นพี่รับน้องเสื่อม บังคับน้องสาวประเภสองถอดเสื้อ. สืบค้นจาก <https://news.mthai.com/general-news/574680.html>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.

PPTV HD 36. (2561). มหาลัยดัง สั่งสอบรุ่นพี่รับน้องพีเรนทร์ 20 คน ผลัดกันอมลูกอม. สืบค้นจาก <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/86783>, เข้าถึงเมื่อ 9 ตุลาคม 2561.

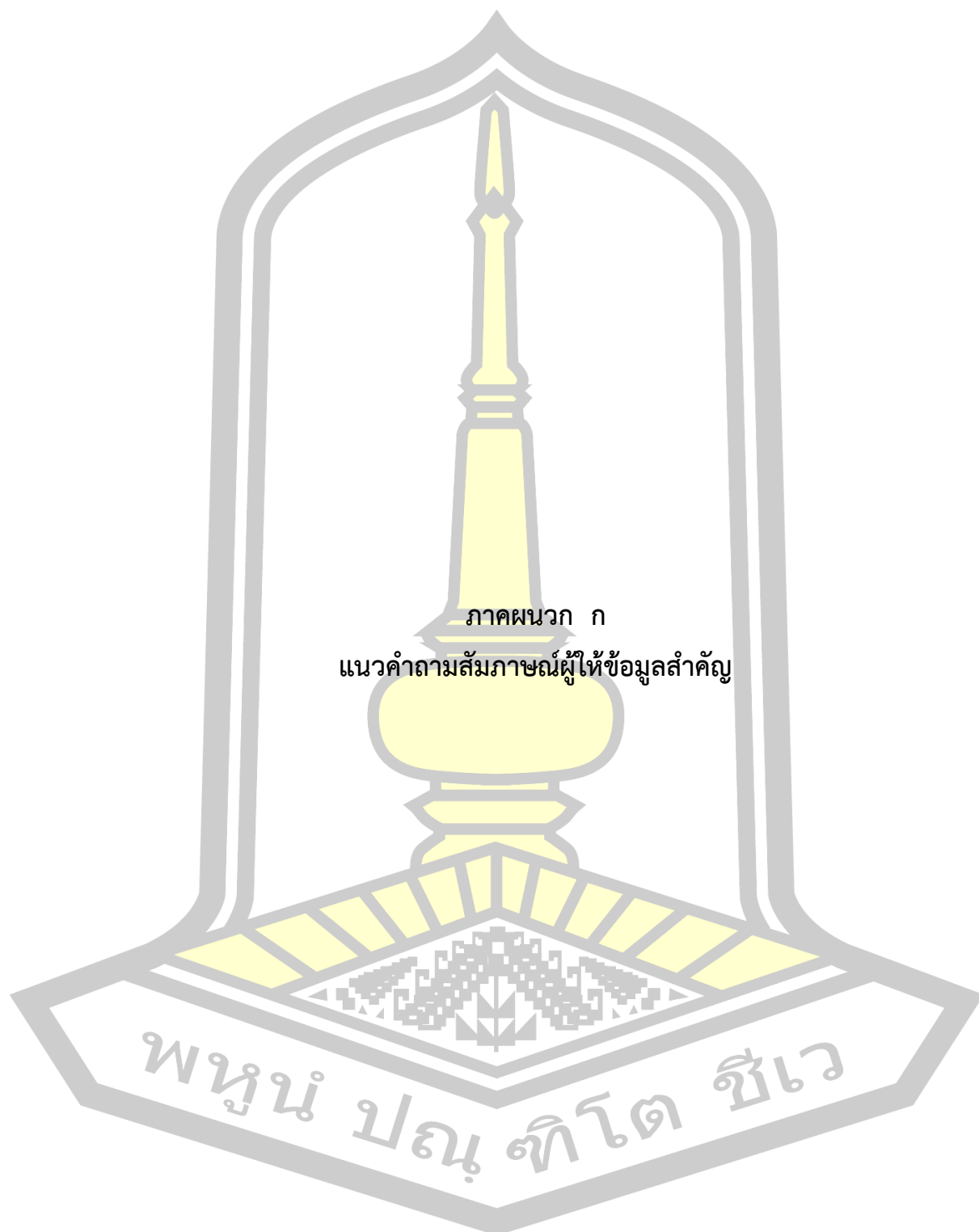
Soek-Fang Sim. (2005). New Dictionary of the History of Ideas. In Maryanne Cline Horowitz (ed.). *Authoritarianism: East Asia* (pp. 175-178). Detroit: Charles Scribner's Sons.

William A. Darity Jr. (2008). International Encyclopedia of the Social Sciences. In William A. (Ed.). *Authoritarianism* (pp. 213-214). Detroit: Macmillan Reference.



ภาคผนวก







แนวคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประเด็นเกี่ยวกับลักษณะอำนาจนิยมในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์ (มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคอีสาน) มีแนวคำถามสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

- 1) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่ อย่างไร
- 2) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการแทรกแซงเสรีภาพส่วนบุคคลของนักศึกษาจากอาจารย์หรือไม่ อย่างไร
- 3) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผลของนักศึกษารุ่นพี่หรือไม่ อย่างไร
- 4) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการนับถือระบบอาวุโสเป็นที่ตั้งหรือไม่ อย่างไร
- 5) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการไม่เคารพความหลากหลายของนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่ อย่างไร
- 6) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการเลือกปฏิบัติต่อนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่เท่าเทียมหรือไม่ อย่างไร
- 7) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการคุกคามทางเพศต่อนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่ อย่างไร
- 8) ท่านคิดว่าในกิจกรรมการรับน้องของสาขาวิชารัฐศาสตร์มีลักษณะการยึดถือค่านิยมแบบเดิมๆ ของนักศึกษารุ่นพี่หรือไม่ อย่างไร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายจิรพงศ์ มหาพจน์
วันเกิด	วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 8 ตำบลพลับพลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45170
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	-
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	-
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2564 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2560 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ทุนวิจัย	งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้า อิสระของนิสิตระดับปริญญาโท จากงบประมาณรายได้ของวิทยาลัย การเมืองการปกครอง ประจำปี 2562 วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผลงานวิจัย	-

พูน ปณ ภัโต ชีเว